1103

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 34 (710) • 1963 m. RUGPJŪČIO — AUGUST — mėn. 22 d. • 10¢ • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. W., TORONTO 3, ONT., CANADA • TEL. 368-6813

Seimas ir visuomenė

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės II seimo dienos Toronte artėja, o kartu su juo ir Pasaulio Lietuvių Dienos. Rengėjai visuose baruose įtemptai ruošiasi didiesiems įvykiams, kurie turės reikšmės visai lietuvių išeivijai. Rengėjams, žinantiems visas užuolankas, viskas aišku — kas, kur ir kaip. Netaip žiūri į reikalą plačioji visuomenė ir spauda. Visuomenėje tais reikalais girdėti daug neaiškumų, nesusigaudymo, o spaudoje matyti mažokai susidomėjimo. Bent toks įspūdis susidaro pavažinėjus po tolimas kolonijas ir pavarčius Europos, Australijos, P. Amerikos ir JAV spaudą. Nematyti aktualių nagrinėjimų, sugestijų, siūlymų būsimam seimui, jei neskaityti vieno kito straipsnio bei atsiliepimo. Tokiam įvykiui, kaip laisvojo pasaulio lietuvių seimas, tektų laukti daugiau dėmesio bei sujudimo. Galimas dalykas, kad tokiam sujudimui būtų pasitarnavę seimo atstovų rinkimai plačiu mastu. Į II seimą atstovai, tiesa, buvo renkami, bet daugiausia tiktai krašto tarybų. Teko patirti, kad juos renkant buvo atsižvelgta į tai, kad seime galėtų dalyvauti atstovai iš kiek galint didesnio lietuvių kolonijų skaičiaus. Visdėlto reikia pasakyti, kad toks rinkimų būdas neišpopuliarino paties seimo. Ateityje reikėtų pasvarstyti visuotinų rinkimų metodą, kad kiekvienas lietuvis galėtų atiduoti savo balsą už sau patikimą kandidatą. Tuo būdu ir pats seimas būtų daugiau išgarsintas ir jo atstovai turėtų daugiau moralinio autoriteto.

• • •

Ko laukiame iš II seimo? Kaip matyti iš paskelbtos programos, bus svarstomi praktiniai ir programiniai klausimai. Organizaciniai klausimai taip pat figūruoja darbotvarkėje. Linkėtina, kad seimo dalyviai nepasimestų paragrafuose ir smulkiuose ginčuose, kaip kad dažnai atsitinka įvairiuose suvažiavimuose. Visuomenė pagaliau laukia iš seimo atstovų visuomeninio subrendimo. Kiekvienas atstovas turėtų neužmiršti, kad seime jis kalba nevien savo vardu. **O seimas, kaip visuma, turėtų žvelgti į esminius laisvosios išeivijos ir pavergtosios Lietuvos reikalus.** Jis turėtų aiškiai pasisakyti pagrindiniais lietuviškojo gyvenimo klausimais, nepalikdamas nuošaliai nė Lietuvos laisvinimo reikalo. Pastarasis yra perdaug svarbus, kad jį būtų galima palikti vien silpnėjančioms tradicinėms politinėms grupėms. Jos turėjo ir turi savo reikšmę, bet juo toliau, juo mažiau visuomenės jos užgriebia. Kyla pavojus, kad toks gyvybinis reikalas, kaip Lietuvos laisvinimas, gali netekti plačiosios visuomenės dėmesio ir pasilikti tiktai siauruose grupių rėmuose. Reikia, kad plačioji lietuvių visuomenė išeivijoj nuolat ir aktyviai dalyvautų Lietuvos laisvinimo darbuose netiktai doleriu, bet ir savo valios pareiškimu — balsu.

• • •

Šalia seimo posėdžių Toronte vyks ir Pasaulio Lietuvių Diena, pratęsta į dvi ar tris dienas. Numatyti keli didieji parengimai. Centrinis jų — iškilminga akademija ir koncertas didžiausioj teatrinėj Toronto salėj — O'Keefe Centre, kur telpa apie 3000 asmenų. Vieni Toronto estai pripildo tą salę savo nepriklausomybės šventės proga. O lietuviai ar pajudės? Pagal oficialią statistiką, lietuvių Toronte yra 8.287, bet Vasario 16 iškilmėms išsiruošia tiktai apie 1.500. Nejaugi ir šį kartą tiktai tiek tepasirodys O'Keefe Centre? Tai būtų Toronto lietuvių kolonijos garbės pažeidimas visos lietuvių išeivijos akivaizdoje. Teko patirti, kad rengėjai pasitiki torontiečių lietuvių judrumu ir viliasi, kad jie užpildys netiktai O'Keefe Centrą, bet ir Toronto katedrą ir visas kitas patalpas. Galimas dalykas, kaikurios jų bus net permažos, juoba, kad prisidės gausūs svečiai iš daugelio pasaulio kraštų ir kitų Kanados lietuvių kolonijų. Tad linkėtina, kad ir seimas ir Pasaulio Lietuvių Dienos būtų reikšmingi įvykiai visai lietuvių išeivijai. **Pr. G.**

Svarbiems įvykiams artėjant

PASIKALBĖJIMAS SU PLB VALDYBOS PIRMININKU DR. J. SUNGAILA

Artėjant didiesiems įvykiams Toronte — Pasaulio Lietuvių Dienoms ir PLB seimui — vyriausias jų rengėjas dr. J. Sungaila, PLB v-bos pirm., mielai sutiko painformuoti "TŽ" skaitytojus rūpimais klausimais.

— Pasaulio Lietuvių Dienos ir PLB seimas jau čia pat. Kaip vyksta paskutiniai paruošiamieji darbai?

—Seime bus keliami patys svarbiausi PLB organizaciniai klausimai, kaip organizacinė struktūra bei lėšų telkimas LB darbams finansuoti. Nemažesnė dalis seimo posėdžių laiko bus skirta ir bendriesiems lietuviškiems reikalams, kurių pažymėtini: "Peticijos Jungtinėms Tautoms klausimas", "Jaunimo reikšmė ir vaidmuo visokeriopame lietuviškame darbe išeivijoje" ir "Dabartinės politinės, kultūrinės, tautinės ir ekonominės padėties apžvalga Lietuvoje". Savaime suprantama, kad negalima būtų apsilenkti nepadiskutavus mums visiems rūpimos Lietuvos laisvinimo problemos. Tiesa, nemažai girdime didesnių ir mažesnių "autoritetų" pasisakant prieš šio klausimo kėlimą seime, tačiau nemanau, kad mes turime betkokį didesnį lietuvišką autoritetą išeivijoje, kaip PLB seimą, todėl jam ir dera kalbėti visais lietuviškais reikalais, ir jo nutarimai turės būti privalomi visiems kitiems "autoritetams". Ta pačia proga norisi pastebėti, kad diskusijose Lietuvos laisvinimo klausimu, tiek spaudoje, tiek įvairiuose suvažiavimuose bei posėdžiuose daug daugiau laiko yra praleidžiama besiginčijant, kas turi ir kas neturi teisės šia lietuviško darbo sritimi rūpintis ir visai mažai laiko skiriama panagrinėti, kaip iš tikrųjų tas darbas turėtų būti atliekamas, kad sulauktume laukiamų rezultatų. Turiu vilties, kad seime tai neįvyks ir diskusijos šiuo klausimu bus tikrai pozityvios.

— Ar šį seimą laikote tiktai rinktųjų atstovų reikalu, ar visos lietuvių išeivijos dėmesio centru? Pvz. ar pageidaujamas neatstovų dalyvavimas seimo posėdžiuose?

— Seimas yra reikšmingas netik visai mūsų lietuviškai išeivijai, bet ir visai mūsų tautai, todėl neabejotinai jis ir turi būti visų mūsų dėmesio centru. Seimo atstovų posėdžiai bus vieši ir netik pageidaujama, bet ir laukiama, kad juose dalyvautų kiek galima daugiau tautiečių. Ar bus duodama teisė ne seimo atstovams aktyviai dalyvauti diskusijose, turės nuspręsti pats seimas. Tačiau nemanau, kad tas turėtų būti reikšmingu motyvu dalyvauti ar nedalyvauti posėdžiuose.

Dr. J. SUNGAILA, PLB valdybos pirmininkas.

Kiekvienam, kam ištikrųjų rūpi bendrieji lietuviški reikalai, turėtų būti įdomu stebėti, kaip susirinkę rinktiniai atstovai tuos reikalus diskutuoja ir daro sprendimus.

— Kaip buvo renkami įvairių kraštų lietuvių atstovai į seimą ir pagal kieno nustatytas taisykles?

— Pagal PLB konstituciją, seimo atstovų skaičių paskiriems kraštams nustato PLB valdyba. Tai buvo padaryta iš dalies prisilaikant I-jo seimo proporcijų ir iš dalies turint mintyje LB aktyvumą. O paskiri kraštai renka savo atstovus vadovaudamiesi savo krašto LB statutu, ir PLB valdyba čia jau neturėjo jokios įtakos. PLB konstitucija taip pat dar numato, kad atstovai privalo būti renkami, o išrinktas atstovas savo mandato negali perduoti kitam, kaip buvo daroma I-jame PLB seime.

— Skelbiate, kad seimas yra jungiamas su Pasaulio Lietuvių Dienomis. Kurie tad parengimai bus skirti plačiajai visuomenei?

— Reikėtų skirti du dalykus — seimą ir Pasaulio lietuvių Dienas. Pirmasis yra grynai konstitucinis reikalas, o antroji dalis išplaukė iš jau į tradiciją įėjusios Kanados Lietuvių Dienos. Bet, kadangi suvažiuoja atstovai iš viso pasaulio kraštų į seimą, tai ir toji kultūrinė bei tautinė

(Nukelta į 3 psl.)

K. Čibiras, Lietuvos pasiuntinybės Urugvajuje spaudos attaché, ir J. P. Martinez Bersetche, Lietuvių - Urugvajiečių Kultūrinės Sąjungos pirmininkas, Montevideo spaudos konferencijoje daro pranešimus apie dabartinę Lietuvos padėtį. K. Čibiras atvyksta į PLB seimą Toronte.

Savaitės įvykiai

JAV SENATAS ATOMINIŲ GINKLŲ BANDYMŲ DRAUDIMO SUTARTĮ RATIFIKUOS. Senato komisijos apklausinėja vyriausybės pareigūnus: Rusk, McNamara ir kitus. Kaikur įvyko aštrūs susikirtimai. Konstatuojama, kad ginklavimasis nesumažės, ir karo pavojaus šioji sutartis nesumažins. Visoj Amerikoj vyksta aštrūs ginčai, kuriuose matyti bendras nepasitikėjimas Rusija ir jos vadais. Primenama, kad Kubos konflikto metu Gromyko atvirai melavo prez. Kennedy. Primenama taip pat, kaip tas pats Gromyko vertina jo pasirašytas sutartis ir jo pažiūrą į jas: sutartys tiek vertos, kiek naudingos Sov. Sąjungai. Sakoma, kai reikės Sov. Sąjungai bandyti tuos ginklus, tai jie ir bandys nutraukdami visas sutartis. Prancūzija prie sutarties neprisidėjo ir žada savo atomines bombas greitu laiku bandyti. Tą patį padarys ir Kinija, jei tik ji įstengs pasigaminti tokią bombą.

Kongo (prancūziško) respublikos prezidentas Youlou, katalikų kunigas, atsistatydino ir perdavė visą valdžią kariuomenei.

Nauji žemės drebėjimai buvo konstatuoti Peru valstybėj, Sibire ir Jugoslavijoj. Europos ugnialkalnis Etna vėl pradeda veikti; pasirodė dūmai ir pelenai.

Amerikos respublikonų partijoj jau aiškiai pirmauja senatorius Goldwateris, kaip kandidatas į prezidentus. Gubernatorius Rockefelleris atsidūrė net trečioj vietoj. Skyrybos ir vedybos jam labai pakenkė.

Europoj jaučiamas susirūpinimas Amerikos doleriu. Nuo 1950 m. JAV aukso rezervai sumažėjo 7 bilijonais dolerių. Savo padėtį amerikiečiai gali pataisyti tik daugiau parduodami prekių į užsienius. Europiečių bankininkų manymu, JAV turi susilaikyti nuo pagalbos, teikiamos įvairiom silpnom valstybėm ir mažinti karo išlaidas.

JAV spaudoj ryšium su atominių bandymų sutarties pasirašymu stengiamasi prisiminti visas sutartis, kurias yra sulaužiusi Sov. Sąjunga. Prisimenama ir Lietuva, su kuria Sov. Sąjunga buvo pasirašiusi visą eilę nepuolimo sutarčių. Minima ir Stalino-Hitlerio sutartis, pagal kurią buvo pasidalinta Rytų Europa.

Belgai vėl kviečiami grįžti į Kongą. Patys belgai dabar prisipažįsta, kad jie perankstі išvyko iš Kongo. Kongo oficialūs pareigūnai sako, kad per trejus metus jie daug ko pasimokė ir prašo belgus grįžti ir perimti buvusias nuosavybes, nes esą juos supranta tik belgai; visais kitais esą nusivylę.

Pranašaujama, kad Prancūzijos prezidentas De Gaulle yra pasiryžęs išeiti iš Atlanto Sąjungos. Taip praneša jo artimi bendradarbiai.

Indijos premjeras Nehru vėl parlamente pranešė, kad Raudonoji Kinija rengiasi pulti Indiją ir tuo tikslu jau atitinkamai grupuojanti savo kariuomenę. Šį kartą kiniečių kariuomenė esanti gausesnė. Indijos kariuomenė yra pasiruošusi sutikti ir atremti užpuolikus.

Britanijos rinkiminėj apylinkėj, kur buvo išrinktas garsusis Anglijos krašto gynybos ministeris Profumo, atsistatydinęs dėl nemoralaus elgesio, yra išrinktas konservatorius kandidatas nedidele balsų dauguma.

(Nukelta į 6 psl.)

Kas naujo Kanadoje?

Ontario parlamento rinkimai įvyks rugsėjo 25 d., trečiadienį. Dabartinis parlamentas paleistas rugpjūčio 16 d. Rinkimai buvo planuoti praėjusį pavasarį, bet dėl federacinių rinkimų atidėti rudeniui. Balsuotojų surašymas nustatytas: miestuose rugpjūčio 26-29, patikrinimas rugsėjo 13-14: provincijoj — balsuotojų surašymas rugs. 3-6. Jei kas provincijoj nepakliūtų į sąrašus, gali balsuoti atlikęs priesaiką; miestuose visi turi pasitikrinti savo pavardes iš anksto sąrašuose.

Pasaulinis anglikonų bažnyčios kongresas įvyko Toronte. Dalyvavo 1000 atstovų iš 78 valstybių.

Bedarbių skaičius Kanadoje žymiai sumažėjo. Liepos mėn. bedarbiai sudarė tik 4% visos darbo jėgos. Kanadoje yra 7 mil. dirbančių.

Alkoholizmas ir skolos visada lydi vienas kitą, — pareiškė viešosios gerovės pareigūnai. Kanadiečiai turi $4,5 bil. skolų, t. y. $236 kiekvienam asmeniui. "Pirk dabar, mokėk vėliau" — keičia visą ekonominę - socialinę sistemą.

Kanados eskimams vyriausybė pastatys 222 namus ir juos nugabens į šiaurę. Eskimų namukai arba "igloos" nors yra šilti žiemos metu, bet dažnai ištirpsta pavasarį. Eskimų tarpe yra didžiausias naujagimių mirtingumas.

Pasaulinė paroda, įvyksianti 1967 m. Montrealyje, kelia kaskart daugiau susirūpinimo. Galvojama, kad viskas kainuos $500 - $700 mil., tuo tarpu tik $40 mil. tėra pažadėta ($20 mil. iš Otavos, $15 mil. iš Kvebeko ir $5 mil. iš Montrealio).

Prancūzų kilmės kanadiečiai, kalbą abiem kalbom ir turį gerą išsilavinimą, yra šiuo metu labiausia jieškomi asmenys. Įvairios firmos, norėdamos palaikyti ryšius su Kvebeku ir kartu prisidėti prie reklamuojamo abiejų kultūrų palaikymo, jieško direktorių, turinčių prancūziškas pavardes.

Vokiškas alus bus pradėtas gaminti netoli Montrealio. Vokiečių firma stato $6 mil. fabriką.

Pasirašyta sutartis su Kinija, pagal kurią komunistinė Kinija pirks iš Kanados kviečių už $279 mil.

Kredito unijos yra greičiausia augančios finansinės institucijos. Šiuo metu Kanadoje yra 4.638 kredito unijos su 3 mil. narių. Investuotų pinigų suma siekia 51.690 mil.

Ar Kanada, kurios ekonominis gyvenimas priklauso nuo užsienio kapintalo, gali politiškai būti nepriklausoma? Panašiomis temomis pilna pasisakymų kanadiškoje spaudoje. Daugelis ekonomistų pranašauja, kad Kanadai nėra kito kelio, kaip ekonominė unija su JAV. 1930 m. užsienio kapitalas Kanadoje siekė $7 bil., 1950 m. — $8 bil., o 1962 m. — $25 bil. Dauguma to kapitalo įplaukė atidarant naujas įmones ar perimant senas. Užsienio kapitalas padėjo Kanados ekonominiam augimui ir pakėlė ūkinį gyvenimo lygį, tačiau iš kitos pusės per metus laiko investuotojai gauna iš Kanados $285 mil. nuošimčių ir $500 mil. dividendų.

Pasaulio Lietuvių Dienos ir seimas

Vysk. V. Brizgys sutiko dalyvauti Pasaulio Lietuvių Dienose bei seime ir atlaikyti Toronto katalikų katedroje pamaldas. Pamokslą pasakys **mons. dr. Vyt. Balčiūnas** iš Romos. Jis yra šv. Kazimiero kolegijos dvasios vadas. Seime jis atstovaus Italijos Lietuvių Bendruomenei. Šiuo metu jis yra JAV.

"Amerikos Balsas" pranešė, kad jo atstovas P. Labanauskas atvyksta į Torontą įrekorduoti svarbesniųjų PLB seimo ir Lietuvių Dienų momentų.

"Lithuanian World Congress Aug. 30—Sept. 1" — su tokiu kertiniu pašto štampu pradėjo ateiti laiškai jau nuo rugpjūčio 17 d., šeštadienio. Tokiu štampu antspauduojami laiškai, išsiunčiami iš Toronto pašto. Tai bus daroma ištisas dvi savaites. Papildomai yra patirta, kad iš Toronto kasdien išsiunčiama apie 2 mil. laiškų, (ne 70.000, kaip anksčiau buvo rašyta), kuriuos štampuoja 8 mašinos. Kadangi nevisos mašinos turi tą štampą, manoma, kad mažiausia ketvirtis milijono laiškų per dieną bus štampuoti. Torontiečiai turėtų tuo pasinaudoti ir siųsti kiek galint daugiau laiškų.

Bendras tautinis apsileidimas

J. GRIKIS
Mūsų korespondentas Švedijoj

Užjūrio liet. spauda europietį skaitytoją geriausiu atveju pasiekia per porą savaičių. Betgi neretai tenka palaukti mėnesį, kartais net ilgiau, ligi mus pasiekia amerikinio ar australinio lietuvių gyvenimo žinios. O juk ir tos pačios žinios iš korespondentų į laikraščio skiltis ne vienu akies mirksniu patenka. Taip vien dėl skiriančių nuotolių laisvųjų pasaulio lietuvių bendruomenė atsilieka nuo savojo laiko, nuo savojo gyvenimo pulso.

Paliekant sociologams, visuomenės filosofams ir praktikams visuomenininkams, kurių stoka, bent šiuo metu, užsienio lietuviai gali tikrai nesiskųsti, spręsti svarbų klausimą su visais jo teoriniais ir praktiniais išsišakojimais, čia norėtųsi jį pailiustruoti vienu konkrečiu pavyzdžiu.

Lietuviškoji knyga Švedijoj

Daugelis amerikiečių bus jau seniai skaitę ir gal pamiršę čikagiškio "Draugo" kultūrinio priedo vedamąjį, kuriame buvo gvildentas liet. knygos reikalas Amerikos bibliotekose. Čia neseniai gautame numeryje jį perskaičius, jūsų korespondentui kilo mintis pasižvalgyti, kokia liet. knygos būklė tame krašte, kur lietuviai savo skaičiumi sudaro mikroskopinę mažumą.

Kaip tik dėlto negalima tikėtis rasti kokią nors lietuvišką knygą bendrojo švietimo bibliotekose. Jeigu būtų lietuvių, jeigu pageidautų knygų liet. kalba, tai, be abejonės, jų lentynose atsirastų, lygiai kaip jų yra estų ar latvių kalbomis. Visai kitas dalykas su didžiosiomis bibliotekomis, kurios priklauso universitetams, institutams, mokslo draugijoms. Čia knyga aplamai yra ne plataus vartojimo prekė, bet mokslinio darbo, tyrimo ar kūrybos priemonė. Tos bibliotekos pačios yra suinteresuotos turėti lietuviškų knygų.

Dar nebuvo progos apsilankyti visuose Švedijos universitetų miestuose, kurių šiuo metu yra 5. Bet užtenka nueiti bent į vieną kurią didesnę biblioteką ir pavartyti centrinės bibliotekų tarnybos katalogus, kuriuose kasmet sužymimi visi naujai įsigyti leidiniai. Kiekviena universiteto ar instituto biblioteka yra įpareigota reguliariai pranešti apie savo knygų fondo naujoves.

Gėda pasidairius

Ir koks to pasižvalgymo rezultatas? Ogi labai panašus tam, kokį Amerikoje pastebėjo "Draugo" redaktorius. Lyginant su estų ir latvių knygomis, mums reikia gėdytis, jog taip menkai liet. knyga atstovaujama. Keista, bet čia galima būtų kalbėti apie savotišką tautinį apsileidimą. Netik dabar, bet jau ir praeityje liet. knygos kelias į Švedijos bibliotekas kažkodėl buvo žymiai sunkesnis. Tą patį teko pastebėti ir Helsinkio un-to bibliotekoje, kur senesniųjų pabaltiečių knygų skyriuje lietuviškosios yra tokios negausios ir menkos, jog jas, lyginant su keliolika kartų didesniu latvių ir estų skyrium, galima vadinti "vargšais giminaičiais". Būdinga ir tai, jog apsileidimas vienodai žymi lietuvius abiejose geležinės uždangos pusėse.

Suplyšęs "Lituanus"

Teko būti liudininku tokios situacijos. Latvis docentas užsisakė "Lituanus" žurnalą. Aišku, pilno komplekto negavo. Rodė porą apdriskusių numerių, klausdamas, ar mes tikrai tokie neturtingi ir negalime bibliotekai įtaisyti pilno gražaus komplekto... Gana menkai atstovaujama pokario metais Vokietijoje leistoji spauda. Vadinasi, toji polemika, savo metu vesta, dėl netikusios kultūrinių mainų politikos nepriklausomoj Lietuvoj, buvo visiškai bergždžia, nes iš klaidų nepasimokyta. Švedijon pakliuvo tik nedidelė dalis (reprezentaciniu požiūriu bene pačių menkiausių) knygų iš to likučio, kuris paskubomis buvo likviduotas, užėjus didžiajai emigracijos bangai.

"Knygų Lentyna"

Vertingesnius mokslo ir literatūros leidinius lietuvių k. pačios bibliotekos perka, tačiau nevisada joms pavyksta sužinoti apie jų pasirodymą. Vienos bibliotekos užsienio skyriaus vedėjas man sakė, kad jie labai vertina "Knygų Lentyną", nes tai vienintelis laisvųjų lietuvių bibliografinis leidinys, iš kurio jie gali pasisemti žinių. Deja, dažnai ten jie nesuranda nurodyto leidėjų adreso, kur būtų galima knygą užsisakyti.

Mielai priimami pageidavimai ir pasiūlymai įsigyti knygas. Rašantysis yra pasinaudojęs tuo ne viena proga. Pati biblioteka vėliau teikiasi pranešti, kad knyga jau prieinama. Vienu žodžiu, kaip ir kitur, liet. knygos būklė švedų bibliotekose priklauso nuo mūsų pačių bendradarbiavimo, padedant joms toje srityje. Toji pagalba nebūtinai reiškia, jog knygos būtų siunčiamos nemokamai. Visdėlto mūsų pačių reikalas būtų ir čia surasti lankstesnių būdų.

Nedavė nuolaidos

Štai atvejis. Pasinaudojant vieno amerikinio laikraščio knygų vajum, buvo padarytas didesnis užsakymas. Ligi pasiekė žinia, o paskui užsakymas, vajaus laikas, aišku, jau buvo pasibaigęs. Bibliotekai nuolaida nepadaryta. Ir visdėlto galima abejoti, ar tuo pasitarnauta. Juk biudžetas visur ribotas. Jeigu platintojai galėjo vieną mėnesį padaryti nuolaidą, argi tikrai negalėjo padaryti išimties užsakytojui iš toliau? Kitą kartą lietuviškai knygai kelias būtų lengvesnis.

Knygos iš Maskvos

Pastaruoju metu palyginti daug liet. knygų gaunama iš Maskvos. Ir čia liet. sektorius šlubuoja. Antai, tik viena biblioteka gauna bibliografiniu požiūriu reikšmingą ir, reikia pasakyti, tvarkingai redaguojamą "Spaudos metraštį", bet tik nuo 1960 m., su smarkiais pavėlavimais. Per šį pusmetį dar nebuvo gautas nė vienas šio metraščio numeris. Tuo tarpu panašus latvių leidinys reguliariai siuntinėjamas jau dešimčia metų ankščiau. Lietuvos MA Darbai dar nenusivilko nepatogių "stalininės vatuvkos" viršelių, nors kiti jau senokai spėjo tatai padaryti.

Pagerinti liet. knygos būklę anapus ir atverti jai kelius pasaulin — ne mūsų galioje. Tačiau šiapus kitas reikalas. Todėl ir iš čia akys viltingai krypsta į "Lietuvos laisvės knygnešius", kurie neturėtų apsiriboti vien Amerikos žemynu.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija

Redaktorius: K. dr. Pr. Gaidamavičius; pavaduotojas: A. Rinkūnas

Metinė prenumerata $5, pusmetinė — $3. Rėmėjo metinė prenumerata $10

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian R. Catholic Cultural Society of Canada

Subscription rates: $5 per year, $3 per 6 months.

Deadline for advertisements — Thursday

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada

Tel. 368 - 6813

Religiniame gyvenime

• **Popiežiaus titulo pakeitimas.** Ikišiol oficialiuose bažnytiniuose raštuose ir dokumentuose popiežius buvo tituluojamas "La Santita di Nostro Signore" — Mūsų Viešpaties Šventenybė. Paulius VI nustatė, kad šis titulas sutrumpinamas į "Santo Padre" — Šventasis Tėvas. Pirmą kartą Vatikano dienraštyje "L'Osservatore Romano" šis išsireiškimas buvo oficialiai pradėtas naudoti rugpjūčio 3 d.

• **Mirė Gerald Vann.** Š.m. liepos 14 d. domininkonų vienuolyne Newcastle, Anglijoje, mirė T. Gerald Vann, O.P., pasaulinio masto teologas. Šalia dėstymo domininkonų kolegijoje, jis plačiai reiškėsi kaip rašytojas ir pamokslininkas. Tarp Amerikoje labiau paplitusių jo knygų pažymėtinos: "The Divine Pity", "On Being Human", "The Heart of Man". G. Vann gimęs 1906 m. Kent, Anglijoje.

• **Popiežiaus delegatai Maskvoje.** Rusų ortodoksų patriarcho Aleksio vyskupavimo 50 metų sukaktuvių iškilmėms popiežius Paulius VI pasiuntė Maskvon du delegatus — Ženevos ir Friburgo vyskupą Francois Charriere ir T. Cristopher Dumont, O.P. iš Paryžiaus. Daugelio tai laikoma apčiuopiamu įrodymu, kad ir naujasis popiežius tęs Jono XXIII-jo pradėtus žygius visų tikėjimų suartėjimui.

• **Negras kalba invokaciją JA V-bių kongrese.** Prieš keletą savaičių, atidarant JAV atstovų rūmų sesiją, pradedamąją maldą sukalbėjo negras kun. Harold R. Perry, SVD, šv. Augustino seminarijos Bay St. Louis, Miss. rektorius. Tai pirmas toks įvykis JAV atstovų rūmuose. Neminėdamas rasinės problemos, kun. Perry maldoje įterpė prašymą, kad visi amerikiečiai pajėgtų gyventi kartu "kaip broliai meilėje ir taikoje".

• **Paminklas Kalifornijos misijonieriui.** Gubernatorius Edmund G. Brown patvirtino Kalifornijos senato nutarimą valstijos sostinėje pastatyti paminklą Tėvui Junipero Serra, OFM. Iš valstijos iždo bus suteikta iki $30.000, jei tolygi suma bus surinkta iš kitų šaltinių. Pranciškonas misijonierius gimė Ispanijoj prieš 250 metų ir didesnę savo amžiaus dalį praleido dirbdamas tarp Kalifornijos indėnų, pastatydamas eilę misijų bažnyčių ir įstaigų.

• **Naujas katalikų universitetas.** Š.m. rugsėjo mėn. pradės veikti naujas katalikų Švenčiausios Širdies vardo universitetas Bridgeport, Connecticut. Šio universiteto dėstytojai bus tik pasauliečiai. Tuo norima pabrėžti ir pasauliečių įnašo svarbą katalikiško auklėjimo srityje.

• **Kova prieš nepadorią spaudą.** Ohio valstijos gubernatorius pasirašė įstatymą, pagal kurį kiekvienas, parduodąs, siūląs ar dovanojąs nepadorią literatūrą jaunesniems kaip 18 m. amž., gali būti nubaustas pinigine bausme nuo $200 iki $2000 ir kalėjimu nuo 1 iki 7 metų. Gi Čikagos burmistras Richard J. Daley atėmė leidimus 22 spaudos kioskams dėl nepadorių žurnalų pardavinėjimo. JAV vyriausias pašto viršininkas pranešė, kad 1963 finansiniais metais suimtas 761 asmuo už sulaužymą pašto įstatymų platinant nepadorią spaudą. Iš jų 637 asmenys buvo nubausti piniginėmis baudomis, kurių bendra suma siekia $53.530.

• **Religijos mokymo laisvė Australijoje.** Tuo tarpu, kai JA V-bių vyriausio teismo sprendimu viešose mokyklose uždrausta betkokia vieša malda ir šv. Rašto skaitymas, Australijos viešosios mokyklos jieško mokytojų religijos pamokoms. Mokyklų vadovybės, nors už tikybos pamokas nemoka, suteikia prieinamą laiką ir laisvę tiek katalikų, tiek protestantų tikybos mokytojams.

• **Pasiaukojimas santarybos intencija.** Vatikano radijui paraginus, tūkstančiai ligonių Italijoje sutartinai dalyvavo maldos dienoje, paaukodami savo maldas ir ligos kančias už antrosios Vatikano santarybos pasisekimą. Prie tos pačios intencijos jungėsi taip pat ir sergančių italų kunigų grupė, besilankanti Liurde.

• **Katalikai Toronte.** Pagal naujausius statistikos duomenis, paskelbtus Otavoje, šiuo metu Torontas turi 1.824.481 gyventoją. Skirstant gyventojus pagal religijas, didžiausią narių skaičių Toronte turi katalikai — 478.631.

• **Parapiniai bankeliai JAV.** Pagal tarptautinį 1963 m. kredito unijų metraštį, JAV dabar veikia 21.032 kredito unijos su 13.795.906 nariais. JAV-bėse šitokios kredito unijos veikia prie 905 katalikų parapijų.

Paruošė
Kornelijus Bučmys, OFM

GEDIMINAS GALVA

Kurdų laisvės kovos

IRAKO KURDAI, DIDŽIAUSIA KRAŠTO MAŽUMA, BEVEIK VISĄ LAIKĄ KOVOJA PRIEŠ BAGDADO VYRIAUSYBĘ

Suskaldyta tauta

Kurdai stumia tragiškas dienas, kai didžiuose Afrikos plotuose tarpusavyje bekovojančioms kiltims dovanojama nepriklausomybė. Kurdų šalis — Kurdistanas yra tarp Eufrato upės ir Armenijos. Nei vienas rimtesnis šaltinis nesutaria dėl kurdų skaičiaus. Vargu ką galėtų pasakyti apie kurdų skaičių ir tie, kurie šiandieną kovoja dėl jų laisvės. Jų gyvenamas plotas, apie 200.000 kv. km., valdomas keturių valstybių. Apie pusė 1,5 mil. kurdų gyvena Turkijoje. 1925 m., kurdams sukilus, turkai pasižymėjo nepaprastai žiauriu sukilėlių naikinimu. Anuomet buvo išžudyta apie 200.000 kurdų.

Kita kurdų pusė gyvena Irake, Irane ir Sirijoje. Sąmoningiausi ir kovingiausi — Irako kurdai. Ten veikia sukilėlių daliniai, kuriems vadovauja žinomas patrijotas Barzani, kurdų demokratų partija, vadovaujama Ibrahim Ahmed. Sukilėlių vadovas Barzani nepakenčia netik politikavimo, bet ir nesutaria su Ahmed.

Kurdai, gimininga iraniečiams, tačiau jų kalba kiek skiriasi nuo Irano gyventojų. Gyvulių augintojai yra klajokliai, puikūs kariai. Ūkininkai sėslūs ir mažiau veržlūs.

Kurdus tesupa priešai

Kurdų nuolatiniai sukilimai liko bevaisiais, nes iš visų pusių juos supa priešai. Savybėje jie vaidijasi netik tikėjimo klausimais, bet nesutaria ir dėl socialinės santvarkos. Jie nusivylę ir šio tarpsnio galybėmis — JAV ir Sov. Sąjunga. Vakariečiai protarpiais juos bando panaudoti savo tikslams vedant kovą dėl žibalo šaltinių. Sovietams rūpi kojį įkelti Irake netik ūkiniais, bet ir strateginiais sumetimais. Pastaruoju metu jų spauda skiria kurdams didelio dėmesio. Ji giria kurdus, jų darbštumą, karingumą, drąsumą, tačiau priduria, kad Kurdistane glūdi dideli turtai: anglis, varis, geležies rūda, chromitai ir masinantis žibalas. Maskva ir vakariečiai neretai prikiša pirštus Irake. Bet visuomet atsargūs, kad jų nenudegtų. Kurdų kompartija dar persilpna, o vakariečiai neturi jokios rimtos atsparos be dolerio. Kirkukas, žibalo versmių telkinys, yra kurdų žemėje. Pastaruoju metu jie ėmė grasyti žibalo šaltinių užpuolimu. Kurdai priekaištauja Irako vyriausybei, kad jos potvarkiu neseniai buvę nužudyti kurdai Kirkuke ir Beraji apylinkėse. Irako kurdų sostinėje Suleimanijoje buvo paimti 3000 kurdų įkaitų. Kurdų demokratai neginčija vakariečiams teisių naudoti žibalo šaltinius, tačiau perspėja, kad svetimšaliai paliktų kraštą ir kurdams pervestų dalį žibalo šaltinių pelno.

Irako kariniai daliniai, sutelkti Erbilyje, Kirkuke, Mosule ir Suleimanijoje yra nuolatinėje paruoštyje. Jie nesiryžta veržtis į kalnus, o negausūs ir blogai ginkluoti sukilėliai vengia tiesioginių susidūrimų su kariuomene. Sukilėliai, netikėtai smogę, pasitraukia ir išsisklaido kalnuose. Bagdadas perdažnai skelbia kurdų sumušimus, nors jo kariuomenė retai tesusiduria su sukilėliais.

Konservatyvus revoliucininkas

Kas per vienas Mula Mustafa El Barzani? Jis yra ryškus nacionalistas ir konservatyvus revoliucininkas. Daugiau kaip dvejus metus jis gyveno sovietų Uzbekistane ir devynerius metus praleido Maskvoje. Jis neslepia, kad Maskvoje, Mokslų akademijoje, studijavęs istoriją, gegorafiją ir ūkio politiką. Anuo metu vedė rusę ir, suprantama, laisvai kalba rusiškai. Vakaruose jis buvo apšauktas sovietų agentu, nors jis žymiai labiau vertina kurdų senus papročius ir atsilikusią ūkinę santvarką kaip sovietų bandymus. Jis dėkingas sovietams už globą, tačiau aiškiai nusistatęs prieš Maskvos politiką Irake. "Aš nieko iš sovietų neprašiau ir nieko jie nedavė mūsų kovai palengvinti". Jo priešsovietinis nusiteikimas vertė kaikuriuos daryti išvadą, kad jis turįs sąlytį su JAV. Šis tvirtinimas vargu pagrįstas, nes jis su lygiu nusivylimu šneka ir apie JAV ir Jungtines Tautas, kurios daug šnekančios apie laisvę, tačiau mažai ką padedančios pavergtoms tautoms, jei iš jų nesitiki naudos. Barzani pakartotinai priminė, kad jis visai nesidomi politika. Jo tikslas — ne politikuoti, bet išlaisvinti kurdus. Politiniais reikalais rūpinasi kurdų demokratinė partija, kuriai vadovauja 5 asmenų taryba, turinti nemažos įtakos ir kariniuose sukilėlių reikaluose.

Politinės painiavos

Kurdai perdaug kraujo praliejo, kad vienu mostu būtų įmanoma sustabdyti kovas už laisvę. Jie perdaug nuvilti, kad pasitikėtų tik pažadais. Barzani vardas yra šio meto kurdų kovos vėliava. Jis žino, kad būdamas dvejų metų drauge su motina buvo kalinamas. Jo brolis Abdel Salaam buvo turkų pakartas. Kitas brolis, — šeikas Amed, nežiūrint Bagdado vyriausybės užtikrinimo, ištremtas 11 metų. Pats Barzani buvo apgautas savų draugų, turėjusių įtakos Bagdade.

Šiuo metu JAV rado kalbą su naujais perversmininkais, sėdinčiais Bagdado vyriausybėje. Sovietai, bent šiuo metu, nesiunčia ginklų komunistams. Egiptas norėtų taikos Irake ir siūlo Bagdadui rasti sprendimą kurdų bylioje. Alžierietis Ben Bella yra karštas kurdų autonomijos rėmėjas. Šie nusiteikimai, bent šiuo metu, mažai ką gero kurdams žada.

Medžiotojas, vilkas ir piemuo

Barzani, bent Irako kurdams iškovojęs laisvę, svajoja grįžti prie savo avių ir ožkų. Jis neapkenčia politikos, tačiau šiais žodžiais aptaria politinę raidą Kurdistane: "Kartą medžiotojas šūviu mirtinai sužeidžia vilką, kuris iš kalnų dar turėjo jėgos pasiekti lygumas. Piemuo, jį išvydęs, smogė akmenimi ir manė pats vienas jį užmušęs. Naujieji Bagdado valdovai giriasi perversmu, nors Kassim esminio smūgio susilaukė iš kurdų rankos."

Šiuo metu medžiotojais yra kurdai sukilėliai. Jie tepripažįsta tik neatlaidžią kovą ir tik jėga siekia nuolaidų Bagdade.

Kurdams pavyko išsikovoti ryškią autonomiją Irake, bet dar ilgas kelias iki galutinio tikslo — Kurdistano.

Naujosios valstybės

Salų sąjunga – MALEZIJA

V. ZALATORIUS

Tai anglų kolonija Saravakas, Lietuvos dydžio, šiaurės Borneo saloj, kuris jungiasi į naują valstybę su Malajais, Šiaurės Borneo ir Singapūru. Toji valstybė vadinsis Malezija ir turės maždaug 10 mil. gyventojų. Tai bus trečia salų sąjunga Pietryčių Azijoje šalia Indonezijos ir Filipinų respublikos. Nepriklausomybės suteikimo data numatyta rugpjūčio 31 d. Ji gali būti atidėta, nes Jungt. Tautų komisija tiria, ar gyventojų balsavimas tikrai išreiškia krašto valią.

Sumanytojai — malajiečiai

Saravako t a r y b a vienbalsiai nusprendė įsijungti į malajiečių organizuojamą federaciją. Š i o krašto krikščionys — tarp jų daug katalikų — pareikalavo, kad iš konstitucijos projekto būtų išbrauktas sakinys: "Malezijos valstybinė religija yra islamas."

Malezijos sumanytojas yra Malajų federacijos premjeras T. A. Ramanas. Jam tik visai neseniai pasisekė prikalbinti Singapūrą įeiti į jo federaciją, o dabar ir Saravaką su Š. Borneo.

Malajiečiai pasižymi savo politiniais gabumais, kaip kiniečiai prekybiniais, ir Ramanas anksti pramatė, kad savo pusiasalyje užsidarę malajiečiai negalės atsispirti nei prieš Kinijos komunistų ekspansiją, nei pakilti ekonomiškai.

Malajiečių ūkis perdaug priklauso nuo cino ir kaučuko kainos pasaulio rinkoje. Jie nori jį paįvairinti Saravako pipirais, tropiniais medžiais ir Š. Borneo nafta. Singapūro uostas, vienas didžiausiųjų pasaulyje, labai tinka šių gaminių prekybai.

Singapūras — miestas be užnugario

Singapūro kiniečiai, kurie iš nevisai pilnų dviejų milijonų gyventojų sudaro tris ketvirtadalius, jungiasi į federaciją, pamatę, kad sunkus yra miesto gyvenimas, neturint užnugaryje nei žemės ūkio, nei žemės turtų. Singapūrečiai tik 1955 m. buvo gavę savivaldą iš anglų, išskyrus užsienio politikos ir krašto apsaugos reikalus. Dabar jie tą savo autonomiją aukoja ant Malezijos aukuro, išsiderėję, kad švietimo ir darbo reikalus jie ir toliau patys tvarkys.

Š. Borneo — ketvirtoji federacijos provincija. Ten "Sabos sąjungos" partija neseniai laimėjo rinkimus, pažadėdama balsuotojams įsijungti į Maleziją. Ir visur, kur tik gyventojai turėjo progos pasisakyti, jie balsavo už naująją valstybę.

Didžiausias priešas — Sukarno

Neužiūrint to, didžiausias būsimos Malezijos priešas Indonezijos prezidentas Sukarno, liepos mėn. įvykusioje konferencijoje Malajuose pareiškė, kad jis tik tada pritartų Malezijai, jei būtų pravestas plebiscitas. Sukarno žino, kad atsilikusiuose kraštuose plebiscitą pravesti netaip jau paprasta. Jis ir pats tokio plebiscito nenorėjo Vakarų Gvinėjoje, kurią neseniai išspaudė iš olandų.

Sukarno Maleziją vadina "neokolonistų padaru". Jis tvirtina, kad tai planas išsaugoti anglų įtakai Malajuose ir amerikiečių Filipinuose. Jam rūpi "Indonezija Raja" — Didžioji Indonezija, kuri apimtų Filipinus ir Malajus, ir kurioj 100 milijonų indoneziečių aiškiai dominuotų kraštą gyvenimą.

Neveltui Indonezijos gynybos ministeris ir generalinio štabo viršininkas Nasutionas ragino Kalimantano gyventojus būti pasiruošusius mobilizacijai ir Malezijos sudarymui pasipriešinti ginklu. Kalimantanas yra didžioji ir pietinė Borneo salos dalis, priklausanti Indonezijai.

Filipinai ir Britanija

Naujajai federacijai priešingi ir Filipinai, kurie reiškia pretenzijų į kaikurias Malezijos salas. Bet jie nėra taip griežtai nusistatę kaip indoneziečiai. Dėlto ir liepos mėn. pabaigoje įvykusioj konferencijoje Kvala Lumpure Filipinų prezidentas Makapagalis vaidino taikintojo rolę.

Malezijai atvirai pritaria Britanija. Britų augštasis komisaras Malajuose Sir Geofroy Tori neseniai pasakė, kad anglai ateis malajiečiams į pagalbą, jei bus reikalas.

Gyventojų dauguma — kiniečiai ir malajiečiai

Naujoje federacijoje gyventojų daugumą sudarys kiniečiai — 42% ir malajiečiai — 39%. Likutis yra indiečiai ir laukinės gentys, kurių bus beveik du milijonai. Kaikam rūpesčio kelia Malezijos kiniečių palankumas Raudonajai Kinijai. Jų dauguma ne komunistai, bet didžiuojasi tariamais ar tikrais Pekingo laimėjimais, panašiai kaip rusų emigrantai džiaugėsi Rusijos išsiplėtimu Stalino laikais.

Naujosios valstybės sostinė bus Kvala Lumpur, Malakos pusiasalyje, su 400.000 gyv. Šio miesto centru laikoma vieta, kur susilieja Klango ir Gombako upės. Jame tik ką baigiamas didinti 10 augštų parlamentas, kur sėdės naujosios valstybės atstovai.

Kvala Lumpur modernus, bet vos keliasdešimt mylių į vakarus nuo jo, Malakos sąsiauryje, siaučia piratai, kurie neseniai pagrobė Indonezijos prekinį laivą su visomis prekėmis, o įgulą išmetė jūron. Sulu jūroje, tarp Borneo ir Filipinų salų piratizmas irgi paplitęs nuo seniausių laikų. Tai bus dar viena problema prie šimto kitų, kurias Malezija turės išspręsti, kai atsistos ant kojų.

Tolimose lietuvių salose

K. PR. GAIDA

Pagrindinės Kanados lietuvių kolonijos yra susitelkusios Kvebekė ir Ontario provincijose — rytuose. Vakaruose lietuvių žymiai mažiau, kolonijos nedidelės, o gyvenami plotai milžiniški. Tuose plotuose lietuviai labai išsimėtę — vieni gyvena miestuose, kiti miesteliuose, treti — apytuščiuose plotuose. Nuotoliai dideli, taip kad ryšio palaikymas yra gana sunkus. Jis dar sunkesnis tarp rytiečių ir vakariečių: juos skiria tūkstančiai mylių, ir susitikimas būna labai retas. Todėl rytiečiai ir vakariečiai vieni kitus mažai tepažįsta. O pažinti vertėtų. Vienų ir kitų gyvenimo būdas gana skirtingas, darbo bei visuomeninės veiklos sąlygos taip pat kitokios. Tie skirtumai pamažėl formuoja skirtingą mūsų tautiečių psichologiją ir tolina vienus nuo kitų. Rytiečiai, sudarą stambias kolonijas, permažai dėmesio teikia vakariečiams, kurie, būdami mažumoje, pagristai laukia visuomeninės bei kultūrinės paramos.

TORONTAS — WINNIPEGAS

Pasinaudodamas atostogomis, nutariau aplankyti bent dalį lietuvių kolonijų Kanados vakaruose. Pasiteiravus geležinkelio stotyje ir TCA lėktuvų bendrovėje paaiškėjo, kad kelionė lėktuvu ir greitesnė ir, viską sudėjus, pigesnė. Tad sėdau į keturmotorį "Vanguard" lėktuvą, kuris netrukus nutūpė Windsore. Kol paruošė lėktuvą pakilti, buvo galima apžiūrėti modernius aerodromo pastatus. Judėjimas labai mažas, keleivių laukė tik vienas kitas. Paskambinau kun. D. Lengvinui, Windsoro lietuvių parapijos klebonui. Jis per porą minučių papasakojo savo rūpesčius bekuriant lietuvišką parapiją ir beremontuojant dievnamį. Trumpas laikas, deja, neleido aplankyti ir arčiau susipažinti su windsoriečių rūpesčiais.

Pakilęs lėktuvas greitai ir ramiai nešė mus Winnipego link per didžiuosius ežerus. Visi buvome ramūs, bet kai pasigirdo pranešėjo balsas per garsiakalbį, kad artėjam prie audringo debesies, sunerimom. Buvome perspėti prisirišti diržus, nes lėktuvas ėmė kilti augščiau. Kurį laiką kratė bei mėtė po oro duobes, bet kai perskridom tą juodą sritį vėl viskas nurimo. Lėktuvas sklandžiai nusileido Winnipego aerodrome, kur laukė daugybė žmonių. Čia, pasirodo, judėjimas gana didelis, nors aerodromo pastatai primityvūs ir perdaug maži. Nauji, modernūs pastatai bus atidaryti šį rudenį.

Kun. J. Bertašius, Winnipego lietuvių katalikų parapijos klebonas, žiemą gabena savo parapijiečiams verbas iš Manitobos girių.

GEOGRAFINIS CENTRAS

Winnipego miestas jau kopia į didmiesčius. Gyventojų, su priemiesčiais, turi arti pusės milijono. Augimas spartėja. Ten, kur prieš 10 metų buvo ūkininkų laukai, dabar dygsta nauji miesto pastatai. Vietomis išaugę visai nauji kvartalai su moderniomis bažnyčiomis ir kitais pastatais. Senamiestis palaipsniui griaunamas ir senųjų namų vietoje statomi modernūs miesto didnamiai. Telkiasi vis daugiau pramonės. Apylinkėse yra nusipirkęs žemės plotus ir vokiečių žymusis pramonininkas Krupp; numato pastatyti net du fabrikus. Už 90 mylių yra statoma Manitobos atominė jėgainė, kuri ateityje galės tiekti elektros energiją dideliem plotam. Jau ir dabar Winnipegas turi apsčiai jėgainių, kurios tiekia pigiausią elektros energiją visame žemyne.

Winnipegas stovi beveik pačiame Š. Amerikos žemyno centre. Tiksliai imant, geografinis žemyno centras yra už Winnipego į vakarus apie 17 mylių. Ten yra pastatytas paminklas, ženklinąs centrą. Miestas ta savo padėtimi ir naudojasi: per Winnipegą eina didelė prekių apyskaita. Čia yra jų paskirstymo punktai, daugybė bankų ir kitų su tuo susijusių prekybinių įstaigų. Visa tai, rytiečių akimis žiūrint, yra Kanados vakaruose, nors imant tiksliai, jis dar tebėra rytuose. Gyvenimo praktikoj betgi to nesilaikoma, ir Winnipegas yra laikomas Kanados vakarų miestu. Kadaise tai buvo indėnų gyvenvietė, bet baltieji juos užkariavo ir dalį jų išnaikino.

LIETUVIŲ PARAPIJA

Pagrindinis Winnipego lietuvių centras yra šv. Kazimiero parapija. Apie ją spiečiasi netik katalikai, bet ir dalis nekatalikų. Jai sumaniai ir energingai vadovauja nuo pat įsisteigimo dienos — kun. Justinas Bertašius. Jo pastangomis buvo suorganizuota netik parapija, bet ir pastatydinta moderni, stilinga bažnyčia, gražiai vertinama net vietinės savivaldybės ir kt. įstaigų. Projektas — inž. dr. A. Kulpavičiaus, lėšos — parapijiečių bei kitų aukotojų, darbas — savanorių parapijiečių, rangovo Šmaižio ir kt., vadovybė — kun. J. Bertašiaus ir statybos komiteto su Myk. Januška priešaky. Energingos vadovybės dėka negausi parapija—apie 500 asmenų — įstengė pastatydinti tokią jaukią šventovę. (Pagal 1961 m. surašymo duomenis, visame Winnipege yra 673 lietuviai). Dabar kiekvieną šventadienį elektroniniai varpai kviečia parapijiečius dvejom pamaldom — 9 ir 11 val. Jaukioj šventovėj maldininkai randa netik religinius, bet ir tautinius simbolius, įjungtus į architektūrą. Be to, pačiame centre iškelta šv. Kazimiero statula, o šalia altoriaus — lietuviška vėliava. Nėra jokios kitos vėliavos. Kai besilanką kanadiečiai paklausia kodėl nėra Kanados vėliavos, klebonas paaiškina, kad Kanada savo vėliavos dar neturi, o Britanijos vėliava nesanti katalikiška.

Matyti žymiųjų aukotojų pavardės: L. Juškos, a.a. E. Ginkuvienės, V. Dabažinsko, P. Jauniškio, St. Bujoko, Mykolo, Vinco ir Jurgio Januškų, J. O. Demereckų, A. Miniotos, P. O. Ziminskų, A. O. Jančiukų ir kt. Tai šeimos, kurios stambiomis sumomis prisidėjo prie šventovės statybos ir jos įrengimo. Darbu daug prisidėjo staliai A. V. Galinaitis ir A. Genys. Nors pavardės nematyti, bet stambiųjų aukotojų eilėse yra ir Čikagos prel. Pašk us, finansavęs Kryžiaus kelio stotis, atgabentas iš Austrijos.

(Bus daugiau)

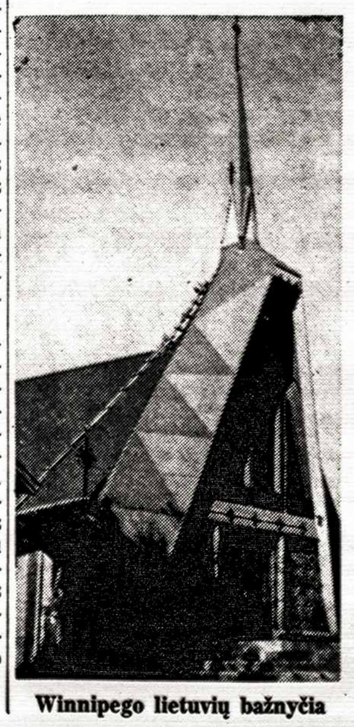

Winnipego lietuvių bažnyčia

Siuntiniai Lietuvon ir Lenkijon

BALFas liepos mėn. išsiuntė 123 įvairius paramos siuntinius. Tiek pat buvo išsiųsta ir rugpjūčio mėn. Liepos mėn. turėta arti $8.000 pajamų, išleista $6.309. Didžioji aukų dalis, net $3.258, atėjo iš Čikagos. Liepos mėn. baigta mokėti skolos likutis valstybės iždui. Beveik $1.600 išleista siuntiniams į Lietuvą, $409 išmokėta paštui už siuntinius lietuviams į Lenkiją. Vasario 16 gimnazijai ir Vokietijos lietuviams šelpti išleista per $2.000. Rugpjūčio pradžioje pasiųsta Lenkijon 54 medžiagų siuntiniai. Privačius Lenkijos lietuvių šelpėjus norėtųsi įspėti, kad Lenkijoj vyksta didelė spekuliacija ir kad šalpos siuntinius daugelis parduoda, spekuliuoja, o ir tų siuntinių prašymai yra samdyti, dažnai lenkų rašyti.

BALFas karškų drabužių negavo. Besikeičianti JAV politika nukreipė visą dėmesį į Afrikos bei Azijos kraštus ir pažadėtų kariškų drabužių BALFui nebedavė, aiškindami, kad Vak. Europa jau pakankamai atkutusi ir pati gali savo tremtiniais pasirūpinti. Dar tebeveikia draudimas panaudoti JAV maisto atsargas ar drabužius sovietams ar jų okupuotiems (taigi ir Lietuvai) kraštams padėti. **K. L. J.**

Banke užsigulėję pinigai

Čikagos lietuviai per I D. karą buvo suorganizavę "Lithuanian Day Committee", kuris rinko aukas nuo karo nukentėjusiems lietuviams. Čikagos First National banke užsiliko to komiteto pinigai, kuriuos šiuo metu jau pareikalavo Illinois valstybės iždas. Nuoširdžių banko pareigūnų Mr. Roy Kavalek, gen. kons. P. Daužvardžio ir buv. k-to nario M. Zaldoko dėka pinigai $1.842,23, surinkti 1916 m. lapkričio 1 d., buvo pervesti BALFui.

K. L. J.

Sovietai sulaužė 50 sutarčių

Nuo praėjusio karo pabaigos Sov. Sąjunga yra pasirašiusi 53 įvairias sutartis, kurių 50 yra sulaužiusi. 1930 m. Litvinovas, tuo metu buvęs Sov. Sąjungos užs. r. min., pasakė: "Ir labiausiai agresyvi valstybė gali pasirašyti nepuolimo sutartį su kitom valstybėm, kad galėtų išlaisvinti savo rankas, susiorganizuoti ir pasiruošti kitų valstybių puolimui'."

Padeda nugalėti

Dirbtinių dantų

liuosumą ir baimę

Jau nebėra įkyraus nerimo jausmo dėl laisvų judančių dirbtinių dantų. FASTEETH, pagerinti šarminiai (berūgščiai) milteliai, užduokinti ant dirbtinių dantų, laiko juos daug tvirčiau, taip, kad jaučiamasi daug patogiau. Išvenkite nemalonumų dėl atsipalaidavusių plokštelių. Reikalaukite FASTEETH kiekvienoje cheminių gaminių parduotuvėje.

Įvairūs siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir U.S.S.R.

Iš Kanados: Siunčiame paprastu ir oro paštu Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.

Taip pat siunčiame iš Europos valstybių AKORDEONUS, SIUVAMAS MAŠINAS, INVALIDAMS KĖDES, LAIKRODŽIUS, MAISTĄ ir kitką.

Gyveną ne Toronte, prašome savo sudarytus iki 17 svarų gryno svorio siuntinius, bei užsakymus reikmenims iš Europos valstybių, siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą. Mūsų patarnavimas greitas ir sąžiningas.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

849 COLLEGE STREET, TORONTO, ONT., CANADA

Telefonas LE. 1-3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro. Šeštadeiniais nuo 9 val. ryto iki 5 val. po pietų

SKYRIAI:

105 Cannon St. E., Hamilton Ont. Tel. JA. 8-6686, Ponia V. Juraitis.

SAVININKAI S. ir A. KALOZA

Pasaulio Lietuvių Dienų ir PLB seimo programa

Penktadienį, rugpjūčio 30 d.
Prisikėlimo salėje, 1021 College St.

10 val. Atidarymas — invokacija ir atidaromoji kalba.
10.15 Prezidiumo sudarymas, seimo darbo reguliamino priėmimas, darbotvarkės priėmimas, komisijų sudarymas.
10.45 Sveikinimai žodžiu.
11.15 PLB valdybos pirmininko ir Kultūros Tarybos pirmininko pranešimai, pranešimai iš atskirų kraštų, paklausimai.
2 val. Pietūs Prisikėlimo parapijoje.
3 val. Spaudos parodos atidarymas.
3.15 Pranešimas — Organizacinė PLB padėtis ir siūlomi pakeitimai (S. Barzdukas). Po to diskusijos dėl visų pranešimų.
5 - 6 Pranešimas — Lėšų telkimas (J. Jasaitis). Diskusijos.
8 val. Literatūros vakaras ir piano rečitalis (A. Kuprevičius).

Šeštadienį, rugpjūčio 31 d.
Prisikėlimo salėje, 1021 College St.

9 val. Pranešimas — Peticija Jung. Tautoms (J. Kardelis). Diskusijos.
9.30 Pranešimas — PLB vaidmuo Lietuvos laisvinimo darbe (J. Matulionis). Diskusijos.
12 val. PLB konstitucijos papildymai bei pakeitimai.
1 val. Pietūs šv. Jono Kr. parapijoje.
2.30 Pranešimas — Jaunoji karta ir lietuvybės išlaikymas (J. Adamkavičus). Diskusijos.
3.30 Pranešimas — Padėtis Lietuvoje (V. Vaitiekūnas).
4.15 Komisijų pranešimai ir PLB valdybos rinkimai.
7 val. Didysis pobūvis Club Kingsway, 100 Queensway. Be to, šeštadienį vyks sporto rungtynės.

Sekmadienį, rugsėjo 1 d.

1.30 Iškilmingos pamaldos: katalikų — Toronto arkivyskupijos katedroje, 200 Church St.; evangelikų pamaldos — 9 val. ryto Išganytojo bažnyčioje, 1601 Bloor St. W. - Indian Rd.
3 val. Meno parodos atidarymas O'Keefe Centre, Front - Yonge.
3.15 Akademija: baigiamoji paskaita — Lietuvių tautos likimas laiko ir istorijos perspektyvoje (S. Sužiedelis), rezoliucijų skaitymas, naujosios PLB valdybos pristatymas ir pirmininko žodis.
4 val. Garbės svečių sveikinimai angliškai. Koncertas.
9 val. Baigiamasis banketas.

Informacinė komisija

Svarbiesiems įvykiams artėjant

(Atkelta iš 1 psl.)

propagandos dalis tinkamai buvo pavadinta Pasaulio Lietuvių Dienomis, vietoj Kanados Lietuvių Dienos.

Plačioji lietuvių visuomenė laukiama visur. Kaip jau minėjau, seimo atstovų posėdžiai irgi bus vieši. Tikiu, kad daugeliui bus įdomu pamatyti ir išgirsti mūsų žymiuosius rašytojus: Vyt. Alantą, K. Bradūną, Alę Rūtą, K. Grigaitytę ir Jurgį Jankų. Tą patį vakarą — penktadienį — išgirsime ir mūsų virtuozą Andrių Kuprevičių.

Neabejoju, kad d a u g e l i u i, ypač jaunimui, bus įdomu atvykti ir į grandiozinį balių Club Kingsway patalpose, kur laukiama netoli dviejų tūkstančių dalyvių ir kur bus proga susitikti seniai bematytą bičiulį iš tolimųjų Kanados, JAV ar kito pasaulio krašto vietovių.

Gražu būtų, kad pripildytume ir Toronto katedrą sekmadienį pamaldų metu ir tuo parodytume, kad mokame dirbti savo tautos labui, mokame linksmintis, bet kartu jaučiame pareigą ir pasimelsti už tuos, kurie neturi galimybių laisvai susirinkti ir pareikšti savo valią.

Sekmadienio popietė bus Toronto ir apylinkių lietuviams pats didysis bandymas. Akademija O'Keefe Centro salėje bus viešoji ir iškilmingoji seimo dalis, todėl ir rinksimės ne į sporto areną ar į kurią apšiurusią buvusią sinagogą, bet į vieną puošniausių Š. Amerikos auditorijų. Turėsime čia ir augštų Kanados vyriausybės svečių, kurie specialiai tam reikalui atvyks iš Otavos. Neabejotinai turėsime ir nemaža vietos spaudos atstovų, nes susidomėjimas seimu yra gana didelis. Pagaliau po akademijos turėsime koncertą, atliekamą pačių geriausių mūsų pajėgų. Būtų be galo skaudu ir gėdinga, jei ši auditorija būtų pustuštė. Kanados, o ypač Toronto ir Niagaros pusiasalio, lietuviai yra visur žinomi savo aktyvumu, geru organizuotumu ir susiklausymu, todėl ir šį kartą parodykime tiek saviesiems, tiek svetimiesiems, kad esame verti to gero vardo.

— Kokių rezultatų tikitės iš PLB seimo kultūrinėje, visuomeninėje ir politinėje srityje?

— Seimas turės duoti daug visuomeniškai, nes išdiskutuoti esminiai klausimai bus išnešti į realybę ir įgyvendinti bendram lietuviškam labui. Tautinės propagandos srityje laimėsime labai daug. Susidomėjimas seimu vietos kanadiečių spaudoje yra didelis; neabejotinai seimas ir parengimai ras nemaža vietos tiek laikraščiuose, tiek radijo ir televizijos žiniose. Didžiausiu propagandos laimėjimu laikau pašto antspaudą, paženklinantį laiškus mūsų seimo ženklu. Per dvi savaites kasdien apie ketvirtis milijono laiškų iškeliaus į visus pasaulio kraštus, nešdamas "Lithuanian World Congress" vardą. Vargu ar bebūtų galima surasti veiksmingesnį tautinės propagandos būdą. O juk tautinė propaganda ir yra vienas pagrindinių elementų Lietuvos laisvinimo darbe. Taigi tuo būdu laimėsime nemažai ir politiškai. O mūsų trispalvė juk irgi kabės seimo metu prie miesto rotušės ir tuo kreips dėmesį daugelio turistų, atvykusių iš tolimų vietovių aplankyt Kanados tautinės parodos.

— Kaip PLB valdybos pirmininkas ko laukiate iš lietuvių ypač Toronte, visuomenės, ryšium su būsimu seimu ir didžiaisiais parengimais?

— Tautinės savigarbos ir geros valios. Jeigu to mums nepritrūks, esu tikras, padarysime viską ir būsime verti pasididžiavimo.

Palinkėkime, kad pirmininko viltys pilnai išsipildytų ir visas rengėjų triūsas būtų vainikuotas sėkme.

Toronto šv. Jono Kr. parapijos jaunimo choras, vad. kun. B. Pacevičiaus. G. Ganytojo stovykloje choras surengė koncertą.

Vokietija gina savo teises

AD. VYTENIS - AUŠRYS • Mūsų bendradarbis Vokietijoje

Atominių sprogdinimų sustabdymo sutartis esmėje nedaug duoda: sutarta nedaryti atominių bandymų ore, vandenyje ir erdvėje **be kontrolės** — remiantis pasitikėjimu, kad šalys jos laikysis, **bet neuždrausta bandymų daryti požemiuose**, o taip pat nepasiekta susitarimo, kad jų nedarys prancūzai ir kiniečiai. Todėl neturint esminio pagrindo girtis laimėjimais, tenka vieniems girtis koegzistencijos laimėjimais (sovietams), kitiems — dėl artėjančių rinkimų (amerikiečiams ir britams).

Vokiečių atsargumas

V. Vokietijos vyriausybė, sutikdama su tokios sutarties sudarymu, laukia, kad tai bus pradžia tolimesniam **kontroliuojamam susitarimui** sustabdyti atominius sprogdinimus ir požemiuose, o taip pat ir galutiniam **kontroliuojamam** palaipsniškam nusiginklavimui, kartu su Vokietijos klausimo sprendimu (žinoma, Vokietijos sujungimu pagal Bonnos siūlymą — tautos laisvu apsisprendimu). Vertinant susitarimų rezultatus, Bonnoje jaučiamas atsargus ramumas, kad sovietams nepavyko Maskvos sutartimi surišti, bent šalių pareiškimais, Atlanto S-gos su Varšuvos pakto dalyviais. Porą dienų prieš sutarties parafavimą Bonnos vyriausybė įspėjo nedaryti sovietams vienpusiškų nuolaidų, turėdama galvoj sovietų norą surišti tą sutartį su Varšuvos paktu. Todėl, kaip dabar susitarta, Bonna nemato šiandien suteikimo nuolaidų Sov. Sąjungai.

Tremtinių balsai

Didesnio tačiau susirūpinimo dėl JAV - Sov. Sąjungos bendradarbiavimo kelia čia gyvenantieji Rytų Europos ir Pabaltijo valstybių tremtiniai. Jie klausia: ar vėl gris Roosevelto apeasemento, Teherano, Jaltos, Potsdamo nuolaidų sovietams laikai? Taip pat prisimenama, kai 1955 m. buvo gyvenama Ženevos dvasios viltimi (Bulganino - Eisenhowerio susitarimas), kuri tuoj, nepraėjus nė vieneriems metams, išnyko: 1959 m. gyventa Camp David dvasia (susitarimas Eisenhowerio su Chruščiovu); dabar iškilo Maskvos susitarimų vilčių dvasia. Nejaugi ji bus pastovesnė už anąsias, juo labiau, kad Chruščiovas nuo nieko neatsisako, kartodamas kapitalistinio pasaulio žlugimą ir komunizmo laimėjimą; net Maskvos derybų metu, besilankant Vengrijos Kadarui, pabrėžė komunizmo laimėjimą ir skatino laikytis komunizmo mokslo bei taktikos.

Pridengti sovietų siekimai

Maskvos parafuotos sutarties įžangoje yra pasakyta, kad susitariančių šalių tikslas yra **kuo greičiausiai** sudaryti pilno nusiginklavimo tarptautinės kontrolės sutartis (pirmon eilėn sustabdyti visur atominius bandymus), todėl šalys yra **nusistačiusios** tęsti pasitarimus toliau.

Chruščiovas šį pirmą susitarimą vadina "svarbiuoju įvykiu tarptautinės reikšmės" ir pirmuoju žingsniu į tolimesnius susitarimus Vakarų - Sovietų santykių įtampai sušvelninti. Todėl jis neatidėliojant jau pakvietė Maskvon tęsti derybų nepuolimo sutarčiai sudaryti tarp Atlanto Sąjungos ir Varšuvos pakto. Šiuo klausimu jau Maskvoje buvo pasikeista abiejų pusių "naudingomis" nuomonėmis. Tokia nepuolimo sutartis, pagal Chruščiovą, būsianti praktiškai lygi taikos sutarčiai tarp atominių valstybių, nes ji apims valstybes, turinčias atominius ginklus (užmiršo Prancūziją!), o po to, girdi, paskutinis tikslas — visuotinis nusiginklavimas . . . Užmiršta, gal ir kitų Maskvos sutarties šalių, kad Atlanto S-ga yra **gynimosi**, taigi ne puolimo paktas. Chruščiovas siekia nepuolimo pakto, nes jojo sudarymas arba net abipusiškas nepuolimo pareiškimas veda į Rytų Vokietijos komunistinio režimo pripažinimą. Su tuo V. Vokietija niekad nesutiks. V. Vokietijoje šiandien nerasi nė vieno valstybės vyro, politiko, kuris išdrįstų vokiečių visuomenei paskelbti nuomonę pripažinti dabartines jos rytų sienas ir savaime atsisakyti Vokietijos sujungimo. Lygiai taip pat — pasirašyti tokią sutartį arba pareiškimą, kuris vestų į palaipsnį atsisakymą Vokietijos sunjungimo (žinoma, neskaitant komunistų).

Politika ir vištiena

Tad ar privers amerikiečiai su britais vokiečius nusileisti? Pirmiausia tektų neužmiršti, kad šiandien Europoje išaugo nauji faktoriai — Vokietija ir Prancūzija, kurių prieš keletą metų dar nebuvo. Su Vokietija šiandien skaitosi JAV ir Britanija, o De Gaulle Prancūzija nesutinka su JAV politika ir veikia prieš ją. Pats Kennedy pasižadėjo Vokietijai nespręsti jos reikalų be jos žinios ir aplamai nespręsti reikalų kitų tautų saskaiton. Tačiau vokiečių - amerikiečių reikalą sunkina jų ūkiškieji nesutarimai. Specialus Kennedy įgaliotinis Christian Herter nenustoja važinėjęs po Europos kraštus, stengdamasis gauti JAV importui į V. Vokietiją muitų tarifų nuolaidų paukštienai ir geresnes sąlygas javų importui Europos ūkinės sąjungos rėmuose. Paukštienai vokiečiai sutinka nuleisti nuo vieno svaro nepilną centą, Herterio mažiausias reikalavimas — 2,5 ct. Skirtumas dar labai didelis. O grūdų importo klausimas dar sunkesnis, nes Vokietijos vyriausybė, ūkininkų spaudimu, nesutinka nuleisti kainas. Todėl "Kennedy Round" prekybiniai užsimojimai neišjudėjo dar iš vietos.

Amerikos doleriai

Ūkinė JAV padėtis reikalauja mažinti kasmet negatyvų mokėjimo balansą — deficitą ir saugoti dolerio vertę. Keli skaičiai parodo sunkėjančią padėtį:

Aukso rezervai:
1958 m. — 20,6 milijard. dol.
1962 m. — 16 milijard. dol.
1963 m. — auksas toliau mažėja.

Mokėjimo balanso deficitas; milijardais dolerių:

išmokėta:

1958	1959	1960	1961	1962
29,5	30,7	33,2	32,8	33,9

gauta:

26,0	26,8	29,4	30,2	31,7

deficitas:

3,5	3,9	3,8	2,6	2,2

1963 m. numatoma 3,3 milijardai dolerių deficito.

Jeigu dar prie šitų dviejų deficitinių pozicijų prisiminsime, kad 1962 m. JAV biudžetas turėjo 8,8 milijardus dol. deficito, vietoje laukto pusės milijardo plius ir pereitų kitų metų minusus, tai tada mes lengvai suprasime, kad Kennedy administracijai yra labai rimto pagrindo susirūpinti finansų reikalais. Be visų numatytų būdų subalansuoti mokėjimo balansą (mažinti užsienyje išlaidas, išplėsti prekybą, sumažinti paramą atsilikusiems kraštams, propaguoti turizmą, sunkinti amerikiečių keliones į užsienį, pakelti nuo kapitalo diskonto nuošimtį) JAV dar niekad nėra pavartojusios metodo — apdėti mokesčiais kaikuriais atvejais net iki 15% sumos už pirkimą svetimų valstybių akcijų bei kitokių vertybės popierių.

Labiausiai efektinga JAV finansinei sanacijai būtų, be abejonės, prekybos padidėjimas su V. Vokietija — stipriu pramonės kraštu, kuris galėtų pirkti iš JAV-bių ne tik žemės ūkio gaminius, bet pasikeistų ir kitais kaikuriais pramonės gaminiais, jeigu pavyktų susitarti ir įgyvendinti "Kennedy Round". JAV todėl reikia taikos ir prekybos su užsieniais daugiau nei kada nors anksčiau.

Lenktynės dėl Vokietijos

Vokiečiai supranta šiandien savo padėtį. Jų draugystės, politinio ir ūkinio bendradarbiavimo siekia kaimynai ir JAV. Interesai nulems padėtį. Būsimos derybos Maskvoj yra ne kas kita kaip pradžia naujų bandymų bei politinių interesų pasiskirstymo. Jose vyraus Europos vienijimo mintis ir JAV noras neišleisti Europos, ypač Vokietijos iš savo ūkinės ir politinės sferos.

Lietuvos diplomatinei tarnybai keturiasdešimt penki metai

Kuriantis nepriklausomai Lietuvai, Lietuvos Valstybės Taryba, kiek tai buvo įmanoma, rūpinosi turėti savo atstovus užsieniuose. Tokia pirmoji Lietuvos atstovybė buvo įkurta 1918 m. liepos mėn. pabaigoje. Ji veikė Tiflise, Gruzijos sostinėje, bet buvo akredituota 3 Užkaukazio valstybėms: Gruzijai, Armenijai ir Azarbaidžanui. Pirmuoju atstovu buvo paskirtas gimn. mokytojas Pranas Dalidė, vėliau žinomas kaip puikus žurnalistas.

Oficialiai astovybė pradėjo veikti nuo 1918 m. rugsėjo mėn. pradžios. Iš pirmosios atstovybės personalo gyvųjų tarpe yra Aleksas Marcinkevičius - Mantautas ir Kl. Prielgauskas - Kl. Giedgaudas. Yra tragiškai mirusi Marija Žičkutė - Dailidienė 1945 m. pradžioje Vokietijoje

Šiemet sukako 45 metai nuo pirmosios Lietuvos atstovybės įsteigimo. Verta būtų tai prisiminti Pasaulio lietuvių s e i m o proga. 1958 m. 40 m. buvo paminėta Niujorke per I-jį lietuvių seimą. **KL. G.**

Kinijoj labiausiai nekenčiami rusai

Korėjos kare patekęs nelaisvėn ir vėliau savanoriškai pasilikęs komunistinėje Kinijoje amerikietis L. Skinner grįžo į JAV ir pareišk., kad negalįs likti dėl asmeninės laisvės varžymo. Pagal jį, Kinijoje neapykanta rusams esanti daug didesnė, negu amerikiečiams. Sovietų technikų išvykimas ir ekonominės pagalbos nutraukimas buvęs didelis smūgis kinų planams.

Buvęs karys Skinner yra vienuoliktas amerikietis iš savanoriškai likusių Kinijoje, grįžtąs namo. Dar 7 liko Kinijoje.

Niujorkas. — Mokslininkai surado paskutinę atomo dalelę, kuri buvo pavadinta Anti-XI-Zero. Jos egzistavimas atome apskaičiuotas grynai teoriniu būdu. Dabar praktika patvirtino teoriją.

"Ar galėsiu vėl važiuoti stovyklon?"

"Mama, tėte, ar galėsiu kitais metais vėl važiuoti į stovyklą?" — klausinėjo vaikai tėvus, atvažiavusius pasiimti savo prieauglio. Visi buvo patenkinti: vaikai — stovykla; tėvai — vaikais, o vadovai — galėję padėti jauniesiems — Lietuvos atžalai.

Taip ir baigėsi penktoji Gerojo Ganytojo stovykla Springhurste, prie Toronto, kuriai vadovavo komendantai: p. Drangininis — tris pirmąsias savaites ir step. Kairys — paskutinę savaitę. Berniukų vadovu paskutines dvi savaites buvo Br. Mackevičius, o mergaičių — V. Rickevičiūtė — vieną savaitę, D. Girčytė — tris savaites. Stovyklos kapelionais buvo kun. B. Pacevičius ir kun. J. Staškevičius, o maistu rūpinosi stovyklos ūkvedys M. Jarašiūnas su šeimininkėmis: p. Kazlauskiene, p. Stankiene, p. Kažemėkaitiene ir p. Laurinaitiene.

Stovykla turėjo tris didesnio pobūdžio vakarus: talentų, literatūros ir dainų, Lietuvos laisvės kovotojų. Visur pagrindiniu programos išpildytoju buvo stovyklautojų choras, vad. kun. B. Pacevičiaus, o programą įvairino mūsų jaunieji deklamatoriai ir muzikantai. Mažieji akordeonistai Renata Dundytė su Žuliu, jaunasis vargonininkas Jonas Govėdas, prisidėjus porai iš vadovybės, sudarė net "orkestrą", kuris palydėjo choro dainuojamas dainas paskutiniajame pasirodyme.

Naujai pastatytas barakas praerdvino stovyklautojų gyvenamąsias patalpas, labai puikus maistas nuteikė stovyklautojus rimtesniam darbui, o vadovybė savo nuoširdumu stengėsi savo jaunuosius sujungti į vieną neišardomą šeimą.

Tikrai džiugu, kad ši stovykla sutraukė tiek daug jaunimo, kuriam šiuo metu ji turbūt yra pati veiksmingiausia lietuviškumui ugdyti priemonė. Juk čia vaikučiai netiktai įpranta lietuviškai kalbėti ir pramoksta lietuviškų dainų, bet taipgi susitinka kitų lietuviukų. Žodžiu, stovyklon susirenka būsimoji Kanados Lietuvių Bendruomenė, būsimieji jos vadai ir josios pagrindas — būsimosios lietuviškos šeimos.

Taig, linkėtina, kad ši stovykla augtų ir toliau, būtų mėgiama jaunimo ir tėvų. **J.**

Du šimtai lietuviško atžalyno

Į gražiąją Tėvų pranciškonų vedamą VII "Aušros" stovyklą N. Wasagoje suvažiavo 196 septynių - trylikos metų amžiaus vaikai. Didžiąją jų dalį sudarė torontiškiai, bet nemažai jų atvyko iš kitų didesnių lietuviškųjų kolonijų, o taip pat ir iš JAV.

Tėvas Paulius, OFM, įkūręs šią stovyklą ir jau 7 kartus jai vadovavęs, buvo netik jos dvasios vadas, bet ir jos siela. Turėdamas daug patyrimo jaunimo vadovavime, jis pateikia gerai apgalvotą stovyklavimo planą ir atskirom stovyklinės veiklos sritim parenka patyrusius žmones; gi savo užbrėžto tikslo jis pasiekia lietuviškų valingumu, energija ir mokėjimu prieiti prie visų.

Visos stovyklos gyvenimas prabėgo darniai, kaip idealioj šeimoj, kur tėvai teikia vaikams meilę ir globą, reikalaudami iš jų **kilniai jausti, valingai mąstyti ir drausmingai dirbti.**

Dr. M. Ramūnienė savo pamokose stengėsi įprasminti žodžius: "Lietuviais esame mes gimę, lietuviais turime ir būt, tą garbę gavome užgimę, jai ir neturim leist pražūt". Gi, kad tie pamokų žodžiai giliau širdin įsmigtų, vaikai patys pasakas, dainas, istorinius įvykius inscenizuodavo. Na, ir vaidinom — visi kiekvienas mažiausiai po 1 kartą . . . Čia rangėsi, šliaužė žaltys, kol Eglę į jūros dugno rūmus nusivedė; našlaitė virto karalaite; durnelis už gerą širdį gavo pusę karalystės ir t.t. Prie Žalgirio supliekėm kryžiuočius, Dariaus ir Girėno žygį paminėjom; ir tautos karžygius nuo seniausių laikų iki brolio partizano ir jaunutės Ledjūrio tremtinės . . .

Teismą surengėm savo vadovams, kurie mus gal perdaug mylėjo, gal perdaug žvaliais padarė, perdaug maitino.

Berniukų vadovas inž. Pr. Baltakis, atvykęs net iš Kalifornijos:
Su vyrais bėgo, tvarkėsi, dainavo,
Lenktynių plaukė, režisavo
Ir kūrė, rašė jis sekstetus,
Duetus, solo ir oktetus.

Laužavedė mokyt. Lina Virbickaitė:
Vaikus, panas dainelių mokė,
Kol vakarais lakštutėm suokė,
Bendra prie laužo jos dainelė
Į dangų skrenda, širdį gelia.

Mokyt. Rama Jurkšaitytė:
Tokia meili ir nuolat šypsos,
Bet žvilgsnis niekad nenukrypsta—
Tiesias rankos ir bėga kojos,
Kai Kepurinėje mojuojam.
Mergaitės virto, mat, šokėjom,
Rately sukasi jos vėjais;
Suktinį, Vėdarą, Kalvelį —
Jos šoka, trypia, kiek tik gali.

Komendantas Vyt. Staškevičius:
Bendros tvarkos, drausmės žiūrėjo,
Sėdėti laiko neturėjo.
Kasdien švilpukas jo garsus
Rikiavo, vaikė mus visus.
Už tai per teismą bausmę gavo
Mažiausiam perleist valdžią savo.

Mergaičių komendantė Aldona Kuolienė:
Ponia maloni, bet griežta.
Kur pasiuks ji — tuoj tvarka:
Mergaičių švarios palapinės,
Barakai žiba, net smėlynai.

Sporto vadovas Inocentas Jurkevičius:
Kai tik užriks "rikiuok" komandą—
Iš lovų ritas, aikštėj atsiranda,
Dar užsimerkę bėga jie šuoliais —
Jonuks, Balys, Simaičiai broliai.

Sporto vadovas stud. Romas Burdulis:
Vaikinas jaunas ir grakštus,
Mergaičių traukia jis žvilgsnius.
Vadovas stengias, moko, rangos,
O jos svajoja apie tango.
Ak, sportas iš viso puikus dalykas—
Žmogus nei dirbi, nei esi dykas.
Smagumas dūšią toks užlieja,
Kad griovį peršokt lengvai galėjai.
Jei sviedinuką meti — sugauni,
Tuoj čempijono vardą įgauni.

M. R.

LAIMĖJO PREMIJAS UŽ RAŠINIUS

7 - 8 metų: 1. A. Greičiūnaitė, 2. L. Razgaitytė, 3. A. Tumosaitė.
9 - 10 metų: 1. V. Bumbulytė, 2. V. Vasiliauskaitė, 3. D. Kutkaitė.
11 - 13 metų: 1. A. Danaitytė, 2. R. Ulbaitė, 3. D. Steiblytė.
Berniukai 9 - 10 metų: 1. R. Vasiliauskas, 2. A. Simonavičius, 3. K. Šeštokas.
11 - 13 metų: 1. A. Kuolas, 2. P. Kolyčius, 3. A. Čepas.

UŽ SKAITYMĄ

Mergaitės 10 m.: 1. R. Kolyčiūtė, 2. L. Krikščiūnaitė, 3. T. Ramūnaitė.
11 m.: 1. J. Kuraitė, 2. A. Danaitytė, 3. E. Krikščiūnaitė.
Berniukai: 1. S. Kaknevičius, 1. A. Kuolas.

UŽ EILĖRAŠČIUS

8 - 9 metų: 1. R. Jurcevičūtė, D. Gudelytė, 3. Gerasimavičiūtė.
10 - 11 metų: 1. L. Krikščiūnaitė, 2. Šeškutė, 3. Ulozaitė.
12 metų: 1. A. Danaitytė, 2. R. Kairytė, 3. D. Vilbikaitė.
Berniukai: 1. A. Kuolas, 2. R. Vasiliauskas.

MOHAWK Furniture Ltd.

2448 DANFORTH AVE. Telefonas OX. 9-4444 ir 137 RONCESVALLES AVE. Telefonas 537-1442

Specialus papiginimas kontinentalinėms lovoms ir matracams kaip iliustruota Ribotas kiekis su išsiuvinėtu matracu 39" tik $39.95

Dar turime pasilikusių SPALVOTŲ DAŽŲ iš praeitų metų — galionas tik $2.00. Visi dažai gaunami tik Roncesvalles krautuvėje.

- Įvairūs kilimai,
- Naujausių madų sofos,
- Miegamųjų ir valgomųjų kambarių baldai
- Įvairių firmų matracai,
- Virtuvės stalai, kėdės, šaldytuvai,
- Virimo krosnys, skalbimo mašinos,
- Vaikų baldai,
- Dažai ir kiti namų apyvokos reikmenys

Abi parduotuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 valandos vakaro.

AUGŠTŲ KVALIFIKACIJŲ MECHANIKAI
Sav. Bill Bartha ir Frank Petit
Taiso visų modelių mašinas: automatinės transmisijos, ratų balansavimas, motorų remontas, tepimas ir kt. Sykį pabandę, grįžkite pas mus atgal.
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College). Telefonas 531-1305

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS priima užsakymus vyriškų ir moter. paltų ir kostiumų.
A & B TAILORS
A. Beresnevičius
Parduodami vyriški kostiumai, megztiniai, viršutiniai marškiniai ir kita.
1299 DUNDAS STREET WEST, TORONTO. TEL. LE. 1-1432

Taupyk ir skolinkis

Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyve *"PARAMA"*

Būstinė: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario • Telefonas LE. 2-8723

Už santaupas moka nuo 4¼% iki 5%. Už asmenines paskolas ima tik 7½%. Už paskolas - morgičius — 6½%. Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000.00.

Paramos nariais gali būti kiekvienas lietuvis gyvenantis Kanadoje.

KASOS VALANDOS: dienos metu nuo 10 val. iki 1 val. 30 min. kiekvieną dieną, išskyrus šeštadienius ir sekmadienius, o vakarę nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. tiktai pirmadieniais ir penktadieniais.

Pavergtoje tėvynėje

BROLIŠKA PREKYBA

Spekuliaciją paprastai skatina prekių trūkumas. Tauragės rajono vartotojų kooperatyvų sąjungos valdybos pirm. Antaną Jurgaitį pradėjo lankyti Ukrainos kolchozininkų delegacijos, sužinojusios, kad kooperatyvo sandėliuose yra stogams dengti šiferio. A. Jurgaitis pareikalavo 12 kapeikų už lakštą, nors valstybinė kaina tėra 6 kp. Ukrainiečiai, negalėję rasti šiferio savoje respublikoje, užmokėjo spekuliatyvinę kainą. Skirtumą, savaime suprantama, pirm. A. Jurgaitis susižėrė į savo kišenę. Taip penkios ukrainiečių kolchozininkų delegacijos jį praturtino 3.180 rb. A. Jurgaičio kelias į komunistinės santvarkos milijonierius susilaukė tragiško lūžio, kai kontrolės komisija pastebėjo, kad iš Tauragės šiferis keliauja į Ukrainą. Už kyšių ėmimą A. Jurgaitis gavo 15 metų kalėjimo, o jo padėjėjas — parduotuvės vedėjas B. Laurinaitis — 5 metus. Karčių žodžių nepagailėta ir rajono vykdomojo komiteto pirm. V. Mickiui, kuris "nematė", kad tauragiškiams skirtas šiferis keliauja į Ukrainą.

TURISTO VARGAI

Jonas Srazdas, turistas iš Šakių rajono, pavažinėjęs po rytų Lietuvą, piktinasi išdaužytais vieškeliais: "Kelias Ignalina — Vaišniūnai — Vaidziukiškiai yra neblogas, o nuo Vaidziukiškių per Ginučius ir Kirdeikius — nepravažiuojamas. Normaliam pravažiavimui kliudo duobės, o per Ukojaus ir Pokaso ežerus jungiantį upelį nėra tilto, likę tik seni balkiai, per kuriuos šiaip taip praeina pėstieji"... Jam labiausiai skaudu, kad dėl blogo kelio turistai neįstengia pasiekti Baloso ežero, kurio vienoje saloje esąs mažas ežeriukas — bene vienintelis tokio pobūdžio ežeras ežere visoje Lietuvoje.

TEPALAI NEMUNE

Iš centrinių Kauno paplūdimių poilsiautojus išbaidė garvežių depo viršininkas A. Salnikovas, kurio įsakymu į Nemuną kiekvieną dieną suplaukia tonos tepalų. Kritikus jis nutildo autoritetingais žodžiais: "Norintiems maudytis yra Kauno marios"... Apie nutekamojo vandens valymo įrengimus nieko nenori girdėti ir jo pavaduotojas N. Vlasovas, visoms komisijoms kartodamas tą pačią išmintį: "Nėra nurodymų iš Pabaltijo geležinkelio valdybos"... Taip dėl dviejų užsispyrusių rusų kenčia tūkstančiai niekuo nenusikaltusių kauniečių.

RUBLIS IR SAMAGONAS

Klaipėdietė M. Lukšytė atskleidžia naminės pasisekimo paslaptį. Kai ji, patekusi tarp "pijokų", nusidegino burną pirmuoju stikliuku, vyrai ėmė raminti: "Nepratus, vargšelė, nepratus. O mums patinka, nes per pusę pigesnė už valstybinę. Nors ir dvokianti, bet kai prisigeriame, tą patį malonumą jaučiame"... Naminių bravorų savininkai už pusę litro degtinės ima rublį, o paslaugios "šinkorkos" už patarnavimą prideda dar pusę rublio. Taigi, "pijokui" pusė litro naminės kaštuoja 1,5 rb., kai tuo tarpu už valstybinę jis turėtų mokėti dvigubai daugiau. M. Lukšytė skundžiasi, kad kovą su naminės gamintojais ir jos pardavinėtojais trukdo dabartiniai įstatymai. Jos žodžiais tariant, "niekas nesiryžta pasirašyti viešo skundo", o be jo milicija neturi teisės daryti kratos...

MECHANIKŲ RAUDA

Prienų rajono keturių kolchozų kombainininkai-mechanikai — Vytas Dičkus, Antanas Ramanauskas, Vytautas Bruzga, Vytas ir Viktoras Barščiai skundžiasi "Tiesos" redakcijai, kad derliaus nuėmimui paruošti kombainai neturi jokių atsarginių dalių. "Lietuvos žemės ūkio technikos" rajono skyriuje negalima gauti atsarginių kombaino vąžiuoklių, sankabų varikliui, grandinių, žvaigždučių ir netgi paprasčiausių diržų, nors šios dalys greit susidėvi, genda ir pačiame darbymetyje gali sustabdyti kombainus. Atsarginių dalių nesimato ir Kauno tarprajoninėje bazėje. Kai dėl kombainų gedimo sužlugdomas derliaus nuėmimas, kaltė dažniausiai krinta kombainikams, nors iš tikrųjų kaltinti reikėtų "Lietuvos žemės ūkio technikos" vadovus. —vkst—

HAMILTON, Ont.

NAUJŲJŲ MONSINJORŲ IŠKILMĖS

Rugpjūčio 14 d. Kristaus Karaliaus katedroj įvyko įspūdingos monsinjorų įvilktuvių iškilmės. Dalyvaujant pilnai katedrai žmonių, atkalbėjus rožinį, Toronto kardinolas J. C. Mc Guigan atliko įvilkimo apeigas. Pirmiausia prisiartino prie kardinolo augštesnio rango monsinjorai su Rt. Reverend titulu, paskui žemesnio rango — turį Very Reverend titulą. Hamiltono vyskupas Ryan pasakė pamokslą apie Bažnyčios hierarchijos struktūrą ir plačiau paaiškino monsinjorų reikšmę. Be kitko paminėjo, kad titulas Very Reverend pasibaigia su popiežiaus mirtimi, išrinkus naująjį popiežių reikėjo iš naujo pristatyti kandidatus. Iškilmės buvo baigtos Švenčiausiojo palaiminimu ir himnais — "O, Canada" ir "God save the Queen".

Kadangi naujųjų monsinjorų tarpe buvo ir AV parapijos klebonas Very Reverend mons. J. Tadarauskas, iškilmėse dalyvavo ir daug lietuvių. Buvo matyti: mons. J. B. Končius, kun. dr. Matulaitis, MIC, T. Placidas Barius, OFM, gen. konsulas dr. J. Žmuizdinas su ponia, J. R. Simanavičius ir kt.

Garbės svečių tarpe buvo visa eilė vyskupų iš kaimyninių vyskupijų, Ontario premjeras J. Robarts, buvęs premjeras Frost ir kt. Po iškilmių katedros salėje buvo vietinės parapijos katalikių moterų surengtas priėmimas. PI.

DAILĖS PARODA. Hamiltono meno galerijoj rugsėjo 10-29 d. rengia parodą Society of Canadian Painter Etchers and Engravers. Joje dalyvauja ir du lietuviai grafikai — dail. Tel. Valius ir dail. Bričkus. Pirmasis yra tos dr-jos pirmininkas, antrasis — vicepirmininkas. Tai jau 57-toji paroda.

LIETUVIŠKOS JUNGTUVĖS. Aušros Vartų bažnyčioje aukso žiedelius sumainė Petras Kareckas su p-le Tekle Venslauskaite, atvykusia iš Suvalkų trikampio. Gražaus būrelio dalyvių akivaizdoje juos surišo parapijos klebonas mons. dr. J. Tadarauskas.

Vestuvių vaišės įvyko Knight of Columbus salėje, dalyvaujant per 150 asmenų. Šalia mons. dr. J. Tadarausko, svečių tarpe buvo ir mons. dr. J. B. Končius iš JAV. Monsinjorai pirmieji tarė sveikinimo žodžius. Toliau sveikino A. Juozapavičius, broliai J. ir K. Mikšiai ir kaimynas dar iš Lietuvos laikų K. Lukošius.

Vaišėms sėkmingai vadovavo jaunojo brolis Jonas. Padėkos žodį tarė vakaro kaltininkas Petras.

Jaunavedys Petras — tikras lietuviškos širdies atstovas. Malonus, nuoširdus, paslaugus ir tiesaus žodžio augštaitis. Taip pat pavyzdingas savo tautos ir vietos kolonijos narys, kuris tvirtai nusistatė sukurti tik lietuvišką šeimą. Rizikuodamas galimu pavojumi, negailėdamas savo brangaus laiko ir nelengvai gaunamo pinigo, leidosi kelionėn į anapus Atlanto susirasti tokios pat lietuviškos širdies.

Tauriam lietuviui belieka tik palinkėti saulėto rytojaus atvertus naujo gyvenimo pirmąjį knygos lapą. Z. P.

SKAUTŲ STOVYKLAVIETEI aukojo: $30 J. Svilas; $25 P. Bulkė; $10 P. Stosius (ankščiau davęs $25); po $5: A. Šilinskas, K. Dervaitis; $4 P. Kalvaitis; po $2: S. Raupėnas, Z. Pulianauskas ir K. Butkus. Aukojusiems nuoširdžiausias ačiū. V. P.

Padėka

Jau antras mėnuo, kaip Čikagoje praėjo II tautinių šokių šventė, o mes tebegyvename jos nuotaikomis ir įspūdžiais. Šiai šventei ilgai buvo ruoštasi, daug darbo ir pastangų visų įdėta. Tačiau visa tai apvainikuoja gražiai pavykęs, nepaprastai vieningoj ir pakilioj nuotaikoj praėjęs tautinių šokių festivalis, palikęs neužmirštamus įspūdžius visam gyvenimui.

Dėkojame visiems, kurie parėmė mus aukomis ir sudarė galimybę, kad ir nedidelei mūsų kolonijai atstovauti šiame jaunimo sąskrydyje. Nuoširdžiausia mūsų padėka priklauso gerbiamam klebonui prel. dr. J. Tadarauskui, paaukojusiam $200, Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvui "Talka" — $100, Hamiltono Lietuvių Bendruomenės valdybai — $100 ir Hamiltono visuomenei, iš kurios aukų lapais surinkta $340.

Dar kartą nuoširdus ačiū visiems.

"Gyvataras"

Delhi-Tillsonburgo apylinkėje

JONAS BURKŠAITIS, gimęs 1903 m. vasario 2 d., ankščiau gyvenęs Windsore, St. Thomas, o paskutiniuoju metu Woodstocko Ontario ligoninėje, mirė šio mėn. 12 d., o palaidotas 14 d. Woodstocko katalikų kapinėse. Pamaldos atlaikytos Šv. Ritos bažnyčioje. Laidotuvių išvakarėse buvo nuvykęs sukalbėti rožinio kun. dr. J. Gutauskas iš Delhi. Laidotuvėmis rūpinosi būrelis Woodstocko lietuvių, taip pat vienas kitas iš Ingersollio. Velionis buvo ilgametis Lietuvos kariuomenės karys, turėjęs viršilos laipsnį. Norintieji gauti daugiau informacijų apie mirusį J. Burkšaitį gali kreiptis į Joną Vitkauską: 65 Broadway St., Woodstock, Ont.

TABAKO DERLIUS šiais metais bent tris kartus nukentėjo nuo ledų. Kiekvieną kartą ledai palietė nuo šimto iki kelių šimtų ūkių. Nuostolių padaryta daug. Yra ūkių, kurie neteko 100% derliaus. Gerai, kad lietuvių ūkininkų palyginti nedaug nukentėjo. Visiškai tabako lapus sunaikino Ks. Ratavičiaus, Br. Čeikos, Br. Slidžio. Kitiems buvo padaryti mažesni nuostoliai.

PAMALDOS ŠV. KAZIMIERO bažnyčioje tabako derliaus nuėmimo metu esti sekmadieniais 9 val. ryto ir 8 val. vakaro. Kitu laiku — 9 ir 11 val. ryto.

DAUG DARBININKŲ iš visų Kanados pusių buvo susirinkę į šią apylinkę tabako darbams. Keli šimtai buvo apsistoję Delhi, Ont., kur jiems pernakvoti buvo pastatytos didžiulės karinės palapinės. Nuo liepos 26 iki rugp. 10 d. buvo duota du kartus valgyti sumuštinių ir kavos. Daugelis negavo darbo, nes šiais metais užsodinti mažesni plotai ir ledai sunaikino dalį derliaus. Daug prašančių maisto ir pinigų.

DOMISI PLB LIETUVIŲ SEIMU TORONTE. Dauguma šios apylinkės lietuvių seimo metu turės dirbti prie tabako, bet kurie galės, vyks į Torontą dalyvauti toj reikšmingoj šventėj. Tokios šventės įvyksta retai ir jos reikšmingos lietuviškame gyvenime. Kor.

WELLAND, Ont.

PASITARIMAI. — Naujoji iš moterų išrinkta apyl. v-ba ryžosi savo kadencijos laikotarpyje dideliems darbams, kad bendruomenės pulsas plaktų sveiku ir tinkamu ritmu.

P. Blužų namuose v-bos moterys surengė sudėtinius pietus. Be savų vyrų, buvo pakviesti garbės svečiai Tėvai pranciškonai iš St. Catharines, Ont., kurie aptarnauja Niagaros pusiasalio lietuvių dvasinius reikalus. Dalyvavo St. Catharines vienuolyno v-kas T. B. Mikalauskas, OFM, kuris jau eilę metų pasišventusiai dirba ir vadovauja lietuvių šeštadieninei mokyklai. Ta proga v-bos pirm. D. Gudaitienė kvietė visus glaudžiam ir sutartiniam darbui.

PARENGIMAI: Apyl. v-ba yra gavusi p. Sinkų viešbučio patalpą trims parengimams — vienam parengimui patalpą paskyrė viešbučio savininkai p. Sinkai, o dviems parengimams Medžiotojų-meškeriotojų klubas "Lituanica" Bendruomenės vardu jiems tenka gili padėka.

Pažymėtina, kad p. Sinkai yra taurūs lietuviai, patrijotai ir nuoširdūs lietuviškos veiklos rėmėjai.

Rugpjūčio 10 d. apyl. v-ba viešbučio patalpose jau surengė pirmą šokių vakarą, kuris praėjo sėkmingai. Vakaro metu daug darbo ir laiko paaukojo B. Luomanas, kuris yra "Lituanicos" klubo v-bos narys ir komisijos medžioklės reikalams pirmininkas. Apyl. v-ba jam reiškia nuoširdžią padėką.

TAUTOS ŠVENTĖ Wellande bus minima rugsėjo 8 d., tuoj po lietuviškų pamaldų, tose pačiose patalpose.

Paskaitą skaitys prof. dr. A. Musteikis iš Buffalo, N. Y. Numatoma trumpa meninė dalis. Apyl. valdyba

Lietuviai pasaulyje

J A Valstybės

ŽURN. ZIGMAS UMBRAŽIŪNAS, buvęs torontietis, dabar gyvenąs Čikagoje, yra išvykęs kelionėn po Europą. Aplankė Berlyną ir yra įsitikinęs, jog berlyniečiai—dideli patrijotai ir, turbūt, didžiausi antikomunistai kokius jis yra sutikęs. Z. Umbražiūnas dar aplankė Italiją, Ispaniją ir Prancūziją, kurioje jis yra anksčiau gyvenęs.

P. NAVICKAS, čikagietis, mirė ir palaidotas rugpjūčio 3 d. Velionis buvo Jievos Paulekiūtės-Rockefeller tėvis. Į laidotuves buvo atskridusi ir Jieva su sūnumi.

"VIENYBĖ", ligi šiol ėjusi kas savaitę, kaip ji pati skelbia, rugpjūčio mėn. pasirodys tik kas antrą savaitę.

ALG. BALČIŪNAS, arch. Broniaus ir poetės Onos (O. B. Audronės) Balčiūnų sūnus, baigė Georgetown kolegiją Vašingtone ir gavo medicinos daktaro laipsnį. Naujasis gydytojas gimęs 1937 m. Kaune. Pradinę m-lą jis pradėjo lankyti dar Lietuvoje.

LIET. MARIJONŲ ŠV. KAZIMIERO PROVINCIJOS Amerikoje naują vadovybę sudaro: provincijolas kun. dr. Vikt. Rimšelis, viceprov. — kun. J. Dambrauskas; tarėjai: kun. Alb. Gurklis, kun. J. Kupris ir kun. P. Cibulskis. Provincijos sekr. — kun. A. **Nockiūnas, prov. ekonomas — kun.** Pr. Skrodenis.

PROF. J. STUKAS, dirbąs Selton Hall un-te ir kartu liet. radijo programos vedėjas Niujorke, padovanojo Liet. Muzikologijos archyvui Čikagoje 1.000 patefono plokštelių ir 75 magnetofonines įrašytas juosteles, tuo praturtindamas muzikos archyvą.

PROF. M. BIRŽIŠKOS MINĖJIMĄ Los Angeles mieste rengia skautai akademikai rugsėjo 29 d. Paskaitą skaitys velionies mokinys F. Kudirka.

O. TUMĖNAITĖ, prof. Tumėno duktė, atvyko iš Australijos ir įsikūrė Inglewood, Kalifornijoje.

KAZ. ŽUKAUSKAS iš Kanados atvyko į Los Angeles, kur ketina įsikurti.

PR. ŽUKAUSKAS iš Los Angeles išvyko į Lietuvą. Tikisi aplankyti gimines. Jis yra šv. Vardo dr-jos pirm.

KUN. L. JANKUI padaryta gerklės stygų operacija Klevelande. Operavo chirurgas dr. E. Lenkauskas.

Argentina

MIRTYS. Liepos mėnesį mirė a.a. Stefanija Vitėnienė, Natalija Dalinkevičienė, Tomas Žebrauskas ir Ona Žilinskienė.

DR. J. ŠIPAILA neseniai sugrįžo iš Š. Amerikos. Dabar gyvena La Platos mieste ir dirba savo profesijoje.

INŽ. SADŽIUI Liet. Susivienijimo patalpose Buenos Aires buvo suruoštos išleistuvės. Jis išvyko apsigyventi į JAV. Inž. Sadžius buvo Liet. B-nės Argentinoje, Hurlingham, Caseros, Palomar apyl. pirmininkas ir Liet. Susivienijimo Argentinoj vicepirmininkas.

Australija

ADELAIDĖS ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS naujon tarybon išrinkti 12 narių, trys kandidatai ir trys revizijos k-jos nariai. Klebonas kun. A. Kazlauskas, MIC, ir parapijos taryba ruošiasi naujiems darbams.

BRISBANĖS DIEVO KŪNO PROCESIJOJ šiais metais gražiai pasirodė vietos lietuviai. Žygiavusių bendroj procesijoj, susidedančioj iš apie 20.000 tikinčiųjų, žygiavo ir mūsų tautinė grupė, nešdama Aušros Vartų Marijos vėliavą, kurios priekyje buvo nešamas gėlėmis papuoštas Jėzaus Širdies paveikslas. Vėliavai asistavo mergaitės baltomis suknelėmis, o vyrai — su tautinių spalvų juostomis. Po to sekė moterys tautiniais drabužiais ir kt.

KLIERIKAS ALFONSAS SAVICKAS jau treji metai studijuoja St. Columbus kunigų seminarijoj Springwoodo apylinkėse. Tolimesnių studijų tęsti jis numato vykti į Romą.

ANTANAS IR MARGARITA MURAUSKAI, palikę žymius visuomeninės ir kultūrinės veiklos pėdsakus Brisbanės lietuvių kolonijoj, išvyko į JAV. Jiems buvo suruoštos puikios išleistuvės.

SERGA P. KLIMIENĖ. Jai padaryta operacija, bet sveikata negerėja ir kelia susirūpinimo.

Brazilija

ANT. BRAZDŽIUS, jaunas skulptorius, pasinaudodamas amerikiečių paskirtąja premija, jau kuris laikas gilina studijas Karališkoje Britų Meno Akademijoje. Dabar, įvertindami jo darbus, studijoms tęsti britai jam paskyrė dar £500 premiją.

Paruošė Pr. Al.

Italija

LIETUVIŲ SALEZIEČIŲ STOVYKLOJ vasarojo 42 lietuviukai. Ji prasidėjo liepos 20 ir baigėsi rugpjūčio 28 d. Vėliavų pakėlimo akte su visa stovyklos "igula" dalyvavo Vatikano salezie čių namo dir. bei Šv. Sosto spaustuvių administratorius prof. kun. dr. J. Zeliauskas su Conciliumo Kongregacijoj dirbančiu bendrabroliu ir lietuvių vasarvietės svečiai — studentai maronitai (libaniečiai) su savo rektorium. Kun. Zeliauskas apmokėjo popiežiaus vėliavą. Netikėtai užsuko PLB Italijos krašto valdybos pirm. mons. V. Mincevičius, kurs panoro užmokėti už Lietuvos trispalvę. Jis nufilmavo vėliavos pakėlimą bei pačios vasarvietės aplinką. pg.

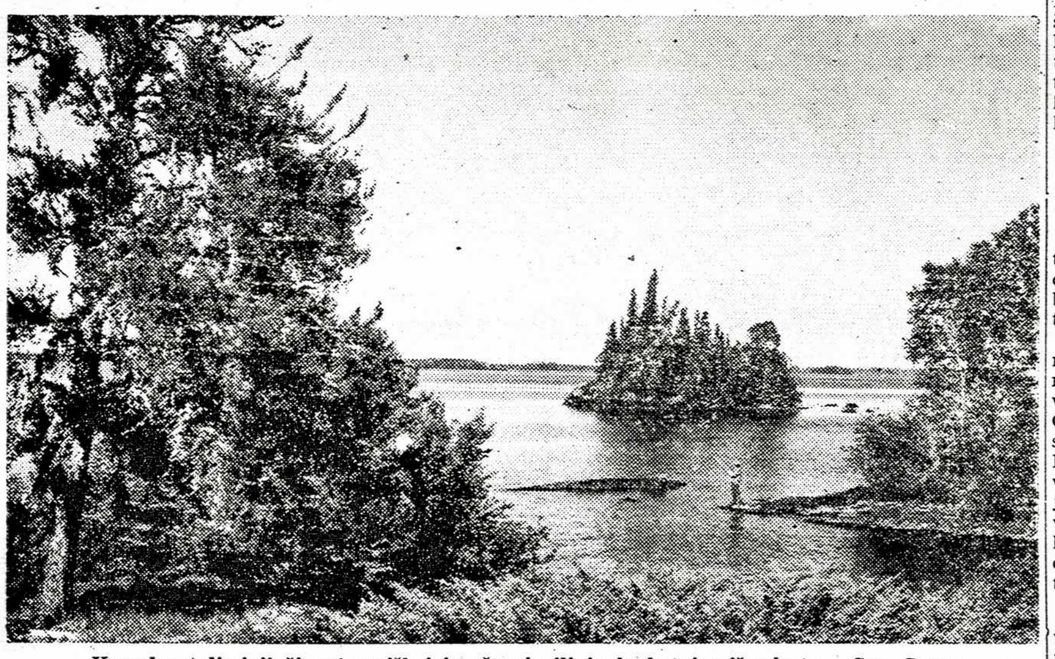

Kanados tolimieji šiaurės miškai ir ežerai vilioja lankytojus iš miestų. Can. Scene

Šypsenos iš "tarybinės" santvarkos

Okup. Lietuvoje šiemet jau spėjo pasirodyti du feljetonų rinkiniai, kuriuose daugumoje yra šaipomasi iš įvairių ydų "tarybiniame" gyvenime.

Vienas iš jų yra L. Juzėno "Pirmoji nuodėmė", 99 psl., kitas — L. Kiauleikio "Be kaukės", 120 puslapių.

L. Juzėnas savo rinkinėlio įžangoje rašo: "Žmogus mielai juokiasi iš svetimų ydų, bet pyksta, jeigu kas pasišaipo iš jo paties trūkumų. Jeigu Tu, mielas skaitytojau, pasijuoksi ar bent susimąstysi — rinkinėlis bus pasiekęs tikslą".

Šiame rinkinėlyje patalpinti 13 feljetonų tikrai duoda progos pasijuokti, net ir tiems, kuriems "tarybinis" gyvenimas yra mažiau pažįstamas. Skaitydamas "Pirmąją nuodėmę", iššifruoji tikrąją gyvenimo padėtį okupuotoje Lietuvoje kur kas geriau, negu iš "Tiesos" ar panašaus į ją laikraščio puslapių.

Autorius yra pastabus ir geras pasakotojas, o taip pat turįs drąsos atvirai išsireikšti. Feljetonai: "Kiaulės galva", "Avino likimas", "Girtis nepatogu" ir kiti traukia į save dėmesį. Dailininko A. Šiekštelės piešiniai padeda geriau įsigilinti į feljetonų dvasią.

L. Kiaulėno rinkinyje telpa 16 feljetonų ir pluoštas trumpesnių dalykų. Feljetonų skyrius pavadintas "Satyra su lyra", o trumpųjų gabalų — "Beveik kaip pasakėčios". Rinkinys yra gausiai išmargintas Igno Martinaičio iliustracijomis.

Šioje knygelėje, kaip ir pirmojoje, yra plakamos įvairios šių dienų negerovės tėvynėje ir lipama ant pirščiuko visokio plauko biurokratams, kurių ir "tarybinėje" santvarkoje nemaža pasitaiko.

Skaitant feljetoną "Girtuoklystė — pelninga ūkio šaka" taip ir jauti plintantį girtuokliavimą okup. Lietuvoje, kuris yra viena didžiausių ydų tėvynėje.

Įdomūs yra trumpieji gabalai — anekdotai. "Reagavo į kritiką" anekdotas skamba taip:

Gyvulėlių globos draugijos posėdyje buvo svarstomas žvirblio skundas. Po ilgų diskusijų žvirblį išteisino.

— O kur jis yra? — paklausė asilas.

— Tą pačią dieną, kai įteikė skundą, — atsakė pirmininkaujantis katinas, — jis buvo suvalgytas.

Kito anekdoto "Apie galvas be galvų" turinys.

— Dėl to, kad tu esi asilas, — tarė pirmininkas, — mes iš tavęs daug ir nereikalausime. Susirinkus svečiams, tau reikės pasakyti tik vieną frazę: "Sveiki atvykę!"

Numatytu laiku asilas užlipo į tribūną, atsikrenkštė ir pradėjo raustis kišenėse. Pagaliau atsiduso ir, nieko nepasakęs, nulipo nuo scenos.

— Kodėl neprasižiojai? — užsipuolė jį, — ar sunku buvo pora žodžių ištarti?

— Pamiršau tekstą, — atsakė asilas. Ed. Šulaitis

Muncey. — Nežinomi piktadariai Molotovo kokteiliais padegė RCMP būstinę. Ugnis sunaikino baldus, popierius ir kartoteką.

Bonna. — Šių metų pirmame pusmetyje vokiečiai išgėrė 690.700.000 galionų alaus. Palyginus su praėjusiais metais, alaus sunaudojimas pakilo 5%.

RODNEY, Ont.

TABAKO AUGINTOJŲ GEGUŽINĖ. — Rugpjūčio 4 d. netoli Rodney miestelio įvyko antra ir, galima sakyti, paskutinė tabakininkų gegužinė, kuri buvo bent kiek kuklesnė, negu pirmoji. Atsilankė mažiau žmonių, oras atrodė pilnas lietaus debesų... Tačiau gegužinė ir vėl pasisekė, nes gauta pelno, nors mažiau negu liepos mėn. 21 d.

EKSKURSIJA Į PASAULIO LIETUVIŲ SEIMĄ. — Nemažas skaičius Rodney lietuvių žada vykti į PLB seimą Toronte, kur dalyvaus daug lietuvių iš Kanados ir JAV. Ponia Paketurienė rūpinasi, kad Rodney neatsiliktų nuo kitų. Šiuo metu ji pirmininkauja LB apylinkei ir rūpinasi jos reprezentacija.

PAMALDOS SEKMADIENĮ. — Rugpjūčio 11 d. West Lorne, Ont. katalikų bažnyčioje buvo pamaldos tabako augintojams 8 val. 30 min. vakare, nes prasidėjęs tabako nuėmimas vyksta ir sekmadieniais. Visi skuba ir intensyviai dirba.

LIETUVIŲ FONDO reikalu pasitarimą turėjo V. Ignaičio ūkyje, prie Rodney, Kanados Lietuvių Fondo atstovai P. Januška, Stp. Jakubickas ir V. Ignaitis. Aptarta darbo suintensyvinimas ir kt. reikalai. (KI. G.)

"Muzikalūs" arbatpuodžiai

Klasiškame arbatos mėgėjų krašte — Kinijoje — atsirado tokie arbatpuodžiai, kurie, arbatai užvirus, nebeišduoda švilpiančio užesio, bet paleidžia muzikinę melodiją. Kinai tikisi, kad tokie arbatpuodžiai turėsią didelę paklausą užsienyje, ir Kinija per tai gaus daug svetimos valiutos.

SUDBURY, Ont.

J. MAŽAITIS birželio 16 d. pasitraukė iš bažnytinio komiteto.

RAŠKEVIČIAI savo vaikus porai savaičių buvo pasiuntę į Wasagą, į Gerojo Ganytojo jaunimo stovyklą.

Praeitais metais Sudburio apyl. valdyba vaikų grupei buvo suruošusi poros savaičių nemokamą vasaros stovyklą. Šiais metais valdyba nebesuruošė jokios, kad ir apmokamos. Šiuo atžvilgiu tektų imti pavyzdį iš didesnių lietuvių kolonijų, kurios kasmet ruošia vasaros stovyklas vaikams. Į jas priimami visi lietuvių vaikai, kurie nori stovyklauti. Tėvai apmoka už vaikų stovyklavimą. Palengvinimai duodami tik gausioms šeimoms. K.

JONAS IR VITAS RAŠKEVIČIAI praleido pora savaičių atostogų Gerojo Ganytojo stovykloje Springhurste. Nors toji stovykla yra gana toli ir surišta su didesnėmis išlaidomis, tačiau susipratę tėvai nieko negaili, kad tik vaikučiai galėtų praleisti bent dalį atostogų lietuviškoj nuotaikoj ir taip sustiprėti lietuvybėje. Buvo labai gražu matyti toj stovykloj ir Agurkių globojamą mergaitę airę, kuri puikiai išmokusi lietuviškai ir moka lietuviškų dainelių ir pasirodymuose deklamuoja lietuviškus eilėraščius. Kaip turi jaustis tie lietuviai tėvai akivaizdoje tokių faktų, kai tuo tarpu jų vaikai jau nemoka lietuviškai?

STASYS VENSKEVIČIUS IR ZITA GRIŠKONYTĖ per medžiotojų ir žvejų klubo gegužinę laimėjo dailiojo plaukimo rungtynes.

PAS JUSTĄ IR BIRUTĘ STAKUS viešėjo Birutės dėdė Petras Grigutis su sūnum Stasiu ir Anele iš Clark, N.J., ir Agota Stankienė iš Hamiltono.

PAS MIKĄ IR AGOTĄ PRANSKŪNUS atostogavo J. ir H. Petkai su savo dukrelėmis Genute ir Vida iš Hamiltono. Krsp.

Suseks atominius bandymus

JAV planuoja 3 mėnesių laikotarpyje paleisti erdvėn satelitą, kuris suseks betkokį atominių ginklų bandymą. Bandymai erdvėje ikišiol nebūdavo susekami. Satelito pagalba bus galima užregistruoti atominius sprogimus net už 10 mil. mylių.

Didelių žmonių dideli atlyginimai

Neskaitant JAV milijonierių, kurių yre per 400, o gal ir per 4000, bei filmų žvaigždžių, kaikurie oficialūs to krašto pareigūnai gauna gana didelius atlyginimus. Suprantama, didžiausius atlyginimus gauna pramonės vadovai.

"General Motors" bendrovės vyriausias vadovas F. G. Donner per metus gauna $643.975 algos. Jam atskaitoma $475.963 valstybinių mokesčių. Grynais jis gauna $168.012. Tos pat bendrovės prezidentas J. Gordon gauna $589.850 per metus; grynų jam lieka $158.215. Viceprezidentas L. C. Goad gauna $513.700, kurių grynais — $144.432.

Henry Ford — "Ford Motors" bendrovės vyriausias vadovas gauna $540.000 per metus, kurių $149.192 grynais. Tos b-vės prezidentas J. Dykstra gauna $515.000, kurių grynais $144.667.

Iš unijų Steel Workers unijos vadovas McDonald gauna $80.000, kurių $50.000 pagrindinės algos, o kiti — priedas. Sekretorius Abel gauna $50.000, kurių pagrindinės algos — $35.000. Viceprezidentas Hague — $50.000, kurių pagrindinės algos $35.000.

Transporto unijos vadovas Hoffa per metus gauna $75.000, o sekretorius Enlish — $50.000.

Angliakasių unijos vadovas Kennedy gauna $50.000 metinės algos; viceprez. Boyle ir sekretorius Owens gauna po $40.000.

Elektrikų unijos vadovas Freeman gauna $30.000 metinės algos, o sekretorius Keenan — $48.000. Jos vienuolika viceprezidentų gauna po $18.000 per metus ir priedų iki $10.000.

Mašinistų unijos vadovas Heyes gauna $28.000 per metus, o sekretorius Walke—$32.000. Tos unijos vienuolika viceprezidentų gauna po $14.000 - $20.000 per metus ir priedų po $4.000 - $12.000. Reikia manyti, kad ir abiejų pastarųjų unijų vadovai gauna gerus priedus.

Moterų drabužių siuvėjų unijos pirmininkas Dubinsky per metus gauna $28.000 algos ir $8.000 priedo; sekretorius Stulberg gauna $20.800 metinės algos ir $11.000 priedo.

Automobilių unijos vadovas Reuter per metus gauna $27.000, o sekretorius Mozey — $22.000.

Suprantama, čia suminėti pareigūnai turi didesnes metines pajamas, nes jie turi įvairių šėrų bei kitų pinigų investacijų.

Tiek pramonės, tiek unijų vadovų atlyginimai gana dideli, palyginus su darbininkų atlyginimais. JAV sunkiosios pramonės darbininkai per metus uždirba $5.000 - $7.000, o Kanadoje tokie pat darbininkai gauna $4.000 - $6.000. J. J.

KLAUSKI APIE KANADĄ

Klausimas: Kokie yra ryšiai tarp Kanados ir Britanijos? Kaip Britanija valdo Kanadą? Ar tiesa, kad Kanada kasmet moka tris bilijonus dolerių Britanijai ir kodėl?

Atsakymas: Britanija nevaldo Kanados. 1931 m. Westminsterio statutu Kanada tapo suverenine valstybe, visiškai nepriklausoma nuo Britanijos ir Britanijos monarcho. Kanada nėra Britanijos priklausomybėje, nemoka jokių mokesčių ir neduoda jokių pašalpų išlaikyti Britanijos monarchiją. Mes turime Kanados monarchą — karalienę Elzbietą II mūsų pačių parinkimu kaip "Kanados karalienę".

Sir Wilfried Laurier, buvęs Kanados ministeris pirmininkas 1841-1919, kalbėjo apie šių dienų Commonwealtho narius kaip apie laisvų tautų bendravimą. Lemiantis posūkis modernioj istorijoj atėjo priėmus Britanijai evoliucijos principą koloninėj administracijoj, kaip ir kitose srityse. Tai buvo natūralus procesas Britanijai, kuri tiki ir praktikuoja tautų savivaldos principus.

Neapčiuopiami ryšiai vienija tiek daug tautų vienoje šeimoje, vadinamoje "Tautų Bendruomenė". Kanada yra Š. Amerikos kraštas, skirtingas tuo, kad esame konstitucinė monarchija. Karūna Kanadai yra daug davusi. Tai vienintelis elementas, stovįs virš visokių ginčų.

Klausimas: Kodėl Kanadoje yra skirtingas atlyginimas moterims? Pavyzdžiui, Hamiltone mokama $30 į savaitę, o mano žmona įmonėj Hamiltone gauna tik $26?

Atsakymas: Jūsų žmonos alga yra tvarkoma Ontario provincijos "New Minimum Wage" įstatymo, kuris įsigaliojo š.m. birželio 30 d. Šios taisyklės priklauso provincijos parlamentams ir įvairuoja pagal provincijas. Ontario provincijoj algos minimumas moterims padidėjo nuo 67 ligi 85 centų į valandą; palaipsniui ši alga augs ir 1964 m. kovo mėn. pasieks visą dolerį. Pirmoj eilėj šie pakėlimai galioja Toronto, Hamiltono, Oshawa sričiai, bet su laiku tikimasi, kad jie apims visą provinciją. Augštesnis atlyginimas virš minimumo priklauso grynai nuo įmonės savininko. Jei turite dar klausimų, liečiančių atlyginimo minimumą, galite rašyti "Minimum Wage Branch, The Ontario Department of Labour, 8 York Street, Toronto, Ontario". C.Sc.

Taupyk ir skolinkis kooperatiniame bankelyje "TALKA"

ISDUODAMOS ASMENINĖS PASKOLOS IKI $3.000, morgičių paskolos iki 60% turto vertės. Nemokamas gyvybės ir paskolų draudimas. PILNAS ČEKIŲ PATARNAVIMAS.

Darbo dienos: pirmadieniais — penktadieniais 9 val. — 1 val. po pietų. Antradieniais ir penktadieniais 5 val. — 8 val. vakaro.
21, MAIN STREET EAST, ROOM 207 — Telefonas JA. 8-0511

NOTARAS

ANTANAS LIUDŽIUS, B.L.
savo įstaigą nuo liepos 1 dienos
perkėlė
į naujas patalpas —
Turner Building (Suite 203)
21 Main St. East, Hamilton.
Telefonai palieka tie patys:
įstaigos: JA. 7-5575
namų — FU. 3-8928

Bejieškant pirmųjų Amerikos gyventojų

ROMAS VAŠTOKAS, M. A.

PIRMIEJI ŽMONĖS AMERIKOJ PRIEŠ 25.000 METŲ

Kai pavasario saulė, bent trumpam, atgaivina tolimos Šiaurės Amerikos tundros plotus ir paverčia juos pelkynais, pilnais daugybės vabzdžių ir laukinių gėlių, ir kai smalsios bei išalkusios meškos klampinėja po apylinkę grobio jieškodamos, atkeliauja į vakarines šios srities dalis ir archeologų būreliai tyrinėti pirmųjų naujosios žemės žmogaus pėdsakų. Nors šis žemės plotas tam tikrame gylyje nuo paviršiaus nuolat įšalęs ir slepia savyje tik sunkiai prieinamus duomenis, tyrinėjimai kasmet atskleidžia po didesnį praeities puslapį.

Senieji spėliojimai

Jau 1590 m. ispanas Joze de Acosta manė, kad kur nors šiaurėje bus rastas žemės tiltas, jungiąs senąjį pasaulį su naujuoju, kuriuo žmogus ir gyvuliai pateko į Ameriką. Per pastaruosius dvidešimt metų pilnai paaiškėjo, kad šis "tiltas" buvo Beringo sąsiauris, kuris skiria Šiaurės Ameriką nuo Azijos tik apie 50 mylių atstumu, taip kad giedrią dieną iš Aliaskos matomas Čukčiu pusiasalis.

Kadaise buvo spėliojama, kad indėnai kilę iš tariamai nuskendusio Atlantidos kontinento, kad jų protėviai buvo pasimetusios izraelitų gentys, kad kadaise šiaurės ir Amerikos žemynai atplyšę nuo senojo pasaulio. Dar viena sumani teorija, neseniai paskelbta, įrodinėja, kad žmogus, vėlyvojo senojo akmens amžiaus laikotarpyje, ledinkalnių pagalba persikėlė iš Vakarų Europos per Atlantą.

Naujieji metodai

Bet įvairių mokslo šakų duomenys ir senovės iškasenų tyrinėjimai vis daugiau prasklaido tolimos praeities rūkus. Betyrinėjant radioaktyvius elementus ir jų atomų dėsningumą besikeičiant į kitas medžiagas, rastas savotiškas "gamtinis laikrodis", kuris padeda nustatyti augalų ir gyvūnų absoliutų amžių. Žemės plutos ir jūros dugno gręžiniai iš įvairių sluogsnių iškelia viršun tiem sluogsniam būdingų medžiagų. Iš jūros dumblo nuosėdų sluogsniuose randamų mažyčių gyvūnėlių lukštų cheminės sudėties atspėjami klimato pakitimai ir net ledynų amžiaus jūros paviršiaus temperatūra. Iš augalų žiedų dulkelių, taip pat randamų žemės sluogsniuose, kurių atsparūs mikroskopiniai kiauteliai yra skirtingi kiekvienam augalui, galima atkurti bent dalį tam tikro laikotarpio gyvosios gamtos.

Beringo sąsiauris — tiltas

Prieš maždaug 25.000 metų, kaip manoma, žmogus pasiekė šiaurės vakarų Ameriką; gamtovaizdis ypač skyrėsi nuo dabartties tuo, kad stori ledynų sluogsniai dengė didesnę šio žemyno paviršiaus pusę. Bet šie ledynų sluogsniai, siekdami kaikur dvejų mylių storio, sutelkė savyje tiek vandens, kad jūros lygis krito net apie 300 pėdų.

Beringo sąsiaurio gylis tesiekia maždaug 130 pėdų, ir jo gelmės tik labai pamažu didėja iš žiemių į pietus. Ledynmečio metu sąsiauris virto plačia tundros juosta, jungiančia Aziją su Amerika, kuria pirmieji ateiviai pasiekė naująjį pasaulį. Kadangi vakarinėj Aliaskoj kritulių, palygint, maža, ledynai ten nesusikaupė, nors jie dengė visas kitas šiaurės dalis. Ledynų amžių klimatas buvo nepastovus: čia atšildavo, čia atšaldavo, taip kad ledynams betirpstant Beringo sąsiauris vėl būdavo jūros apsemiamas, o žmogus, atskirtas nuo senojo pasaulio, skverbėsi plačiųjų šiaurės upių atkrantėmis į pietus, į didžiąsias lygumas, jieškodamas lengvesnio gyvenimo sąlygu. Taip bekeliaudamas, prieš 8000 m.. jis pasiekė net tolimiausią Amerikos žemyno tašką—Ugnies Žemę, kur neseniai buvo iškasti jo medžioklės pėdsakai.

Pirmieji ateiviai ir įrankiai

Šie pirmieji Amerikos ateiviai, kurie pagrindine forma mažai kuo skyrėsi nuo dabartinių savo palikuonių, buvo medžiotojai ir augalinio maisto rinkėjai. Silpnais duriamais ginklais apsiginklavę, jie sėlindavo prie didžiulių mamutų, prie laukinių jaučių, kurių ragai siekė tris pėdas ilgio, prie kupranugarių ir arklių. Nors šie gyvuliai išnyko Amerikoje kartu su ledynais, jų kaulai, rasti kartu su akmeniniais žmogaus įrankiais, liudija, kad kadaise žmogus juos medžiojo.

Įrankiai buvo gaminami iš titnago, akmens, rago, kaulo, ir, be abejonės, iš medžio, nors šioji medžiaga iki dabartinių laikų neišsilaiko. Būdingiausi šių pirmųjų ateivių įrankiai padaryti iš titnago atskalų; jiečių antgaliai padaryti lauro lapo pavidalo su nuskelta apačia iš atsargiai nuskeltų skalų, gražiai iš abiejų pusių retušuoti. Kaikurie antgaliai turi po vagelę, nuskeltą iš abiejų pusių, gal tampresniam prie koto pritvirtinimui, o gal greitesniam medžiojamo žvėries įveikimui. Lankų šie medžiotojai dar, atrodo, neturėjo, nors spėjama, kad buvo naudojamos jiečių mėtyklės. Šis įnagis, pailgindamas jieties mėtėjo ranką, duodavo jam didesnę svirties jėgą.

Taip pat randama retušuotų titnago gremžtukų, su kuriais žmogus lupo gyvulių odą, gamino sau kailinius drabužius bei grandė medinius ginklus. Turėjo taip pat netašytų akmens "kūjų" skaldyti titnagui ir kaulams. Nors pilnų duomenų apie gyvenvietes nerasta, spėjama, kad žmonės gyveno pusiau žemėn įkastose palapinėse.

Iš mažo akmens įrankių inventoriaus, kuris yra vienintelis ankstyviausio žmogaus Amerikoje liudininkas, sunku ką spręsti apie buvusią socialinę santvarką, bet spėjama, kad medžioklė didžiulių mamutų bei laukinių jaučių buvusi bendra.

Klimato pasikeitimas

Kaikurios šių ateivių grupelės apsistojo Šiaurės Amerikos pietvakariuose, didžiojo baseino srityse, kur klimatas buvo sausesnis negu lygumose ir nebuvo straublinių bei kanopinių gyvulių. Prisitaikindamos prie naujos aplinkos, šios grupelės pradėjo rinkti visokeriopas miltingas sėklas, giles ir riešutus. Iš randamų akmeninių grūstuvių spėjama, kad gal būta gaminta savotiška duona.

Pagaliau prieš 11.000 metų, kaip rodo jūros gręžiniai, staiga temperatūra žymiai pakilo, ir ledynai pradėjo trauktis. Sąlygos nuodugniai pasikeitė ir daugelis didžiųjų Amerikos žinduolių išnyko. Nors žmogus laikinai ir prarado savo pastovius išteklius, ilgainiui jam atsivėrė platesni horizontai. Tai pastebima iš įvairesnių bei tobulesnių įrankių radinių, iš palinkimo į sėslumą bei iš nuodugnesnio aplinkos gyvūnijos naudojimosi. Bet čia jau prasideda naujas šiaurės Amerikos proistorės etapas.

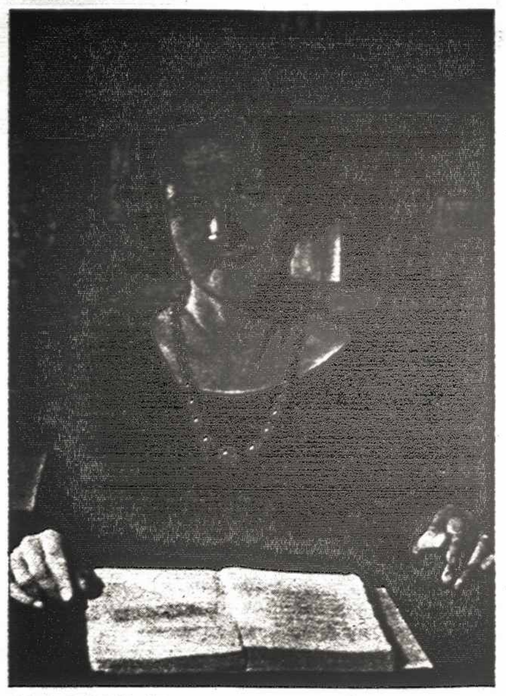

ALĖ RŪTA, "Draugo" literatūros premijos laureatė, atstovaus Lietuvių Rašytojų Draugijai literatūros vakare, kuris įvyks Toronto Prisikėlimo salėje rugpjūčio 30 d., penktadienį.

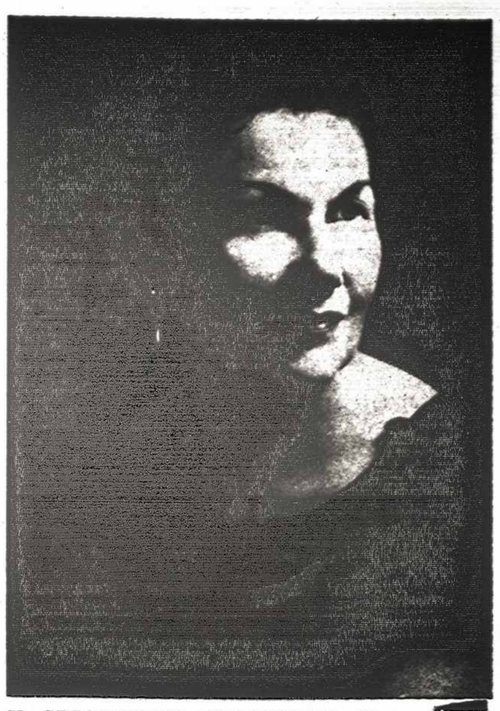

K. GRIGAITYTĖ - GRAUDIENĖ, "Draugo" poezijos 1963 m. laureatė, Liet. Rašytojų Dr-jos rengiamame literatūros vakare skaitys naujausius savo kūrinius.

Svetimtaučio dovana lietuviams

ANGLIŠKASIS "ŽALGIRIO MŪŠIS"

Vytautas Didysis ir jo nuopelnai savo kraštui yra tokie didūs, kad jų literatūrinis atskleidimas pasauliui yra netik socialinė ir kultūrinė, bet ir propagandinė būtinybė. Dėlto su džiaugsmu sutinkame J. J. Bielskio "Žalgirio mūšio" vertimą į anglų kalbą. Kultūrinių vertybių atidengimu didžiojoj dvasinėj rinkoj maža tauta įgyja garso, simpatijų ir moralinės paramos gal net daugiau, kaip politiniais ar kitokiais žygiais. Tik atsiminkime Sibiro lietuvaičių maldaknygę!

Šį romaną parašė rusų rašytojas J. K. Sokolnikov 19 šimtmetyje. Gyvenime dažnai atsitinka, jog mūsų tautos didybę atskleidžia kiti. Taigi ir šį lemtingą įvykį, pakeitusį netik Lietuvos, bet ir visos Europos veidą, aprašė, savo raštui suteikdamas literatūrinę formą, rusas. Ir tenka stebėtis, kad jis tai padarė netik su gilia simpatija lietuvių tautai, bet ir su tinkamu jos pažinimu istorinio gyvenimo būdo. Ir vargu, ar lietuvis autorius būtų geriau padaręs. Jį žavi garbingi lietuvių tautos ir jos vadų žygiai, jis grožisi Lietuvos dangaus mėlyne, banguojančiais ežerais ir upėmis. Šiuo atžvilgiu jis gali būti pavyzdžiu ne vienam tremties lietuviui, o ypač jaunuoliui, praradusiam savo tautini sentimentą bei savigarbą. Ir tokių svetimtaučių rašytojų, pamilusių Lietuvą, arba joje bent jieškojusių kūrybinės ugnies mes turėjome nemaža. Vadinasi, mūsų tautoje esama vertybių, kuriomis susižavi kiti, o patys dažnai jas leidžiame pro pirštus.

Veikalo fabula sudaryta iš kontradikciniu situaciju, kurių didžiaisiais veikėjais yra lietuviai ir jų draugai iš vienos pusės ir kryžiuočiai — iš antros. Lietuvis čia pavaizduotas kaip gėrio gynėjas, augštų principų žmogus, kartais net labai žavus, kryžiuotis gi — tarytum pikto įkūnijimas: plėšrus, savanaudis, niekšiškas. Atsimintinas pvz. nevalyvasis kryžiuotis Braunsveigas ir didvyriškoji lietuvaitė Skirmuntė arba taurusis prancūzų riteris. Ir nieko čia nėra perdėta: visas ano meto Lietuvos gyvenimas su visomis jo aspiracijomis ir įvykiais yra istoriškai pagristas.

Akcija yra viena iš šio veikalo stipriųjų pusių. Čia mažai filosofuojama, o daug veikiama. Dėl to jis turėtų turėti pasisekimą angliškai skaitančios visuomenės tarpe. O ir mūsų tremties jaunimui jis turėtų būti patrauklus ir daryti pozityvios įtakos, nes knygoje yra sutelkta nemaža kaip tik to elemento, kuris jaunimą žavi, užburia ir praturtina jo tautinę dvasią.

Vienu žodžiu, šis veikalas, turėtų tapti viena labiausiai pageidaujamų knygų lietuviškoje lentynoje. Ji yra didelė svetimtaučio autoriaus dovana lietuvių tautai ir turėtų tapti mūsų visų tarpusavia dovana įvairiomis progomis: vardadienių, gimtadienių, sužiedotuvių ir pan. Ji ypač tinka padovanoti angliškai kalbantiems draugams.

Prie knygos pridėti paaiškinimai sudaro ispūdį lyg kad ant didelio paveikslo užkabintum dar mažą paveikslių, kuris, tačiau, padeda suprasti didįjį paveikslą.

THE BATTLE OF GRUNWALD. An historical novel. Original written in Rusian language by Ivan K. Sokolnikov. Abridged Lithuanian version by J. Sužiedelis. Liberal English translation with prologue and epilogue by Julius Jonas Bielskis. Lithuanian Days Publishers. Price $3.00 **A. K.**

S. PRAPUOLENYTĖ - BUNKER

Šiaurės pašvaistė

★

Dar vėlyva naktis ir saulė nesikels
Iš sidabrinio guolio ilgas valandas . . .
Dangaus augštybėje tebespindi solo Šiaurės Žvaigždė.
Abipus kelio — ekspansija tylinčio miško.

★

Šitaip vilioja Šiaurės Magnetinė Trauka,
Grožio, Vienatvės ir Tylos
Neužslopinamas ilgėjimas —
Bekraštės sniego platumos —
Pasitikėjimas savo galia —
Kova, laimėjimas — mirtis . . .
Grumtynės su elementais.
Didysis Bandymas —
Žmogaus didybė ir menkystė
Po Arktikos dangum.

★

Eremito rojus.
Ekspansija vėsaus, uolas skalaujančio vandens,
Platybė upių, akmens vaga
Nešančių vandenis į ežerų marias;
Tankios, tamsios girios, klampios pelkės,
Kuriose pūsta šimtamečiai kelmai.
Žmogaus nesudrumstoj tyloj,
Čionai lokys, briedis ir stirna
Išsiveda mažus be baimės.
Čia saulei nusileidus,
Šiaurės pašvaistė dažo purpuro spalvom
Vandenų uolas ir tamsų, tylinti mišką.

★

Ko neviliojo Šiaurės Magnetinė Trauka?
Didysis Bandymas — po Arktikos dangum?

French River, 1963 m., liepos mėn.

Pedagoginis Lituanistikos Institutas

1958 m. buvo įsteigti Aukštieji Pedagoginiai Lituanistikos Kursai Čikagoje. Kiek vėliau iš tų kursų išaugo Pedagoginis Lituanistikos Institutas. Tai, galima sakyti, pasiryžėlių mūsų intelektualų sutelktinis darbas.

Pedagoginio Lituanistikos Instituto tikslas yra dvejopas — rengti lituanistinių dalykų dėstytojus lietuvių išeivijos mokykloms ir lituanistinių dalykų lektorius toms gyvenamojo krašto mokymo įstaigoms, kur tokie dalykai dėstomi. Antruoju — PL Institutas siekia ugdyti lietuvių kultūrinės veiklos darbuotojus. Šių tikslų Institutas siekia dvejopu būdu: akivaizdiniu ir neakivaizdiniu einamųjų dalykų dėstymu.

Atkreiptinas dėmesys tų asmenų, kurie galėtų ir norėtų studijuoti neakivaizdiniu būdu, atseit, tų, kurie gyvena ne Čikagoj ir, pagaliau, net ne JAV-bėse, bet kur nors kitur plačiame pasaulyje. Į Institutą jie gali registruotis ir įstoti betkuriuo laiku, nes semestrinė einamųjų dalykų programa gali būti nederinama su kalendoriniu semestru. Lektorių nurodytus darbus studentai gali atlikti, prisiderindami prie savo individualaus laiko ir aplinkybių.

Adresas: Pedagoginis Lituanistikos Institutas, 5620 S. Claremont Ave., Chicago 36, Ill., USA.

Studentus, kurie dėl rašomųjų darbų terminuotumo ar dėl kitų priežasčių pradėtąjį darbą buvo priversti nutraukti, Institutas, savo oficialiu pranešimu nr. 2, kviečia tą darbą tęsti toliau.

Pedagoginio Lituanistikos Instituto prezidentas yra dr. Petras Jonikas. Neseniai įvykusiam lektorių tarybos posėdy vietoj prof. dr. A. Liaugmino Instituto rektoriumi išrinktas lektorius kun. dr. Vyt. Bagdanavičius, MIC. Tame pat posėdyje neakivaizdinio kurso direktoriumi, kurio pareigas ėjo Domas Velička, išrinktas lietuvių k. lektorius Ignas Serapinas. Tas pareigas naujasis direktorius pradės eiti nuo š. m. rugsėjo 1 dienos.

Instituto Globos Komiteto iždininko pareigas šiuo metu eina kun. dr. J. Kubilius, SJ. Instituto sekretorius yra Aleksandras Dundulis.

Instituto lektoriais gali būti asmenys, baigę augštąjį mokslą magistro ar daktaro laipsniu. Jie sudaro Instituto lektorių tarybą, kuri kviečia ir atleidžia lektorius, renka Instituto vadovybę.

Pr. Alšėnas

Z. Orentienės lietuviškoje klasikinio

BALETO

STUDIJOJE

darbas pradedamas š.m. rugsėjo 17 d. Liet. Namuose (įėjimas iš Dundas gt.).

Norintieji šią studiją lankyti

prašomi registruotis antradieniais nuo 6 val. vak. iki 8 val. vak. Lietuvių Namuose. Dėl informacijų skambinti tel. RO 2-0935 nuo 10 val. ryto iki 3 val. p.p.; vakare nuo 9 val. vak. iki 11 val. vak.

Gyvenimas filmuose

Spencerio šeimos kalnas

KORNELIJUS BUČMYS, OFM

Pasinaudodamas Earl Hammer, Jr., romanu, filmų gamintojas Delmer Daves pats paruošė tekstą ir surežisavo filmą "Spencer's Mountain". Įvykių eiga perkeliama iš romane aprašytos Blue Ridge srities į Grand Tetons kalnus Wyoming valstijoje. Iš amerikietiškos kasdienybės iškerpant trijų kartų gyvenimą, romane buvo stengiamasi paprastai bet nuoširdžiai pavaizduoti keletą idėjų — prisirišimą prie savo žemės, šeimos solidarumą, meilę mokslui, tėvų ir vaikų tarpusavį pasiaukojimą ir pan. Visdėlto Hollywoodo pramonės stiliumi šis filmas taip išgražintas išoriniu puošnumu ir atskiestas pigiu sentimentalizmu, kad gerokai nutolsta nuo įtikinančios realybės.

Senelis Spencer, stiprybės dienose įsigijęs kalną, pavadino jį savo vardu. Metų naštai slegiant pečius, jis padalina nuosavybę devyniems sūnums, kurių aštuoni nuosavybę parduoda, išskyrus Clay Spencer, kurs ištikimai įsitvirtina tėvo palikime ir gyvena ten kartu su žmona ir devyniais vaikais. Spencer šeimos istorijoje artėja didelis įvykis — vyriausias sūnus Clayboy baigia augštesniąją mokyklą. Tai toks laimėjimas, kurio ikišiol dar nepajėgė pasiekti nė vienas Spencer šeimos narys. Mokytoja, pastebėdama Clayboy gabumus moksle, rekomenduoja jį augštesnėms studijoms. Kliūčių netrūksta — vienintelė dar laisva stipendija vietos universitete tik protestantų teologijos skyriuje. Pusgirčiame stovyje pasirašęs įstojimo prašymą, tėvas Spencer, iš tolo vengiąs bažnyčios, vėliau pagal sutartį yra priverstas eiti kiekvieną sekmadienį į pamaldas, nes tik su ta sąlyga vietinis pastorius sutiko sūnų pamokyti reikalaujamos lotynų kalbos.

Vasaros metu senelis žūva prislėgtas virstančio medžio. Vėliau tėvas, nerasdamas kito būdo sudaryti lėšų sūnaus išmokslinimui, parduoda dalį žemės, ant kurios jau buvo pradėjęs statyti žmonai seniai pažadėtą naują namą. Į mokslan išvykstantį Clayboy sudedamos visos šeimos viltys.

Taigi, iš turinio atrodytų, kad filmas vaizduoja šeimos gyvenimą įvairiuose jo aspektuose ir kaip toks turėtų tikti visiems šeimos nariams. Visdėlto reikia labai griežtai pastebėti, kad tiek dialoguose, tiek pačioje vedamoje mintyje apstu perdėto realizmo ir šiurkštumo. Nenuostabu, kad nugeriąs ir dažnai keikiąs tėvas netiesiogiai ir savo vaikus išmoko gausaus keiksmų repertuaro. Kaimynų duktė Claris tiek žodžiais, tiek veiksmais stengiasi išprovokuoti daugiau prie knygų užsidariusį Clayboy.

Neminint kaikurių banališkumų ir vulgarumų, filme nestokojame ir nenuoseklumų. Neįmanoma suderinti Spencer šeimos neturto, nepajėgiant net nupirkti sūnui mokyklos baigimo iškilmių žiedo, kai tuo tarpu sudėtingi virtuvės indai ar saliono madingi baldai visai nesudaro vargingos šeimos vaizdo. Tėvas atranda pinigų nugėrimams ir kortavimui, o motina filmo eigoje turi progą pademonstruoti eilę naujų ir puikių drabužių — tai irgi nesiderina prie verkšlenimų. Negrė dainininkė, mokyklos užbaigimo iškilmėse dainuojanti "America the beautiful", atrodo lyg iš debesų nukritusi. Nei apylinkės gyventojų tarpe, nei filmo eigoje daugiau nesimato nė vieno spalvoto veido.

Su giliu artistiniu pajutimu Henry Fonda išpildo sudėtingą tarpais pakeikiančio, bet visuomet savo gausia šeima nuoširdžiai besirūpinančio tėvo vaidmenį. Motinos rolėje matome Maureen O'Hara, gi sūnaus Clayboy — James MacArthur. Šalutinėse rolėse su malonumu stebimas filmų veteranas Donald Crisp, kaip senelis Spencer. Dar tik debiutantė ekrane Mimsy Farmer sukuria gal kiek perdėtai užakcentuotą jaunos ir nenurimstančios gundytojos charakterį.

Labai gražios spalvotos fotografijos, atliktos Grand Teton tautiniame parke.

Filmas toleruotinas tik subrendusių žiūrovų publikai.

Kultūrinėje veikloje

K. OSTRAUSKO du vieno veiksmo veidinimai išeina atskiru leidiniu. "Pypkė", pirmą kartą spausdinta 1954 m. "Literatūros Lankuose", yra stilistiškai pertvarkyta.

ESTŲ RAŠYTOJAS ROBERT RAID (slapyvardė) parašė knygą "Wen die Russen kommen" — Kai rusai ateina. Tai aprašymas kas dėjosi Estijoje 1940. VI. 15 — 1941. VIII. 28. Po II D. karo neatsirado Vokietijoje leidykla, kuri sutiktų tą knygą išleisti. Vėliau ji buvo Freiburge išleista, bet jos platinimas kaikuriose Vokietijos vietose uždraustas. Tik vėliau, atslūgus susižavėjimui sovietais, ši knyga keliomis laidomis buvo išleista.

Panašūs reikalai ir su mūsiškės B. Armonienės — dr. A. Nasvyčio knyga "Palik ašaras Maskvoje". Nors toji knyga jau išversta į 6 kalbas, bet 95 % Amerikos knygynų nepriima jos platinti, nes Amerikos politika nenori erzinti rusų.

KOMP. V. BACEVIČIUS, gyv. Niujorke, išrado naują būdą užrašyti gaidas; jį pavadino "Graphieque". Šis būdas leidžiąs kompozitoriui labai greit užrašyti kūrybines mintis, o paskui galima tuos įrašymus pervesti į paprastas gaidas. Tai tarytum muzikinė stenografija — greitraštis.

SIEMET SUKAKO 100 metų nuo Ksavero Vanagėlio gimimo ir 25 m. nuo jo mirties. Jis gimė 1863 m. balandžio 27 d. Kalesnykų kaime, Simno valsč., Dzūkijoj. Mirė Varšuvoj 1938 m. birželio 15 d. Visiems lietuviams, o ypač senesnės kartos žmonėms, yra labai gerai žinomas Vanagėlio parašytas ir jo pirmasis eilėraštis "Kur banguoja Nemunėlis". Autorius jį sukūrė 1883 m. ir atspaudė "Aušroj". Šis jo kūrinys plačiai buvo pasklidęs liaudyje ir jaunimo tarpe buvo mėgiamiausia daina. Kaip mokytojas Ks. Vanagėlis yra kūręs ir vaikams. Be apysakų, eilių, pasakėlių, jis yra parašęs elementorių, skaitymų knygą ir pan.

PROF. DR. VYT. J. BIELIAUSKAS, Xavier un-to, Cincinnati, Ohio psichologijos dėstytojas, su paskaitomis dalyvavo psichologų konferencijoje Tulūzoje ir Milane. Būdamas Romoje per Vatikano radiją kalbėjo į Lietuvą.

PROF. R. SAELEY, kuris Čikagoje, Los Angeles ir kitur lietuviams skaitė lietuviškai mokslines paskaitas, nuo rugpjūčio mėn. pradeda profesoriauti Buffalo un-te. Profesoriaus žmona yra lietuvaitė poetė Sadūnaitė, o jis pats — anglas, tačiau išmokęs gerai lietuviškai ir ėmęs reikštis lietuviškoje veikloje. **Pr. Al.**

L. K. MOKSLO AKADEMIJOS SUVAŽIAVIMO DARBŲ V TOMAS baigiamas ruošti ir pasirodys viešumoj šį rudenį. Redaguoja kun. prof. A. Liuima, S.J. Išleidimą finansuoja kun. J. Karalius. IV t. finansavo prel. Pr. Juras, o V t. išleisti paaukojo $500.

SOL. L. ŠUKYTĖ rengiasi naujiems koncertams: Toronte PLB seimo metu, Niujorke, Ročestery ir kt. lietuvių kolonijose.

ARCHITEKTO LAURYNO STUOKOS-GUZEVIČIAUS 210-tasias mirties metines prisimena "Tiesoje" architektūros mokslų kandidatas Ed. Budreika. Žymiausių jo pastatų tarpe yra Vilniaus katedra, Verkių rūmai, Vilniaus miesto rotušė, Čiobiškio rūmai, gyvenamieji namai Vilniuje Muzėjaus gatvėje, Rokiškio rūmai ir eilė kitų pastatų. Čia tenka priminti, kad komunistai jau spėjo nuvertinti L. Stuokos-Guzevičiaus atminimą, iš jo gražuolės Vilniaus katedros padarydami paprasčiausią paveikslų galeriją.

J. MACKIEVICZ, lenkas, parašė romaną "Road to Nowhere" (išvertė L. Sapieha). Jame vaizduojami II D. karo įvykiai Lenkijoj ir Lietuvoj. Išleista Britanijoj Collins - Harvill.

ŽEMAIČIŲ LIAUDIES MENO paroda buvo atidaryta Druskininkų kurorte. Medžio skulptūrėles, keramikos, gintaro ir medžio darbus išstatė 120 liaudies meno mėgėjų. Tai įvairių profesijų žmonės: kolchozininkas A. Jonušas iš Skuodo, Klaipėdos milicijos autoinspektorius J. Kranevičius, kolchozo račius V. Radavičius ir kt. Dalis parodos eksponatų buvo skirta "religinių prietarų demaskavimui".

Atsiųsta paminėti

Metmenys, nr. 6. Jaunosios kartos kultūros žurnalas. Redaguoja dr. Vytautas Kavolis, The Defiance College, Defiance, Ohio; admin. Ramojus Vaitys, 615 Hinman Ave., Evantson, Ill.; leidžia "Metmenų" bendrovė. Turinyje: Liūnės Sutemos, Balio Rukšos eilėraščiai; Mariaus Katiliškio "Pilis naktyje ir iš tolo"; Rimvydo Šilbajorio "Tikrovės dimensijos Henriko Radausko poezijoje"; Juozo Pivoriūno "Čiurlionio legenda"; Jono Vėlaikio "Naujos apraiškos sovietinėje rusų literatūroje"; M. Gimbutienės "Baltų gyvenamieji plotai pagal upėvardžius"; H. Nagio "Trečiasis Šlaito vizitas" ir visa eilė rašinių kitomis kultūrinėmis temomis.

Bendradarbis, nr. 8. N. Pr. M. Marijos seserų vienuolijos rėmėjų žurnalas, Putnam, Conn., USA.

Kibirštėlės, nr 2. XX mergaičių stovyklos, Putnam, Conn., leidinys, skirtas stovyklautojų įspūdžiams, nuotaikoms ir atsiliepimams.

ACEN News, nr. 97-99, gegužis-liepa. Pavergtųjų Europos Tautų Seimo leidinys, nagrinėjąs minėtosios organizacijos antisovietinę veiklą JAV ir Europoje. Leidžia Press Bureau of ACEN, 29 W. 57 St., New York 19, N.Y., USA.

Problems of Communism, vol. XII, no. 3, May-June. JAV Informacijos Agentūros leidinys, 1776 Pennsylvania Ave., N.W. Washington 25, D.C., USA.

O. MATUSEVIČIŪTĖ, Viniaus mokslinės bibliotekos darbuotoja, 1503 m. Strasburge išleistos knygos "Tractatus sacerdotalis" paskutiniame puslapyje užtiko ranka užrašytą lietuvišką tekstą, kuris, sprendžiant iš kalbos, ortografijos ir rašto pobūdžio, priklauso XVI a. viduriui. Tekstas rašytas lietuvių rytiečių (dzūkų) tarme. Jame yra daug vertingų žodžių lietuvių kalbai nagrinėti. Tekstą tyrinėja docentai J. Lebedys ir J. Palionis; tyrinėjimo rezultatus žada paskelbti universiteto moksliniuos darbuos. Šis rankraštis gali būti ankstesnis už 1547 metais išleistą pirmą lietuvišką knygą — M. Mažvydo "Catechismusa Prasty Szadei".

KLAIPĖDOS OPEROS MĖGĖJŲ teatras P. Mascagni "Cavalleria rusticana" premjera paminėjo savo veiklos pirmąjį dešimtmetį. Savo repertuare teatras turi P. Čaikovskio "Eugenijų Onieginą", G. Verdi "Traviatą" ir A. Klenickio operą "Prie Nemuno". Teatro branduolį sudaro inž. A. Kosmočiauskas, medicinos sesuo F. Mataitienė, mėsos kombinato tarnautoja V. Kubilienė ir kt.

GINTARO MUZĖJUS PRADĖJO VEIKTI Dailės fondo kūrybos namų dviejose salėse Palangoje. Pirmojoje salėje lankytojai supažindinami su gintaro istorija, senaisiais jo dirbiniais. Čia pavaizduota, kaip iš medžių sakų susidarė gintaras. Šioje salėje taipogi yra įdomi gintaro su įstrigusiais jame vabzdžiais kolekcija, neseniai prie Pervalkos rastas gintaro lobis, neolito ir geležies amžiaus gintaro dirbiniai. Specialiuose žemėlapiuose paženklintos vietovės, kuriose randama gintaro Lietuvoje, Pabaltijyje ir visame pasaulyje.

Antroji salė skiriama meniškiems gintaro išdirbiniams, literatūrai apie gintarą. Čia taip pat išstatyti mūsų dailininkų, gintaro apdirbimo specialistų, portretai. Gintaro muzėjų įrengė Vilniaus valst. muzėjaus bendradarbiai, pasinaudodami arch. J. Masalskio paruoštu projektu.

JONO MARCINKEVIČIAUS 10 metų mirties sukaktis buvo paminėta Vilniaus Rasų kapinėse. Rašytojo kapą aplankė J. Paleckis, T. Tilvytis, J. Baltušis, V. Mozūriūnas, E. Matusevičius, A. Miškinis ir kiti rašto draugai. Gėlių puokštes ant jo kapo padėjo Vilniaus pionierių atstovai.

ŽYGIMANTO SENOJO IR ŽYGIMANTO AUGUSTO laikų sidabrinių monetų lobis aptiktas "Draugystės" kolchozo laukuose. Trakuose, kasant pamatus namams, rastas molinis indas su 10 kg. varinių monetų, priklausančių XVII a. antrajai pusei. Abu radiniai perduoti Trakų muzėjui.

Mann & Martel

REALTORS

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

BABY POINT

$8.900 pilna kaina, 5 kamb. mūr. namas vandeniu alyva apšildomas, alum. antri langai ir durys. Viena atvira skola 10 metų. Įmokėti tik $1.100.

ANNETTE — RUNNYMEDE

$1.200 įmokėti, 6 kamb. mūrinis namas su vieta mašinai statyti, 2 virtuvės, dideli kambariai, kietos ir gražios grindys. Viena atvira skola 10 metų. Pilna kaina $11.900.

SWANSEA — BLOOR

$3.700 įmokėti, atskiras, mūrinis 6 kamb. namas, dvi virtuvės. Į garažą lengva įvažiuoti. Visai arti Bloor ir tuoj galima užimti.

ST. CLAIR — OAKWOOD

$4.700 įmokėti, 8 kamb. dviejų augštų mūrinis namas. Dideli kambariai, 2 moderniškos virtuvės ir naujai įrengta vonia, vandeniu alyva šildomas. Graži aplinkuma ir arti susisiekimo.

BLOOR — JANE

$4.900 įmokėti, 7 kamb. dviejų augštų, gražus mūrinis namas su garažu ir privačiu įvažiavimu. Moderniška virtuvė, vandens alyvos šildymas. Visai arti Bloor.

SWANSEA

$4.900 įmokėti; atskiras, mūrinis gražių plytų namas. 7 dideli kambariai, moderniška virtuvė, gražus kiemas. Prašoma kaina $18.500, gal ir mažiau.

BLOOR — QUEBEC

$3.400 įmokėti, 7 kamb. dviejų augštų mūrinis namas, vandens alyvos šildymas, didelis kiemas. Viena skola balansui, už mėnesio galima užimti. Platus įvažiavimas ir garažas.

HIGH PARK — INDIAN RD.

$7.500 įmokėti, 17 kamb. — 4 atskiri butai, vandens šildymas. Be to, trys garažai su privačiu įvažiavimu. Pirmame augšte 6 kambariai. Pajamų $290 mėn. plius laisvas butas savininkui. Geras pirkinys.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 Namų telef. LE. 6-1410

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

DR. K. ŽYMANTIENEI IR DUKRELEI

reiškia nuoširdžią kolegišką užuojautą

dėl vyro ir tėvo mirties —

Ontario lietuviai odontologai ir medikai

Reiškiame gilią užuojautą

ALGIUI IR IRENAI ŽEMAIČIAMS,

netekus mielo sūnelio a.a. EDUKO

ir kartu liūdime —

Jonas ir Sofija Tumosa
Liudas Vyšniauskas

A. † A.

EDVARDUI ŽEMAIČIUI mirus,

jo tėvus Ireną ir Algirdą Žemaičius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

M. V. Kriščiūnai

Mielus IRENĄ ir ALGĮ ŽEMAIČIUS,

mylimam sūneliui Edukui mirus,

jų gilaus skausmo valandose nuoširdžiai užjaučiame —

J. B. E. Stankaičiai

ALGIUI ir IRENAI ŽEMAIČIAMS,

mirus jų sūneliui Edukui,

gilią užuojautą reiškia —

J. M. Karkos
B. S. Matulevičiai

P A D Ė K A

Liūdėdami a.a. mūsų brangaus sūnelio Eduko, nuoširdžiai dėkojame visiems užjautusiems mus skausmo valandoje. Dėkojame: T. pranciškonams, lankiusiems ir globojusiems Eduką ligoninėje bei suteikusiems jam paskutinius patarnavimus; visiems aukojusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėlių ir visiems giminėms, artimiesiems bei pažįstamiems už lankymą laidotuvių namuose ir palydėjusiems į amžino poilsio vietą — kapines.

Visiems nuoširdi padėka.

Nuliūdę — **Irena ir Algis Žemaičiai**

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. W. • Tel. LE. 1-1161

Didžiausias pasirinkimas namų, farmų, žemės sklypų, apartamentų, biznių.

APARTAMENTINIS NAMAS, 6 butų, 6 metų senumo prie geriausio susisiekimo. Pilna kaina $54.000. Metinės pajamos $8.500.

80 AKRŲ PIENO ŪKIS, $500 mėnesinių pajamų. 10 akrų miško, 11 kambarių gyv. namas ir kiti reikiami trobesiai, prie pat 9 kelio arti Orangeville, Ont. $190 taksų. Parduodamas dėl senatvės.

BLOOR — JANE. $2.000 įmokėti, Mūrinis, 6 kambarių namas, 2 virtuvės. Kaina $12.000.

DUNDAS — DOVERCOURT. $1.000 įmokėti, atskiras, 2-jų augštų, 8 kambarių namas; garažas. Kaina $13.000.

180 AKRŲ ŽEMĖS ŪKIS. Geri trobesiai, pro ūkį teka didelė upė. 65 mylios nuo Toronto. $17.000.

HIGH PARK. 18 kambarių namas. Kaina $14.000.

Skubiai prašau skambinti man asmeniškai po darbo nuo 8-10 val.

J. KUDABA Namų telefonas RU. 3-2105

Kreipkitės visais reikalais. Čia gausite rimtą ir sąžiningą patarimą.

Savaitės įvykiai

(Atkelta iš 1 psl.)

Raud. Kinijos vadas ir kartu komunistų partijos galva Maotsetungas jau duoda direktyvas savo partijai. Jose, pasisakęs prieš rusų Chruščiovą, pareiškė, kad perima vadovavimą visų spalvotųjų. Taigi, jis nori vadovauti Azijos ir Afrikos komunistams. Pasak jo, rusai pardavė JAV visų spalvotų žmonių reikalus. Sekantis žingsnis bus JAV pašalinimas iš Azijos kontinento. Anot jo, "komunizmas nėra meilė; tai yra kūjis sunaikinti priešams". Į pasaulio užkariavimą galinti vesti tik kova bei karas".

Portugalija yra pasiryžusi išlaikyti savo kolonijas Afrikoje. Taip pranešė Portugalijos min. pirm. Salazaras. Tam reikalui jis ruošia tautos plebiscitą, kuriame dalyvaus ir pati portugalų tauta ir kolonijos. Afrikos kolonijos esančios sudėtinės dalys pačios Portugalijos. Jis kaltino Sov. Sąjungą, JAV ir Afrikos naujas valstybes juoduoju nacionalizmu.

Maskvos oficiozas užsipuolė JA Valstybes ir Kanadą už pasirašymą sutarties dėl atominių ginklų priėmimo. Pasak laikraščio, tai yra iššūkis žmonijai, siekiančiai taikos.

Rumunija ilgokai delsusi untarė Sov. Sąjungos - Kinijos ginče prisidėti prie sovietų. Palaiko naujai sudarytą su Vakarais sutartį ir smerkia kinus dėl jų opozicijos šiai sutarčiai.

Alžerijoj stiprinasi ir toliau dabartinis premjeras Ben Bella. Jis yra savo draugų apkaltintas diktatūra, netiksliomis išlaidomis ir menku administravimu. Daug jis jų pasodino į kalėjimus. Artimas jo draugas, pagelbėjęs jam įkopti į valdžios kėdę, parlamento pirm. Abbas atsistatydino iš pareigų ir išvažiavo į užsienį.

Sukilėlių veikla Haiti vėl atgijo. Vyriausybė pasiuntė stiprius kariuomenės dalinius į kalnuotas krašto sritis, kur esą pasislėpę 500 sukilėlių.

P. Vietname vyksta budistų demonstracijos prieš prezidento Ngo Dinh Diem vyriausybę, kuri esą nepaisanti religinės lygybės. Penki budistų vienuoliai protesto ženklan susidegino. Prez. Diem yra katalikas.

Berlyno sienai dveji metai

Rugpjūčio 13 d. suėjo 2 metai nuo garsiosios Berlyno sienos pastatymo. Per tą laiką V. Vokietijon perbėgo 16.456 pabėgėliai. Iš jų 1304 buvo Rytų Vokietijos policijos pareigūnai arba kariai. Bėgant per sieną buvo nušauti 65 pabėgėliai. Tas skaičius, žinoma, yra didesnis, bet vakariečiams jis nežinomas.

Niagara Falls. — Viena aludė mėgino pardavinėti alų ne bonkomis, bet jardais, panaudodama senoviškus stiklus, kurie savo išraitymais primindavo senovišką pypkę. LCBO šią operaciją sustabdė, nes į tokį stiklą tilpdavo iki 3 bonkų alaus.

TORONTO, Ont.

Tautinių grupių spektaklis įvyks Darbo šventėje — rugsėjo 1 d. Kanados parodų aikštėje didžiojoj scenoj nuo 9 val. v. iki 10.30 v.v. Organizuoja Toronto taut. grupių meno taryba, kuri buvo įsteigta burmistro Summerville iniciatyva. Dalyvauti spektaklyje buvo pasisiūlę 1500 asmenų iš 60 tautybių. Buvo atrinkta 500 iš 20 taut. grupių. L. Kossar, pirmininkaująs tarybai, spaudos konferencijoj O'Keefe Centre pranešė pagrindines programos gaires, o burm. D. Summerville pareiškė, kad Toronto miesto taryba paskyrė lėšų taut. grupių spektakliui.

Taut. grupių sepktaklyje lietuviams atstovaus Hamiltono tautinių šokių grupė "Gyvataras", vad. G. Breichmanienės. Jis pasirodys pabaltiečių sekcijoj su Toronto latvių grupe "Didzdancis". Estai šį kartą nedalyvauja. Toronto "Gintaras" irgi negalėjo dalyvauti dėl vasaros atostogų. "Varpo" choras užimtas ruoša Pasaulio Lietuvių Dienų koncertui.

Rašyt. K. Bradūnas su šeima atostogauja Toronto apylinkėse pas savo bičiulius p. Mažeikas. Jis yra pasižadėjęs dalyvauti literatūros vakare rugpjūčio 30 d., penktadienį. Be to, kaip vienas "Draugo" redaktorių dalyvaus ir kituose Pasaulio Lietuvių Dienų ir PLB seimo parengimuose.

Inž. dr. A. Kulpavičius su ponia rugsėjo 1 d. išplaukia Europon, kur išbus apie porą mėnesių. Kelionėje yra pasiryžę ypač domėtis religiniu menu.

"Varpo" choras sutiko dalyvauti ateinančiais metais lietuvių dainų šventėje Niujorke pasaulinės parodos metu. 1965 m. "Varpas" ketina dalyvauti Čikagoj Verdi Requiem pastatyme drauge su Čikagos liet. operos choru. Tais metais pavergtoj Lietuvoj bus minima 25 metų sovietinės okupacijos sukaktis, o laisvajame pasaulyje bus pagerbti visi kovotojai prieš sovietinę okupaciją.

Hon. Allan Grossman, buvęs Ontario alkoholinių gėralų komisijos pirm., paskirtas Ontario bausmės įst. ministeriu. Anksčiau jis buvo ministeriu be portfelio. Pakėlimo proga jis sukvietė spaudos atstovus ir pareiškė, kad naujo darbo imasi su visa energija. Priminė, kad savo politinės karjeros metu pagelbėjo 10.000 asmenų. Jis išstūmė komunistus atstovus: iš Toronto savivaldybės ir Ontario parlamento. 1959 m. bandė jį nurungti rinkimuose provincijos komunistų vadas, bet pralaimėjo.

Sault S. Marie, Ont.

RUOŠIAMĖS LIETUVIŲ DIENAI. — Kaip ir kiekvienais metais, mūsų kolonijoje jaučiamas sukrutimas ir pasiruošimas dalyvauti Lietuvių Dienoje. Nors mūsų kolonija nėra gausi, bet šiuo atžvilgiu gali pasididžiuoti, nes iš šios kolonijos nėra buvę metų, kad nedalyvautų dešimt ar daugiau tautiečių. Kaip girdėti, ir šiais metais ruošiasi apie keliolika tautiečių vykti į Torontą.

TURĖJOME SVEČIŲ. — Mūsų kolonijoj aplankė kadaise buvęs mūsų kolonijos narys Vladas Bakūnas. Jis yra gražiai įsikūręs Pembroke, Ont.

V. S.

Sveikiname Punsko lietuvaitę

MAGDUTĘ GAIDZINSKAITĘ

ir

ANTANĄ DAUKŠĄ,

sukūrusius lietuvišką šeimą ir linkime saulėto gyvenimo —

V. J. Aleknavičiai
O. J. Ažubaliai
J. Budzeikaitė
A. B. Rickevičiai
B. S. Prakapai

Lietuviškas filmas gaminamas ir darbas jau įpusėjęs. Iniciatyvos ėmėsi "Verslo" sąjunga Toronte. Filmas apims kultūrinį, visuomeninį, organizacinį ir ekonominį Kanados lietuvių gyvenimą. Jame bus atvaizduoti svarbesnieji lietuviškojo gyvenimo įvykiai bei asmens. Filmas bus garsinis, spalvotas ir muzikinis. Meninę priežiūrą bei apipavidalinimą atlieka dail. T. Valius. Jam talkina su techniškų sąstatu bei bendradarbiais arch. Vyt. Petrulis, kuris atlieka techninį filmavimo darbą, lankydamasis po įvairias Kanados lietuvių apgyventas vietoves. Filmas bus svarbi istorinė medžiaga, nes tiksliai atvaizduos dabartinį lietuvių gyvenimą. Pagamintas filmas bus perduotas Pasaulio Lietuvių Bendruomenei, kuri savo ruožtu sudarys sąlygas filmą pamatyti ir kitų kraštų kolonijose. Bus filmuojamas ir Toronte vyksiąs Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas. Filmo organizatoriai ir gamintojai tikisi visų lietuvių paramos. **St. D.**

Vasario 16 gimnazijai pasiųsta 107 būrelio inašai $80 už š. m. liepos - spalių mėn. Įmokėjo po $12: kun. P. Ažubalis, Pr. Gvildys, A. Kantvydas, Pr. Krylavičius iš Kesvick, Ont.; po $10: J. Bersėnas iš Mt Brydges, Ont., dr. J. Kaškelis; po $6: A. Stepaitienė ir J. Stanaitis.

Iš būrelio pasitraukė: E. Abromaitis, E. Senkuvienė ir K. Motušis. Jieškoma trijų naujų narių-rėmėjų. Nors narių skaičius sumažėjo, būrelis savo normą išpildys, nes liko pasiųsti tik už du mėnesius.

Gimnazijos vardu visiems rėmėjams nuoširdžiai dėkoju.

P. Lelis, būrelio vad.

Ponios Tonia spėjimai.

Ji daugeliui žmonių yra padėjusi. Tik vienas apsilankymas jus įtikins. Atidaryta ištisai visą savaitę. Galima atvykti ir be susitarimo.

Tel. 534-5123,
1393 Dundas St. West, Toronto

Dr. Pr. Ancevičius su savo seserimi iš Čikagos lankėsi Toronte. Neseniai jis buvo Otavoje, kur viename kanadiečių klube skaitė paskaitą apie komunizmą, išsamiai nagrinėdamas rusų - kiniečių santykius. Lankydamas lietuvius dr. Pr. A. renka aukas "Naujienų" mašinų fondui.

NERINGOS JŪRŲ SKAUTIJOS TUNTO ŽINIOS

- **Tėvų pranciškonų parapija, kuri jau globoja kelias organizacijas, maloniai sutiko paimti savo globon ir Jūrų Skautijos Neringos tuntą.**
- **Tunto dvasios vadu pakviestas Tėvas Rafaelis Šakalys, OFM. T.**
- **Į jubilėjinę stovyklą Custer, Mich. pirmoji jūrų skaučių-tų grupė išvyksta VIII. 17, antroji — VIII. 20 ir trečioji — VIII. 24 tik savaitgaliui.**
- **Ps. R. Kuprevičienė paskirta jūrų skaučių pastovyklės viršininke.**
- **Jūrų skautai ir budžiai VIII. 14 turėjo savo sueigą, kurioje aptarė stovyklos, jachtos perstatymo ir kitus einamuosius reikalus.**

MONTREAL, Que.

"Lito" atostogos jau baigėsi ir abu skyriai dirba normaliomis valandomis (žiūr. skelbimą).

"Litas" yra padaręs raštišką pasiūlymą Montrealio Lietuvių Klubo valdybai įstoti nariu. Tatai vienintelė Montrealio lietuvių organizacija, kurios daugumas narių priklauso "Litui", tačiau pats klubas ligšiol visą savo piniginę apyvartą tebedaro per kitus bankus.

Ateinantiems metams "Litas" numato padaryti žymių pakeitimų palūkanų mokėjime už indėlius. Pastoviai laikantiems savo santaupas šėrų sąskaitose žadama dividendus padidinti iki 4½ % ar net 5%, tačiau juos apskaičiuoti tik du arba vieną kartą per metus. Už depozitų sąskaitas būtų mokama, kaip ir dabar, 4% ir jos skaičiuojamos kas trys mėnesiai. Kiti bankai už tokias sąskaitas moka tik 3% palūkanų ir dar atskirai reikia primokėti, jei nori gauti savo išrašytus čekius atgal. "Litas" juos grąžina kas mėnesį nemokamai. **Pr. R.**

ALB. MORKUS IŠVYKO LIETUVON

Per Montrealį rugpjūčio 14 d. Lenkijos laivu "Batory" išplaukė į Leningradą Albinas Morkus - Markevičius; iš ten lėktuvu skris į okupuotą Lietuvą. Į Vakarus jis atvyko kaip ir kiti tremtiniai, bėgdami nuo bolševikų okupacijos. Kurį laiką gyveno JAV ir dirbo kaip ALTos raštininkas. Iš tos tarnybos, matyt, išėjo su kartėliu ir ėmė rašyti neva "apysakas", kerštingai išjuokiančias lietuvių išeivijos veikėjus. Jo rašinius pradėjo spausdinti komunistinė okup. Lietuvos spauda. Čikagoj pasijuto izoliuotas nuo lietuvių visuomenės ir pagaliau apsisprendė vykti pas savo "ponus", kuriem pradėjo tarnauti JAV. Taip pat pažadėjo rašyti komunistiniams laikraščiams JAV-bėse "Vilniai" ir "Laisvei". Jis turi parašęs naują knygą — šmeižtų rinkinį apie liet. išeivijos veikėjus.

Royal Globe - London-Lancashire

Draudimo Bendrovės —

Tai junginys:

Royal Insurance Co. Ltd., The Liverpool & London & Globe Ins. Co. Ltd., The Hudson Bay Insurance Co., The Globe Indemnity Co. of Canada, The London & Lancashire Ins. Co. Ltd., Mercantile Insurance Co., Standard Marine Insurance Co. Ltd., The London Lancashire Guarantee & Accident Co., Mercantile Fire Insurance Co., Law Union & Rock Insurance Co. Ltd.

Gaisras - Automobiliai - Nelaimės

JAS ATSTOVAUJA

Adamonis Insurance Agency

3907 Rosemont Blvd.

Tel.: 722-2472

G. RUKŠĖNAS — 768-8640

Lite s-tos Nr. D-752

District Estate Brokers

Montreal Real Estate Board Nariai
3907 Rosemont Blvd.

TEL. 722-2472

NAMAI, ŽEMĖ, PASKOLOS

P. ADAMONIS — RA 2-4735
P. JASUTIS — LA 2-7879
M. ROTH — RE 7-9353

TAUPYK IR SKOLINKIS

Savo Kredito Kooperatyve "LITAS"

Adresas: 1465 De Seve Street, Montreal 20, P.Q., tel. 766-5827

Santaupos apdraustos vienam milijonui dolerių. Mirties ir invalidumo atvejais pagal turimą draudimo polisą santaupos iki $2000 išmokamos dviguba suma. **Už depozitus mokama 4%, už šėrus — 4,25%. Už asmenines paskolas imama 7,6%, už nekilnojamo turto paskolas — 6,5%.** Pigus paskolų draudimas skolintojo mirties ir invalidumo atvejais.

BANKAS VEIKIA: 1465 De Seve: sekmadieniais nuo 10.30 iki 1 val.; darbo dienomis nuo 12 iki 3 val. išskyrus pirmadienius ir šeštadienius. Vakarais: trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 8 val. **3907 Rosemont Blvd.:** trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val. vakare.

R. CHOLKAN

& CO. LIMITED REALTORS

527 Bloor St. W. - Toronto 4, Ont.
Telefonas LE. 2-4404

SWANSEA. $7.000 įmokėti ar mažiau, gražus 7 kambarių atskiras mūrinis namas, vandens alyvos šildymas, 2 vonios, garažas su privačiu įvažiavimu, recreation kambarys, balkonas, viena atvira skola balansui.

OAKWOOD — ST. CLAIR, $8.000 įmokėti, originalus 12 kambarių dupleksas, šiurkščių plytų, vandens alyvos šildymas, recreation kambarys, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu.

GEOFFREY—HIGH PARK, $7.000 įmokėti, 12 kambarių atskiras mūrinis namas, kvadratinis planas, vandens alyvos šildymas, garažas su privačiu įvažiavimu, gauna $334 nuomos.

RONCESVALLES — HIGH PARK, $8.000 įmokėti, 16 kambarių atskiras mūrinis namas, 4 vonios, 4 virtuvės, vandens alyvos šildymas, privatus įvažiavimas, atvira skola.

HIGH PARK BLVD. — RONCESVALLES. $10.000 įmokėti, atskiras mūrinis 12 kambarių dupleksas, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu.

PRINCE EDWARD—KINGSWAY. $3.000 įmokėti ar mažiau, puikus atskiras mūrinis bangalas, užbaigtas rūsys, garažas su privačiu įvažiavimu, gražus didžiulis kiemas.

SWANSEA—SOUTH KINGSWAY. $4.000 įmokėti, atskiras mūrinis, vienos šeimos 5 kambarių namas, garažas su privačiu įvažiavimu, didelis kiemas, viena atvira skola balansui.

BABY POINT. Apie $4.000 įmokėti. 6 kambarių, keletos metų senumo atskiras mūrinis namas, užbaigtas rūsys, privatus įvažiavimas. 20 metų skola.

RUNNYMEDE — BLOOR. $4.500 įmokėti, 9 kambarių per du augštus atskiras mūrinis namas, 2 vonios, 2 virtuvės, privatus įvažiavimas.

WINDERMERE — BLOOR, $4.000 įmokėti, 7 kambarių atskiras mūrinis namas, ultra moderni virtuvė, 2 vonios, recreation kambarys, garažas. Pilna kaina $18.900.

DURIE ST. — BLOOR. $5.000 - $6.000 įmokėti, 7 kambarių, atskir. mūrinis namas, kvadratinis planas, vandens alyvos šildymas, garažas, 10 m. atvira skola, 2 vonios.

BLOOR — JANE

Mūrinis atskiras 6 kambarių namas ramioj gatvelėj arti Bloor gatvės. Garažas ir šoninis įvažiavimas. Prašo $18.700, pilna kaina, su įmokėjimu apie $6.000. Balansui viena atvira skola 10 metų.

ISLINGTON — ROTHBURN RD.

$4.000 įmokėti, 6 kambarių ranch-bungalovas. Išbaigtas kambarys rūsyje su atviru židiniu. Kilimai salione ir valgomam kambary. Gražus didelis kiemas apaugęs dekoratyviniais ir kitokiais medžiais. Prašo tik $19.000.

BLOOR — HIGH PARK AVE.

$5.000 įmokėti, atskiras mūrinis 9 kambarių namas. Keturi kambariai ir 4 gabalų prausykla pirmam augšte, 5 kambariai ir 4 gabalų prausykla antram augšte. Dvigubas garažas ir privatus įvažiavimas. Pilna kaina $24.900. Galima greitai užimti.

LONG — BRANCH

$8.000 įmokėti arba savininkas sutinka keisti į morgičių ar namą, 10 butų apartamentinį pastatą. Virš $10.000 metinių pajamų. Pigios nuomos. Pilna kaina tik $65.000.

WESTONE

$15.000 įmokėti, tik kelių metų senumo apartamentinis pastatas. 15 vieno miegamojo ir 6 — 2-jų miegamųjų. Viso 21 butas. Virš $25.000 metinių pajamų. Pilna kaina $160.000.

KEELE — EGLINTON

$20.000 įmokėti arba savininkas priims namą ar morgičių kaip dalį įmokėjimo. 34 butų apartamentinis pastatas 7 metų senumo. $38.000 metinių pajamų. Pigios nuomos. Didelis kiemas. Pilna kaina tik $200.000.

JANE — LAWRENCE

$30.000 įmokėti, 4 metų senumo 25 butų apartamentinis pastatas. $32.000 metinių pajam. Pilna kaina $195.000.

KINGSWAY — ROYAL YORK RD.

$25.000 įmokėti, 21 butas, gražiausiame vakarų Toronto rajone. $28.000 metinių pajamų. Prašoma kaina $185.000.

Be to, turime labai didelį pasirinkimą įvairaus dydžio apartmentinių namų.

Pr. KERBERIS
Darbo tel. LE. 2-4404
Namų tel. LE. 5-1584

J. RUKŠA
LE. 2-4404
Namų telefonas LE. 6-9165

PASITEIRAUKITE DĖL KITŲ NUOSAVYBIŲ. REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

Lietuvių skautų veikla

INŽ. DR. ps. A. KULPAVIČIUS paruošė ne tik pastato projektą, bet ir visus kitus stovyklavietės išplanavimus.

INŽ. s. P. ČEPONIS prižiūrėjo vedamus darbus, o inž. ps. G. Šernas rūpinosi vandens ir kitais sanitariniais įrengimais. Visi skautai-tės, vadovaivės ir tėvai skautininkams inžinieriams nuoširdžiai dėkingi.

RAMBYNO TUNTO TUNT. v.s. V. Skrinskas ir tėvų-rėmėjų atstovė L. Rickevičienė pereitą trečiadienį dalyvavo ir sveikino prel. dr. J. Tadaravičių įvilktuvių proga.

TORONTO ŠATRIJOS TUNTO skaučių dr-vė išvyko į jubilėjinę stovyklą; ved. v.sk.v.sl. G. Rinkūnaitė. Rugp. 21 išvyko 4 vyčiai ir ši savaitgalį vyksta grupė skautininkų.

NUO RUGPJŪČIO 1 D. PRASIDĖJO atstovų registracija į LSS suvažiavimą. Suvažiavimui rengti yra sudarytas prezidiumas, susidedąs iš ps. J. Liubinsko, s. M. Jonikienės ir ps. Z. Jauniaus. Visi LSS nariai yra prašomi ir skatinami nuoširdžiai bendradarbiauti su prezidiumu. Registracija turi būti atlikta iki rugsėjo 7 d.

ROMUVOS SKAUTŲ-ČIŲ STOVYKLOJ stovyklavo 72 vilkiukai ir skautai ir 62 paukštytės ir skautės; per dvi savaites štabą sudarė 20 vadovų-vių.

A. TAMOŠAUSKUI už užbaigimą laužavietės, o J. Milland, P. Lingei ir Br. Sapliui už stalų ir suolų padarymą, visi stovyklautojai nuoširdžiai dėkoja.

RAMBYNO TUNTO ADJUTANTUI s. Vl. Rušui ir poniai M. Petrulio namuose draugai ir bičiuliai suruošė 25 metų vedybinio jubilėjaus paminėjimą. F.

— —

Atėnai. — Skautų jamboree buvo nutarta sekančiam sąskrydžiui, kuris įvyks 1967 m., pasirinkti JAV. Ligšiol ten dar nė karto neturėta tarptautinės skautų stovyklos.

F. SENKUS REAL ESTATE 1997 Dundas St. W. Telefonas 533-4414

Arti Prisikėlimo bažnyčios prie Rusholme Rd. — tripleksas, atskiras, beveik naujas, pelningas namas, 2 garažai.

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER

1385 Queen St. W. (prie Lansdowne Ave.)

Telefonai: LE. 4-8459; LE. 4-8450 Namų telefonas: BE. 3-5996

EGLINTON — KEELE, tripleksas, mūrinis, atsk., šilto vand. alyvos šildymas, 14 kamb. $330 mėn. pajamų. Labai gerame stovy.

BLOOR — DUFFERIN, 7 kamb., 2 augštų, pusiau atsk. namas, įvažiavimas iš kiemo pusės, savininkas gyvena už miesto ribų, turi būti parduotas. $1.200 įmokėti, prašo $12.900.

QUEEN — DUNN, mūr., atsk. namas. 9 did. kamb., 3 virtuvės, 2 vonios, dvigubas garažas. Puiki vieta nuomavimui. $5.000 įmok.

BLOOR — JANE, $4.000 įmokėti, 7 kamb., 2 augštų, atsk., mūrinis namas, šilto vand. šildymas, 2 modernios virtuvės.

RUSHOLME RD. — COLLEGE, 8 kamb. mūrinis namas, šilto vandens šildymas, 3 virtuvės, garažas, 1 skola balansui.

10 AKRŲ ŽEMĖS prie Toronto ant pagr. kelio, arti Milton ir 401 kelio. Augšta, sausa vieta, Prašo $7.500. Anglas savininkas.

VAK. MIESTO DALIES BUNGALAS, $2.500 įmokėti, 6 dideli kambariai, mūrinis, asfaltuotas įvažiavimas, garažas, didelis sklypas, 13 metų skola iš 4½%, lengvi mokėjimai.

GAZOLINO STOTIS, mašinų dažymas, parodinės patalpos, vak. Toronte biznis, kampinė nuosavybė, tinka partneriams, garažas

Turime krautuvių, farmų, vasarviečių, hotelių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus.

Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolų - morgičių.

Vyt. Morkis J. Kaškelis A. Bliudžius

Skaitytojai pasisako

DID. GERBIAMIEJI "T. ŽIBURIŲ" LEIDĖJAI,

Siunčiu Tamstoms visiems nuoširdžiausią padėkos žodį už siuntinėjimą mums Tamstų redaguojamo laikraščio "Tėviškės Žiburiai", kurį mums siuntinėjate nemokamai. Mes jį mielai skaitome visi Stoeckeno lagery gyveną lietuviai seneliai, ligoniai ir kiti pabėgėliai. Nuo š.m. rugpjūčio 15 d. mūsų Stoeckeno lagerį likviduoja ir mus likusius senelius ir ligonius perkrausto į naują namą, kur turėsim žmoniškesnį gyvenimą, bet mūsų vargai ir bėdos nepasibaigs su naujų butų gavimu ir liksime toliau taip pat vieniši kaip ir dabar. Mums lietuviškas žodis bus dar labiau reikalingas negu dabar. Todėl nuolankiai prašau visų ligonių ir senelių vardu Did. gerbiamą administraciją siuntinėti ir toliau Tamstų redaguojamą laikraštį.

V. Šukys, PLB Hannoverio apylinkės pirmininkas

DIDŽIAI GERBIAMIEJI,

Ryšum su spaudoje tilpusiu skelbimu apie jubilėjinę Lietuvos Jūrų Skautijos stovyklą, maloniai prašau paskelbti tokį pareiškimą:

1. Kaip kad jau anksčiau buvo skelbta, jubilėjinė **Lietuvių Skautų Sąjungos stovykla įvyksta Atlanto pakraštyje,** netoli Bostono, Manomet, Mass. miestelio apylinkėse, š.m. rugpjūčio 17 — rugsėjo 1 d.

2. Jūrų Skautijos vadovybė ar vadija nėra Lietuvių Skautų Sąjungos organas ar padalinys ir neatstovauja Lietuvių Skautų Sąjungos interesams.

3. Lietuvių Skautų Sąjunga yra 1918. XI. 1 d. Vilniuje įkurtų skautų-čių organizuotas tęsinys, paskutiniu metu Lietuvoje veikęs Lietuvos Skautų Sąjungos vardu, po karo atkurtas išeivijoje ir veikiąs visoj eilėj lietuvių gyvenamųjų vietovių dabar.

4. Lietuvių Skautų Sąjungos apimtyje veikė, veikia ir veiks jūrų skautų ir jūrų skaučių vienetai.

Prašau priimti padėką ir kuo geriausius linkėjimus.

Jus gerbiąs,

Antanas Dundzila,
Lietuvių Skautų Sąjungos tarybos pirmininkas

Klinika kapituliuojantiems rūkoriams

Vėžio ligos tyrimo centras Buffalo mieste atidarė specialią kliniką norintiems mesti rūkymą. Pagal Švedijos pavyzdį įrengtame institute rūkoriams bus duodami vaistai, kurie laikinai pakeis nikotiną, tuo palengvindami kapituliavusio rūkoriaus kančias. Po mėnesio vaistų teikimas bus sustabdytas. Tikimasi, kad šis eksperimentas padės rūkoriams nusikratyti nelemtojo įpročio.

Paskutinieji Foster D. Snell laboratorijos tyrimai kanadiečių cigaretes smalos gausumo atžvilgiu išrikiuoja šitokia tvarka. Filtrais aprūpintų cigarečių grupė: Export "A" — 23.2 mg, Rothmans King — 22.7, Player's Filter — 21.4, Black Cat (No. 7) — 21.2, Gaylord King — 19.5, Du Maurier — 15.7, Cameo — 15.3, Belvedere — 13.4, Rembrandt — 13.1, Craven "A" — 11.9, Matinee — 10.2.

Filtrų neturinčios cigaretės: Export — 26.5, Player's Mild — 24.9, Sweet Caporal — 24.5, Player's Medium — 24.2, Sportsman — 23.3, Buckingham — 22.3, Philip Morris — 21.2.

Gydytojai spėja, kad didžiausios žalos plaučiams kaip tik ir padaro į juos įtraukiamas smalios kiekis. Kiekviename plautyje yra 750 mil. oro maišelių, sujungtų su mažytėmis gyslelėmis. Jų pagrindinis uždavinys yra organizmui nereikalingas chemines medžiagas susidariusių dujų pavidale atnaujinti deguonimi, kuris būtinas kiekvienai organizmo dalelei. Didelių rūkorių plaučiuose šie oro maišeliai pasidaro nejautrūs; jie sustorėja, trūksta jų sienelės. Dėlto, savaime suprantama, gerokai susilpnėja pagrindinė šių oro maišelių funkcija — aprūpinti organizmą deguonimi. Pakankamai neatšviežintas kraujas pažeidžia kraujagysles ir net pačią širdį. Į kraują patekęs nikotinas paspartina širdies plakimą, o sparčiau veikiančiai širdžiai yra būtinas didesnis deguonies kiekis. Dėl oro maišelių sutrikimo ir deguonies stokos nikotinas ją priverčia dirbti virš normos. Sveika širdis pakelia šiuos "viršvalandžius", bet organizme, kur pagrindinėse arterijose įsivyravusi sklerozė, ji gali neatlaikyti perdidelio darbo. Taigi, rūkymas pavojingas nevien tik dėl įtariamo ryšio su plaučių vėžiu, bet ir dėl žalos širdžiai bei kraujo indams. **V. Kst.**

Dešimt metų nuo Stalino mirties

VYT. KASTYTIS

Nutylėta sukaktis

Sovietų Sąjungos spauda š. m. kovo 5 d. pirmuose laikraščių puslapiuose paminėjo kompozitoriaus Sergiejaus Prokofjevo dešimtąsias mirties metines. Tačiau sovietijos gyventojams nė žodžiu nepriminta antroji, žymiai reikšmingesnė sukaktis: pirmasis Stalino mirties dešimtmetis. Tą dieną, prieš dešimt metų, akis užmerkė kruviniausias sovietinio komunizmo diktatorius Josifas Visarinovičius Stalinas.

Šis koncentracinių Sibiro stovyklų ir masinių "valymo" teismų ciniškasis autorius susilaukė net trigubų laidotuvių. Pirmiausia jam teko atsigulti stiklu gaubtame karste Lenino mauzolėjuje, kol 1956 m. XX-ajame kompartijos suvažiavime, vasario 14-25 d., naujasis Sovietų Sąjungos viešpats Nikita Chruščiovas iškėlė asmenybės kulto žalą kompartijos reikalui. Tai buvo antroji Stalino laidotuvių dalis, kai jį pati komunistų partija išbraukė iš savo istorijos puslapių. Žemėlapiuose ėmė dingti miestai, pavadinti Stalino vardu. Vietoje vokiečiams atmintino Stalingrado staiga atsirado ligšiol niekam negirdėtas Volgogradas. Tomis tragikomiškomis dienomis prisiminė vienas labai paslaugus Kauno žydas pirmosios sovietinės okupacijos metais savo krautuvėlę pavadinęs neįprastai skambiu vardu: "Mėsos kombinatas — Stalinas"... NKVD tada jį, vargšelį, privertė baltais dažais užteplioti šio užrašo raudonąsias raides, nes juk nepatogu kruviną jį diktatorių vadinti mėsos kombinatu...

Nuo pjedestalų virto Stalino statulos. Miestų gatvių sąrašuose dingo Stalino alėjos ir Stalino prospektai. Nakties metu Stalino lavonas buvo išdangintas iš Lenino mauzolėjaus ir trečią kartą palaidotas Kremliaus patvoryje. Sic transit gloria mundi — taip praeina pasaulio garbė žmogui, kuris savąjį sadizmą mėgino pridengti politinės galybės skraiste. Į šiukšlynus iškeliavo odės tėvo, mokytojo, "šviesiausios saulės" garbei. Jų tarpe buvo ir garsioji mūsų nelaimingos poetės Salomėjos Nėries poema, kurią, sakoma, ji buvusi priversta nukaldinti...

Kietumą pakeičia lankstumas

Stalino mirtis buvo didelis bandymas sovietų diplomatijai, nes visi ėjimai tarptautinės politikos scenoje buvo daromi Stalino įsakymu. Jo kieta bekompromisinė laikysena buvo iššaukusi reakciją laisvajame Vakarų pasaulyje. Atlanto Sąjunga ir kitos karinės grupuotės užšachavo tolimesnius Sovietų Sąjungos ėjimus.

Kada esi priremtas prie sienos, politinį lankstumą ir iniciatyvą gali atgauti tik nuolaidų keliu. Jau pirmaisiais mėnesiais po Stalino mirties Sovietų Sąjunga atsisakė teritorinių reikalavimų Turkijoje, o liepos 27 d. Kinijos komunistus privertė pasirašyti karo paliaubų sutartį Korėjoje. Sekančiais metais Ženevoje pasirašytas Vietnamą padalinęs susitarimas, garantuojąs Laoso ir Kambodijos neutralumą. Toliau sekė flirtas su Tito Jugoslavija, pasitraukimas iš Austrijos, Adenauerio vizitas Maskvoje ir diplomatinių santykių užmezgimas su V. Vokietijos feder. respublika.

Lūžis Lenkijoje ir Vengrijoje

Vadžių atleidimas Sovietų Sąjungos gyvenime iššaukė nerамumus satelitų imperijoje. Lenkijos Gomulkai Chruščiovas buvo priverstas padaryti didelių nuolaidų, suteikdamas netgi savotiškos vidaus nepriklausomybės teises. Vengrijoje prasidėjusį sukilimą teko numalšinti raudonosios armijos durtuvų pagalba. Dėl šio žingsnio gerokai nukentėjo asmeninis Nikitos prestižas.

Mėginimas atsigriebti Afrikos kraštuose nedavė reikiamų rezultatų. Egiptui buvo pažadėta pastatyti Aswano užtvanką, bet Nasseris, imdamas ginklus iš Čekoslovakijos, nesidrovėjo spausti vietinius komunistus. Konge visas sovietų viltis palaidojo Lumumbos mirtis. Afrikiečiams studentams įkurti universitetai Maskvoje ir kt. vietovėse sukėlė šovinizmu grįstą susikirtimą tarp vietinių studentų ir ateivių iš Afrikos.

Prancūzijos, Palestinos ir Britanijos avantiūroje Sueze, nepaisant sovietinių atominių ginklų žvanginimo, l a i m ė t o j u išėjo Jungtinės Tautos ir Pearsono pasiūlyta JT kariuomenė.

Daug triukšmo sukėlusį spaudimą Vakarams pasitraukti iš R. Berlyno teko apvainikuoti idiotiškai neparankia siena, kuri dabar yra viso pasaulio pajuokos objektas.

Kuba ir komunistinė Kinija

Savo nepasisekimus Chruščiovas mėgino užtušuoti raketų infiltravimu į Kubą. Čia jo laukė bene pati didžiausia politinė nesėkmė. JAV, grasindamos karu, privertė Sovietų Sąjungą pasitraukti. Galimas dalykas, kad Nikita dalį raketų paliko Kuboje, bet tos, kurias jis išsivežė, iškasė bedugnę tarp jo ir komunistinės Kinijos Maotsetungo. Kiniečiai Sovietų Sąjungą pirmą kartą apkaltino kapituliacija Vakarų imperializmui. Netiesioginiai barniai, atgailos ožiu naudojant Albaniją ir Jugoslaviją, pagaliau privedė prie tiesioginio susikirtimo, o šis, savo ruožtu, Chruščiovą paskatino ieškoti bent dalinio susitarimo su Vakarais. Prieš keletą metų vienas amerikiečių žurnalistas aprašė pasikalbėjimą su sovietų inžinieriumi. Kai jis sovietui nusiskundė Kinijos agresyviais veiksmais, inžinerius pareiškė: "Nesuprantu ko jūs, amerikiečiai, jaudinatės. Tarp jūsų ir Kinijos yra ištisas Ramusis vandenynas, o tarp mūsų ir Kinijos — tuščias Sibiras"...

Naujosios sutarties paraštėje

Branduolinių ginklų bandymų nutraukimo sutartis neturi didesnės praktiškos reikšmės, nes abi šalys — JAV ir Sov. Sąjunga — jų yra pasigaminusios pakankamą kiekį žemės rutuliui sunaikinti. Tačiau šis žingsnis gerokai paaštrino santykius tarp Sovietų Sąjungos ir komunistinės Kinijos. Iš Lietuvos gaunamoje komunistų spaudoje jau matosi prieš kiniečius užsukta propagandos aparatūra: "Tiesa" skelbia darbininkų ir darbo inteligentų laiškus, smerkiančius komunistinę Kiniją, nors lig šiol tokia tik tika būdavo naudojama tik prieš Vakarų tariamąjį imperializmą. Ideologiniu atžvilgiu Maskva neįstengia suvaldyti savo imperijos. Pekingas pirmą kartą komunizmo istorioje reikalauja didesnio balso už pačią Maskvą. Naująją sutartį jis atvirai vadina galutine Maskvos kapituliacija Vakarų imperializmui.

Stalino mirties dešimtmečio balansas yra nepavydėtinas: ir šį kartą Sov. Sąjunga yra priremta prie sienos, tik dabar ją stumdo jos buvęs geriausias draugas — komunistinė Kinija...

Pajieškojimai

Vilma Dumašiūtė - Steponienė ieško savo tėvo brolio **Martyno, sūnaus Jurgio, Dumašiaus,** gimusio 1909 m. birželio 16 d., Žadgailų km., Tauragės valsč. Po paskutinio karo jis gyveno V. Vokieitjoje, bet vėliau kažkur emigravo. Turiu žinių, kad šiuo metu gyvena Kanadoje, Montrealio mieste. Jį patį arba apie jį ką nors žinančius maloniai prašau atsiliepti. Būsiu nuoširdžiai dėkinga. Rašyti šiuo adresu:

Vilma Steponienė,
1301 Queen Victoria Ave.,
Lorn Park,
P.O. Port Credit, Ont., Canada.

..ŠYPSENOS..

Vaiko burna

Pasakojama, kad Laoso karaliui lankant raudonąją Lenkiją, Varšuvoje jį pasitiko minios su plakatais, transparentais ir šūkavimais: "Tegyvuoja Laoso karalius!"

Tuo tarpu vienas visai arti svečio minioje buvęs berniukas sušuko:

— Tegyvuoja socializmas!

— Laikyk savo snukį, šuns vaike! — iškošė pro dantis šalia pasitaikęs UB — lenkų slaptosios policijos agentas.

Vedybiniai rūpesčiai

Nedidelio miestelio laikraštyje buvo įdėtas skelbimas.

"Farmeris, 38 metų, nori susipažinti su mergina, 30 metų, kuri turėtų traktorių. Rengiuos vesti. Prie atsakymo prašau pridėti traktoriaus fotografiją".

Teisme

— Jūs esate išteisintas. Teismas atšaukia kaltinimą prieš jus už daugpatystę ir galite grįžti į namus.

— Į kuriuos, pone teisėjau?

Kepurė dega

Jonas: Aš vis girdžiu žodį "kvailys", tikiuosi, kad jūs nekalbate apie mane?

Antanas: Nebūk toks priekabus, lyg pasaulyje nebūtų kitų kvailių...

Ir žmona matė

Sunkiai sumuštą vyrą aplanko draugas ligoninėje:

— Vargšas. Tai kaip gi atsitiko? Juk tik vakar tave mačiau energingai šokantį su tokia šmaikščia blondine!

— Taigi, visa nelaimė, kad ir mano žmona tai matė...

Parinko Pr. Al.

UNIVERSITY OF TORONTO
Royal Conservatory of Music — Boyd Neel, Dean
SCHOOL OF MUSIC • Ettore Mazzoleni, Principal
RUDENS SEZONAS PRADEDAMAS RUGSĖJO 3 DIENĄ
PIANINAS • VARGONAI • DAINAVIMAS • KALBĖJIMO MENAS • TEORIJA • OPERA • ORKESTRO INSTRUMENTAI
SPECIALUS KURSAS TALENTINGIEMS STUDENTAMS
KONSERVATORIJOS SKYRIAI VISAME MIESTE
Dėl pilnų informacijų kreiptis:
Registrar, 273 Bloor St. W. (main building) — 928-3797
ar Supervisor of Branches, 460 Avenue Road — WA. 1-8958

APDRAUDA namų, automobilių, baldų ir t.t.
RO. 6-0811 arba RO. 6-0832
P R A N A S B A R A U S K A S
49 CAMEO CRES, REAR JANE PARK PLAZA, TORONTO 9, ONT.
Commissioner for Taking Affidavits.

VISŲ RŪŠIŲ AUTOMOBILIŲ BODY TAISYMAS
Dundas Auto Body
Darbas sąžiningas ir garantuotas.
Lietuvis savininkas A. Šimonis.
418 BATHURST ST. • WA. 1-3225

Dėmesio!
TAISO: šaldytuvus, skalbimo mašinas, siurblius—vacuum cleaners, elektrines plytas ir kitus namų ruošai pritaikytus elektrinius reikmenis.
VI. Šlenys — RO. 9-6047

LIQUIFLAME OILS LTD.
Atstovas
H. ROŽAITIS
Nemokamai taisome bei išvalome krosnis-degintuvus savo klijentams.
Telefonas LE. 3-4908.

B/A NAUJA BENZINO STOTIS — GARAŽAS
Parduodami augštos rūšies British American Oil Co. Ltd. produktai: filtruotas benzinas, alyva ir kit. Baterijos ir padangos garantuojamos 3 metams. Įvairūs mašinų pataisymai: tepimas, didelių ir mažų dalių pakeitimai. Darbas garantuotas ir atliekamas patyrusių, valdžios pripažintų mechanikų. Puiki proga pasinaudoti B/A Credit Card privilegijomis.
PARKDALE B/A SERVICE STATION
1181 Queen St. West (prie Gladstone)
Tel. 535-9468
Sav. ST. JOKUBAITIS ir AD. KALIUKEVIČIUS

DR. E. ZUBRIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1577 BLOOR ST. WEST
(prie Dundas)
Telefonas LE. 2-4108

DR. J. MATULIONYTĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1796 BLOOR ST. W. (prie Keele)
Priėmimo valandos: pirmadieniais ir trečiadieniais 2-9 val. vak., antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais 9-5.30 val. p.p.
Telefonas RO. 6-1372

DR. V. J. MEILUVIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
262 Roncesvalles Ave.
(prie High Park Blvd.)
Tel. 535-7025
Priima pacientus pagal susitarimą.

Kabineto telefonas LE. 4-4451
DR. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.
1082 BLOOR ST. W., Toronto 4,
(į rytus nuo Dufferin St.)

DR. V. SADAUSKIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
129 GRENADIER ROAD
(2-ras namas nuo Roncesvalles)
Toronto.
Telefonas LE. 1-4250
Priėmimo valandos: 9-12 ir 3-8 val. vak. (pagal susitarimą).

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.
420 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.). Telefonai: kabineto LE. 1-4251; namų CL. 9-8029. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų. Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktoria BUKOWSKA, R.O.
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 6 v.v.

Akių specialistas
L. LUNSKY, R.O.
Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis.
470 COLLEGE ST., Toronto
Telef. WA. 1-3924

W. A. LENCKI,
B.A., L.L.B.
TEISININKAS — ADVOKATAS - NOTARAS
100 ADELAIDE ST. W.
Room 107
Telefonas EM. 6-4182
Toronto

Dažai ir sienoms popieris! VASKAS, SEPEČIAI, TERPENTINAS
SKY'S PAINT & WALLPAPER
891 DUNDAS ST. WEST
Tel. EM. 4-2715, Toronto, Ont.

SVEIKATOS KLINIKA — HEALTH CLINIC
Natūralaus gydymo SVEIKATOS KLINIKA NUO ŠIŲ METŲ RUGPJŪČIO 16 dienos BUS UŽDARYTA ir pradės veikti šių metų RUGSĖJO mėnesį 2-rą dieną, pirmadienį.
B. NAUJALIS, R.M.N.Pt. • 474 Roncesvalles Ave. • LE 3-8008

Wasaga Beach, Stayner, Collingwood
ir apylinkėse turime didžiausią pasirinkimą vasarnamių, farmų, gazolino stočių, garažų, motelių, įvairių biznių ir t.t.
V. (Vic) BUTRIMAS
DĖL INFORMACIJŲ RAŠYKITE: BOX 83 COLLINGWOOD, ONT.
Frederick F. MARTIN, Real Estate, Oakview Beach
Įstaigos tel. Wasaga Beach 201
Namų: V. BUTRIMAS, 139 Fourth St. E., COLLINGWOOD, ONT. Tel. 2337

LIETUVIO ADVOKATO ĮSTAIGA
NEIMAN, BISSETT & SEGUIN
Advokatai — Notarai
35 HAYDEN ST., Toronto,
(arti Bloor ir Yong gatvių)
Telef. įstaigos: WA. 4-9501. Telef. namų: BE. 3-0978

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS, valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvair. plumbing ir vandens apšildymo darbus.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Telefonas LE. 2-5191

TELEVISION-RADIO-Hi-Fi Service — Dirbtuvė
Tel. 532-7733
Taisome visus modelius T.V., Hi-Fi, Radio, vokiškus stereo, patefonus, transistorius ir kt. Darbas garantuotas, sąžiningai ir nebrangiai atliekamas lietuvio techniko.
T.V. antenos statomos ir taisomos.
Parduodame vartotas ir naujas T.V. ir H.-F.
CLEAR-VISION T.V., Hi-Fi
1736 Dundas St. W.
Sav. R. STASIULIS
Taisom šaldytuvus, skalbimo mašinas, elektrines plytas.

NAUJAI ATIDARYTA
lietuviška stalių dirbtuvė
A R O
Įruošiame krautuves, restoranus, įstaigas, grožio salionus, sumoderniname virtuves ir atliekame įvairius kitus namų remontus.
ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.
425 JANE ST., TORONTO • RO. 9-9647
Res. Tel. LE. 6-5363 K. STRIAUPIS — Res. Tel. RO. 3-2032 P. JONIKIS

George BEN, B.A.
ADVOKATAS-NOTARAS
praneša, kad
persikėlė
į naujas patalpas
1134 DUNDAS ST. W.
Toronto 3, Ont.
Telefonas LE. 4-8431

Lietuvis LAIKRODININKAS
F. BOCHULIS
71 BEATY AVE. • TORONTO • TEL. LE. 3-5116
Taisau visokių rūšių laikrodžius ir žiedus. Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus. DARBAS GARANTUOTAS. Taipgi per mane galite nusipirkti pigiau laikrodžius, šliūbinius žiedus ir kt.

Dėmesio namų savininkai!
Atlieku įvairius namų vidaus bei lauko remontus. Darbas geras. Kaina pigi.
BR. AMBAKAS
Tel. LE. 7-2815

VALAU FOTELIUS
IR ĮVAIRIUS KILIMUS.
Automatinis elektra varymas. Sutaisau iširusius gaius ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS.
Skambinkite LE. 3-4912.

A.P. GARAŽAS
persikėlė
į naujas didesnes patalpas, kur tame pačiame pastate bus Body Shop ir dažymas. Čia taip pat mašinos bus patepamos ir keičiama alyva. Darysime nemokamai mašinos inspekciją ir pastebėtas kliūtis pranešime savininkams. Darbas yra kuo sąžiningiausias ir garantuotas.
NAUJAS ADRESAS:
60 Howard Park
(arti Roncesvalles Ave.)
TEL. LE 5-9130

J. BARAKAUSKAS
Elektros kontraktorius
Visų rūšių elektros įrengimai ir pataisymai.
Tel. RO. 7-9947
24 Humberview Rd., Toronto.

International Driving School
WALDI
859 COLLEGE ST.
Telefonas LE. 2-5461
Mokome su standartinėmis, automatinėmis transmisijomis ir Volkswagenais.
1 val. važiavimo ir teorijos pamokos nemokamai.

A. CIZIKAS
ALFA RADIO & TV
PARDUODAM IR TAISOM TELEVIZIJAS, RADIJAS
TAISOM ŠALDYTUVUS, KROSNIS, SKALBIMO MAŠINAS
Tel. LE. 1-6165 • 672 Lansdowne Ave.

DUFFERIN RADIO and TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir batarejos. Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbalis

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS
VISŲ RŪŠIŲ ŠILDYMAS IR ĮVAIRIOS POMPOS.
507 Dovercourt Rd., Toronto. LE. 4-6123
ANT. JUOZAPAITIS

DRAUDIMAI
NAMŲ, AUTO, VASARVIEČIŲ, KOMERCINIAI, ATSAKOMYBĖS, APIPLĖŠIMO, TRANSPORTO, BONDS IR PAN.
DRAUDIMO ĮSTAIGA
AL DUDA
ATSTOVAUJAMOS 27 DRAUDIMO BENDROVĖS. DRAUDIMAI RAŠOMI VISOSE KANADOS PROVINCIJOSE. 10% NUOLAIDA IMANT DRAUDIMĄ IŠ VIENOS KOMPANIJOS.
24 VAL. PATARNAVIMAS RO. 9-4612
DARBO VALANDOMIS RO. 9-4131
NAMŲ RO. 6-7132

DALYVAUKIME PASAULIO LIETUVIŲ DIENOSE IR P.L.B. SEIME

Toronte rugpjūčio 30 - rugsėjo 1 dienomis

Sol. A. STEMPUŽIENĖ

Sol. L. ŠUKYTĖ

Literatūros vakaras ir piano rečitalis

PENKTADIENĮ, 8 val. vak. Prisikėlimo salėje, 1021 College St. Programoje: rašyt. ALĖ RŪTA, K. GRIGAITYTĖ-GRAUDIENĖ, VYT. ALANTAS, K. BRADŪNAS, J. JANKUS ir pianistas A. KUPREVIČIUS.

TŪKSTANTINIS POBŪVIS

ŠEŠTADIENĮ, 7 v.v., Club Kingsway salėse — 100 Queensway.

Iškilmingos pamaldos sekmadienį:

Katalikams — 1.30 val. p.p. Toronto katedroj 200 Church St., Evangelikams — 9 val. ryto Išganytojo bažnyčioje 1601 Bloor St. W. — Indian Road.

Dailės parodos atidarymas

O'Keefe Centre — Front-Yonge St., SEKMADIENĮ 3 val. po pietų. Parodoje dalyvauja 21 liet. dailininkas iš Kanados, JAV, Prancūzijos, Pietų Afrikos, Australijos ir Argentinos.

AKADEMIJA IR KONCERTAS

O'Keefe Centre 3.15 val. p.p. Programoje: solistės A. STEMPUŽIENĖ, L. ŠUKYTĖ; solistai ST. BARAS, V. VERIKAITIS; Toronto "Varpo" ir Hamiltono AV parapijos chorai. Be to, smuikininkas IZ. VASYLIŪNAS ir jo sūnus akompaniatorius VYTENIS.

Baigiamasis banketas

SEKMADIENĮ 9 val. vakaro Prisikėlimo salėje.

Spaudos paroda

PRISIKĖLIMO MUZIKOS STUDIJOJE.

Sol. V. VERIKAITIS

Sol. ST. BARAS

Pianistas A. KUPREVIČIUS

Seimo posėdžiai penktadienį ir šeštadienį Prisikėlimo salėje

TORONTO "VARPO" CHORAS, KURIS DRAUGE SU HAMILTONO AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS CHORU IŠPILDYS ST. ŠIMKAUS KANTATĄ. JUNGTINIAM CHORUI DIRIGUOJA MUZ. ST. GAILEVIČIUS.

Bilietai gaunami iš anksto:

Toronte J. R. Simanavičiaus ir J. Beržinsko krautuvėse, taip pat — parapijų knygynuose.

Norintieji gauti bilietų paštu kreipiasi: Mr. J. R. Simanavičius, 974 College St., Toronto, Ontario.

Smuikininkas IZ. VASYLIŪNAS

TORONTO Ont.

Lietuvių skautų veikla — 6 psl.

Šv. Jono Kr. parapijos žinios

— Nuo šio sekmadienio Springhurste G. Ganytojo stovyklos koplyčioje pamaldos sekmadieniais laikomos 10 ir 11 valandom.

— Praėjusį sekmadienį bažnyčioje per visas pamaldas melstasi už anglikonų bažnyčios Toronte vykstantį suvažiavimą.

— Pasaulio Lietuvių seimo proga, sekmadienį, rugsėjo 1 d., parapijos bažnyčioje 11 val. pamaldų nebus. Tą dieną 1.30 val. p.p. iškilmingos pamaldos įvyks Toronto arkivyskupijos katedroje. Visų mūsų pareiga minėtą dieną užpildyti katedrą ir tuo parodyti šio krašto žmonėms, kad lietuvių yra daug ir kad jie yra susipratę.

— Kun. J. Staškevičius savaitei išvyko į JAV aplankyti savo bičiulių.

— Nuoširdžiai užjaučiame ponų Žemaičių šeimą, netekusią mylimo sūnaus Edvardo. Tikėkime, kad tėvų didelės pastangos išgelbėti mylimo sūnaus gyvybę susilauks tinkamo dėmesio pas Viešpatį.

— Sutuokta: Adolfas Sakevičius ir Eugenija Pakalnytė.

— Pakrikštyta: Daiva Ona Krivaitė ir Lina Eglė Morkūnaitė.

— Remeikių šeimos intencija pamaldos sekmadienį 9.30 val. rytą.

— G. Ganytojo stovyklos globos komitetas reiškia nuoširdžią padėką visiems vadovams-ėms, administracijos personalui, šeimininkėms ir visiems geros valios lietuviams, kurie savo darbu bei patarimais prisidėjo prie š. m. G. Ganytojo stovyklos pasisekimo.

Dailus paminklas. — Gudinskų šeima, gyvenanti Hamiltone ir prie Simcoe, Toronto lietuvių kapinėse pastatė dėmesio vertą paminklą pagal inž. dr. A. Kulpavičiaus projektą. Jis yra 15 pėdų pločio ir 7 pėdų augščio. Gudinskų šeima kapinėse yra užsisakiusi 8 sklypus ir pastatytasis paminklas yra bendras jiems visiems. Naujasis paminklas yra tikra kapinių puošmena.

Kanados lietuviai socialdemokratai ruošiasi dalyvauti savo žymaus veikėjo prof. Stp. Kairio pagerbime Smith Town vietoje prie Niujorko rugsėjo 1 d.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Po ilgos ir sunkios ligos mirus sūnui Edukui, Algi ir Ireną Žemaičius giliai užjaučiame. Sūnaus palaikai praėjusį šeštadienį iš Prisikėlimo bažnyčios palaidoti šv. Jono lietuvių kapinėse.

— Nuoširdžiai sveikiname Jo Prakilnybę Hamiltono lietuvių Aušros Vartų parapijos kleb. dr. J. Tadarauską prelato drabužiuosna įvilkimo proga. Telydi Dievas Jo kelius gausiomis malonėmis. Iškilmingose apeigose Hamiltono katedroje T. pranciškonams ir Prisikėlimo parapijai atstovavo T. Placidas.

— Praėjusį sekmadienį Mišių metu skaitytas J.E. Toronto arkivyskupo laiškas, iškeliąs Toronte vykstančio anglikonų bažnyčios kongreso svarbą. Sekmadienio Mišios ir maldos aukotos už tą kongresą ir krikščionių Bažnyčios vienybę.

— Praėjusio sekmadienio par. biuletenyje plačiai minimas neužilgo Toronte įvykstąs PL Bendruomenės seimas. Raginame gausiai dalyvauti jo plačioje programoje ir uoliai talkinti įvairiuose darbuose. Taip pat kviečiame gausiai dalyvauti specialiose Mišiose Toronto katedroje — rugsėjo 1 d., 1.30 val. p.p. — ir rinkliavoje duosniai prisidėti aukomis, kurios bus panaudotos paremti lietuvių katalikiškai veiklai P. Amerikoje. Tą dieną Prisikėlimo bažnyčioje Mišių 11 val. nebus.

Informacinė seimo tarnyba papildomai praneša, kad PLB seimo nariams bilietai į parengimus bus rezervuoti prie registracijos Prisikėlimo p. bankelio patalpose 999 College St., tel. 533-7647 (prie Prisikėlimo salės). Bilietai ten gaunami nuo rugp. 28 d., trečiadienio ryto. Be to, ten bus duodamas seimo nariams nemokamai ir Lietuvių Dienų vadovas.

Plakatėliai automobiliams su užrašu "Lithuanian World Congress" gaunami bilietų pardavimo vietose pas p. Beržinską ir J. R. Simanavičių.

Lietuvių evangelikų pamaldos

Pranešame, kad ateinantį sekmadienį, rugpjūčio 25 d., pamaldas atlaikys kun. P. Dilys iš Čikagos. Pamaldos įvyks 9 val. ryto Išganytojo liuteronų bažnyčioje, kampas Bloor ir Indian Rd. Vietinis klebonas kun. Algimantas Žilinskas išvyksta šį penktadienį į Cape Cod, Mass., kur šį savaitgalį yra ruošiamas protestantų jaunimo sąskrydis. **Parap. taryba**

Pasaulio Lietuvių Dienų ir seimo svečiams reikės nakvynių. Jomis rūpinasi Toronto apylinkės valdyba ir maloniai prašo visus tautiečius, galinčius priimti svečių, pranešti v-bos nariui Kaz. Manglicui, 34 Waller Ave., Toronto 3, Ont. Tel. 763-1957.

Visa eilė sveikinimų PLB seimui yra gauta "TŽ" redakcijoj. Sveikina parapijos, organizacijos ir paskiri asmenys. Norintieji sveikinti seimą prašomi atsiųsti sveikinimų tekstus bei nurodyti jų dydį iki rugpjūčio 22 d., ketvirtadienio, 12 val.

Išnuomojamas kambarys su baldais Bloor—Dovercourt rajone. Skambinti tel. LE 3-6714.

Išnuomojami 2 kambariai ir virtuvė su baldais. Yra šaldytuvas. College ir Dovercourt rajone. Tel. LE 1-7017.

Išnuomojamas frontinis kambarys II-me augšte. Skambinti tel. RO 3-2406.

IŠNUOMOJAMAS ELEKTRINIS GARINTUVAS. Lengvai nuima senus sienų popierius — užtenka tik įjungti. Nepalieka nei garų nei dūmų. Skambinti — A. Morkis LE 4-8459

ORKESTRAS visokiems parengimams. Patyręs groti vestuvėse, piknikuose, arba mažuose parengimuose. Tel. LE 5-0466. A. Zaremba

PARDUODAMI gryno kraujo German Shepherd šuniukai — nebrangiai. Tel. LE 2-0440.

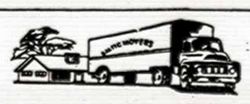

BALTIC MOVERS

Baldų pervežimas Toronte ir tolimomis distancijomis. Visas vežamas turtas apdraustas. Važiuojam kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudburį ir kitur.
30 DEWSON ST., TORONTO
Telefonas LE. 4-1403

Lietuviška baldų dirbtuvė

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni pigia kaina. P. Lubys. Tel. WA. 2-7981. Namų AM 1-0537.

Lietuvių studentų žinios

PREMIJOS LIETUVIAMS STUDENTAMS. Lietuvių studentų rėmėjų būrelio valdyba šiemet duos premiją moksleiviui baigusiam Toronte XIII klasę — gimnaziją su augščiausiu vidurkiu virš 75 taškų ir antrą — Toronto un-to studentui, perėjusiam į augštesnį kursą su I laipsnio pagyrimu. Prašymus paduoti iki rugsėjo 10 d. 1963 m. LSR Būrelio valdybos vardu: 403 Durie St., Toronto 9, Ont.
LSRB valdyba

VISI STUDENTAI, kurie šiemet rudenį įstosite į Toronto un-tą ir kt. augštąsias mokyklas, kviečiami įstoti į Toronto lietuvių studentų sąjungą. Kaip jau buvo pranešta, stud. s-ga — Lithuanian Student Club in Toronto praėjusį pavasarį yra įregistruota Toronto un-te.

PATAISAS TORONTO UN-TE studentai laikys rugpjūčio mėn. pabaigoj. Keletas ir lietuvių studentų bus jų tarpe. Visiems sėkmės ir kieto darbo.

Į SKAUTŲ JUBILĖJINĘ STOVYKLĄ rugp. 17-31 d. prie Plymouth—Boston, Mass., JAV, iš Toronto išvyko 21 skautas, jų tarpe 5 studentai-ės. Iš Hamiltono išvyko apie 30 skautų. Keletas išvyko iš kitų Kanados vietovių. Kelionė kainuos ten ir atgal $37, stovykla už 2 savaites — $40.

KANADOS KARIUOMENĖ sudaro sąlygas daugeliui gabių studentų eiti augštuosius mokslus — duoda stipendijas. Tuo būdu ji paruošia sau specialistus laivynui, armijai ir aviacijai. Gauną stipendijas studijuoja universitetuose ir nešioja civilinius drabužius. Baigę mokslus turi tam tikrą laiką pasilikti kariuomenės tarnyboj. Gauti kariuomenės stipendijoms sąlygos nelengvos, ir praeina tiktai gabesnieji. Studiju reikalus tvarko Regular Officer Training Plan — ROTP. Kreiptis: Director ROTP Department of National Defence, Ottawa 4, Ont.

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakarais — HU. 9-1543.

SWANSEA. $16.900 visa kaina, atskiras, originalus "Duplex" 10 kambarių, vandeniu alyva apšildomas, 2 garažai. Įmokėti tik apie $3.000. Balansas atviras morgičius.

JANE — ANNETTE. $30.900, atskiras naujas "Triplex". Viso 14 kambarių, didelis kiemas, vandeniu alyva šildomas. Soninis įvažiavimas. Įmokėti apie $8.000. Vienas atviras morgičius balansui.

PRIE HUMBER UPĖS. $31.500, 17 kambarių naujas "Triplex". Balkonai, dideli butai, pajamos $355 į mėnesį, vandeniu alyva apšildomas, didelis sklypas. Įmokėti $10.000.

Nr. 5 VIEŠKELIS. $13.000, 4 akrai žemės 10 mylių nuo Toronto, asfaltuota gatvė, miesto vanduo. Įmokėti $4.000.

WAUBAUSHENE, ONTARIO — $4.000 visa kaina, vasarnamis prie Georgian Bay ežero, 90 mylių nuo Toronto, įrengtas, su baldais, privatus ežero krantas, geras žuvavimas. Įmokėti $2.000.

Pas mus randasi daug naujai registruotų pardavimų High Park ir Parkdale rajonuose. Dėl informacijų skambinkite A. GARBENIUI.

MONTREAL, Que.

Daugiau Montrealio kronikos ir skelbimai yra 6 psl.

Šv. Kazimiero parapijos žinios

— Visi kviečiami į šv. Kazimiero parap. pikniką rupjūčio 25 d. Skriubių ūkyje Pointe Fortune, Route 17. 12 val. šv. Mišios; po to: staigmenos vaikams, žaidimai, loterija, bufetas, šalti gėrimai. "Grožio" konkursas (tik vyrams). Linksmos kelionės visiems!

— Pereitą šeštadienį buvo suruoštos p-lės Adomaitytės iniciatyva p. Kisielaičiams išleistuvės. Jie išvyksta į JAV. P. Kisielaičiai buvo uolūs šv. Kazimiero parapiječiai ir giliai susipratę lietuviai, kurie visur atsidėję dalyvavo. Jų visi 3 gražūs vaikučiai baigė šeštadieninę mokyklą. Linkime jiems tokiais likti ir naujoje vietoje. Sėkmės! Išleistuvėse dalyvavo apie 100 asmenų.

Lankėsi svečiai. — "TŽ" redakcijoj lankėsi p. Karvelis su studentu sūnėnu iš Čikagos, kur turi savo prekybą. Joje, be kitko, galima gauti ir "TŽ". Buvo užsukę p. Ramanauskai ir p. Stankūnai iš Čikagos, kun. K. Pečkys iš Montrealio, T. Ambrozijus Prakapas, OFM.

"Moteris", KLK Moterų dr-jos centro v-bos leidžiamas žurnalas, sėkmingai eina ir vasaros metu. Neseniai išėjo 3 nr ir jau spausdinamas 4. Norima, kad jis išeitų dar prieš PLB seimą. Žurnalas eina kas du mėnesiai ir turi gana plačią skaitytojų šeimą visuose laisvojo pasaulio kraštuose. Redaguoja Iz. Matusevičiūtė, menine pusę tvarko dail. N. Kulpavičienė.

Ontario premjeras J. Robarts Kanados parodos atidarymo išvakarėse buvo susikvietęs spaudos ir visuomenės atstovus į Ontario vyriausybės paviljoną, kur buvo parodyti nauji projektai įvairiose gyvenimo srityse. Priėmime buvo ir taut. grupių spaudos bei visuomenės atstovai.

J. Yaremko, Ontario prov. sekretorius ir pilietybės ministeris, paskelbė, kad yra pagamintas kultūrinis filmas "Pattern of our Culture". Jame vaizduojamas taut. grupių bendravimas, anglų kalbos reikalingumas ir orientavimasis į Kanados tautą. Filmas bus rodomas Kanados parodoj.

— Pakrikštyta: Loreta Kristina Marija Dainiūtė. Krikšto tėvais buvo J. P. Buniai. **E.N.**

Aušros Vartų parapijos žinios

— Šį ketvirtadienį — Nekalčiausios Marijos Šird. šventė. Ją įsteigė popiežius Pijus XII 1945 m. Šventė nėra privaloma ir mums neuždeda jokių pareigų, tačiau būtų labai gražu, jei tą dieną daugiau žmonių dalyvautų šv. Mišiose ir priimtų Komuniją.

— T. K. Pečkys, SJ, dvi savaites praleidęs atostogose, grįžo į parapiją.

— T. S. Kulbis, SJ, išvyko į jubilėjinę liet. skautų stovyklą JA Valstybėse.

— Dėkojeme A. Lukšienei už gėles, kuriomis buvo papuošti altoriai Žolinės šventėje. Šia proga reiškiame padėką ir kitiems asmenims, kurie įvairiomis progomis atnešdavo altoriams gėlių.

— 10 dolerių vajui aukojo: po $10: E. Juodkojienė ir V. Šlapelis. Nuoširdus ačiū.

— "Aukso žąsies" filmavimas buvo atliktas AV parap. salėje. Tenka stebėtis nepaprastu visų darbuotojų ryžtu ir ištverme. Milžiniškas darbas buvo atliktas per keletą savaičių. Dar lieka pataisyti kaikuriuos dalykėlius ir sumontuoti atskirus epizodus į atitinkamą eilę. Sveikiname visus šio didelio darbo darbininkus ir tikimės, kad neužilgo ir visuomenė galės išvysti ir grožėtis nuveiktais rezultatais. Daugiausia darbo įdėjo B. Pūkelevičiūtė — veikalo autorė, režisorė ir filmavimo iniciatorė.

— Fotografas J. Skudra, pas kurį buvo užsakytos nuotraukos, parapijos raštinėje yra palikęs pagamintas fotografijas. Suinteresuoti kviečiami atsiimti.

— Užpraėjusio sekmadienio rinkliava — $187,50.

Montrealis. — Klajoklis jūrininkas George Hanna, kuris prieš keletą metų mėgino įvažiuoti į Kanadą ir buvo tada deportuotas, dabar suimtas Montrealyje. Jis sakosi neturįs jokios pilietybės. Nė vienas kraštas nenori jo įsileisti. Jam tenka klajoti po pasauli laivuose.

Otava. — Ruošiami planai Otavoje isteigti zoologijos sodą. Greitu laiku jie bus įteikti min. pirm. Pearsonui.